

uittreksel uit de notulen van het college van burgemeester en schepenen

Zitting van 12 maart 2026

2

Omgeving - Geven van advies over de gewijzigde aanvraag tot omgevingsvergunning van Elia Asset NV, Keizerslaan 20, 1000 Brussel voor een deel van het Ventilus-traject (traject Gezelle-Izegem) (OMV_2025025781 – PIV4) - beslissing

Aanwezig:

Annick Vermeulen, burgemeester; Stijn Timmerman, schepenen; Peter Haesaert, schepenen; Bart Vergote, schepenen; Charlotte Vermeulen, schepenen; Sofie Pollet, schepenen; Ellen Goes, schepenen; Hilde Hoebanx, waarnemend algemeen directeur

Afwezig:

Sabine Vermeire, algemeen directeur

Besluit

Het college beslist op basis van het volgende:

Wettelijk kader

- Decreet van 5 april 1996 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid inzonderheid Titel IV en Titel V, hoofdstuk III.
- Decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.
- Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009.
- Besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2014 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.
- Besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 betreffende nadere regels voor de milieueffectrapportage over projecten en voor de veiligheidsrapportage.

Aanleiding

- **tweede** adviesvraag aan de gemeente Zedelgem op datum van **11 februari 2026** door de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie (GOVC) over de omgevingsvergunningsaanvraag.

Procedure

- op 31 januari 2025 heeft Elia Asset NV een aanmelding ingediend bij het Team Omgevingseffecten, met vraag tot een scopingsadvies. Daarbij was een ontwerp-MER gevoegd waarin de voorgestelde methodologie, die in de aanmelding wordt beschreven, reeds zou zijn uitgewerkt.
- op 21 februari 2025 maakte het Team Omgevingseffecten een adviesvraag inzake scoping over aan de Gemeente.
- het CBS bracht op 18 maart 2025 een advies uit inzake de scoping van het aangemeld MER. Het advies werd op 20 maart 2025 overgemaakt aan het Team Omgevingseffecten.
- op 3 juni 2025 bracht het Team Omgevingseffecten een scopingsadvies uit.
- op 17 juni 2025 diende Elia Asset NV een aanvraag tot omgevingsvergunning in voor het deel van het Ventilus-traject dat over het grondgebied Zedelgem loopt (OMV_2025025781). In de periode van

5 juni 2025 tot 16 juni 2025 werden ook nog vier andere omgevingsvergunningsaanvragen ingediend door Elia Asset NV voor die delen van het Ventilus-project die niet op ons grondgebied zijn gelegen ((OMV_2025025779, OMV_2025025780, OMV_2025025783, OMV_2025025784).

- op 5 september 2025 vond een overleg plaats tussen het Departement Omgeving en de lokale besturen inzake het verloop van de procedure.
- op 3 november 2025 maakte het Team Omgevingseffecten het ontwerp van MER, zoals bijgevoegd bij de ondertussen ingediende omgevingsvergunningsaanvraag over, met verzoek om advies.
- op 3 november 2025 werd er door de GOVC een advies gevraagd over de omgevingsvergunningsaanvraag.
- op 2 december 2025 werd er door het CBS een ongunstig advies verleend over het ontwerp van project-MER.
- het **eerste** openbaar onderzoek vond plaats van 8 november 2025 tot en met 7 december 2025.
- de analoge bezwaren die door de Gemeente werden ontvangen **in het eerste openbaar onderzoek** werden op 12 december 2025 overgemaakt aan het Departement Omgeving via het Omgevingsloket.
- **op 19 december 2025 werd door het CBS een ongunstig advies uitgebracht over de omgevingsvergunningsaanvraag.**
- **op 19 januari 2026 werd de op 20 januari 2026 geplande GOVC-zitting verdaagd en werd door het Departement Omgeving gemeld dat de aanvrager een nieuwe projectinhoud zou opladen in alle aanvraagdossiers.**
- **op 23 januari 2026 vond een overleg plaats tussen het Departement Omgeving en de lokale besturen.**
- **het tweede openbaar onderzoek vond plaats van 6 februari 2026 tot en met 7 maart 2026.**
- **op 11 februari 2026 maakte het Departement Omgeving de adviesvraag over inzake het aangepast ontwerp-MER (ingediend op 30/01/2026).**
- **op 11 februari 2026 werd er door de GOVC een tweede advies gevraagd, over de omgevingsvergunningsaanvraag (PIV4).**
- **de analoge bezwaren die door de Gemeente werden ontvangen tijdens het tweede openbaar onderzoek werden reeds overgemaakt aan het Departement Omgeving via het Omgevingsloket.**

Adviezen intern

- eigen dienst: gunstig voor het overmaken van het **ongunstig** advies volgens onderstaande motivering

Motivering

1. Omvang en onduidelijkheid aanvraag / voorbehoud.

1. Er wordt een advies gevraagd over de vergunningsaanvraag voor een deel van het Ventilus-traject. Het voorgenomen project bouwt verder op het GRUP Ventilus, dat door de Gemeente wordt aangevochten bij de Raad van State. Die procedure is lopende. Tot nader order is het GRUP niet geschorst en dus uitvoerbaar. Onderhavig advies handelt over de vergunningsaanvraag. Dit doet geen enkele afbreuk aan het standpunt van de Gemeente over het GRUP Ventilus, dat gewoonweg te weinig waarborgen omvat. De wettigheidsbezwaren tegen dit GRUP hebben in dit advies, dat aan de GOVC als orgaan van actief bestuur wordt gericht, echter geen plaats.

2. Er moet een algemeen voorbehoud gemaakt worden over de volledigheid (en mogelijks ook accuraatheid) van onderhavig advies. In eenzelfde periode dienden onze diensten een advies af te leveren, eerst over een ontwerp van MER dat 1709 bladzijden omvat, talloze bijlagen niet meegerekend. Dit moet tegelijkertijd geadviseerd worden met de vergunningsaanvraag voor het project op ons grondgebied. Het dossier omvat bijna 4.000 PDF-bestanden. Vervolgens moesten onze diensten **(tijdens het eerste openbaar onderzoek)** honderden bezwaren doorploegen teneinde daar een "gemotiveerde beoordeling" over voor te bereiden. Het hoeft weinig betoog dat er gewoonweg geen tijd en mankracht **was** om dit alles op zo'n korte termijn naar behoren te doen.

Het is nochtans duidelijk dat het vergunningstraject door het Departement in nauw overleg met de aanvrager Elia gebeurt. De aanvraag blijkt voor het eerst al ingediend in juni 2025. Het was dus perfect mogelijk geweest om een vorm van voortraject te voorzien en/of meer tijd te bieden aan alle betrokkenen (of minstens de adviserende instanties) om het dossier – bijvoorbeeld door dit informeel al vroeger ter beschikking te stellen – grondiger in te zien. Dit is niet gebeurd naar aanleiding van de eerste adviesronde

Vervolgens is dan, na het eerste openbaar onderzoek en adviesronde – wat op onze dienst al voor een zware belasting heeft gezorgd – relatief snel een PIV4 opgeladen. Daar werden onze diensten pas daags voor de – ondertussen al voorbereide – GOVC van verwittigd, nadat onze diensten zélf per e-mail navraag hadden gedaan waarom er nog geen informatie was over de geplande vergadering.. Bij de PIV4 zit weliswaar een overzicht van de wijzigingen, maar die blijkt niet volledig (vb. in het overzicht van wijzigingen aan de MER worden de wijzigingen aan hoofdstuk 13.3.3.5 niet vermeld). Vervolgens zijn de wijzigingen ook niet eenduidig aangegeven: waar men in het ontwerp-MER de wijzigingen wel degelijk in de tekst lijkt te hebben aangegeven, gebeurt dit elders in de aanvraag dan weer in het geheel niet. Zo zijn er talloze passages gewijzigd in de verantwoordingsnota B26) maar die staan dan weer niet aangeduid, of toch zeker niet altijd.[1] En als er dan al passages geel gemarkeerd staan, dan komt het vaak voor dat blijkt dat er ook in de alinea's erboven of eronder ook heel wat gewijzigd werd, maar dat wordt dan niet aangeduid.[2] Doordat sommige wijzigingen dan wél geel gemarkeerd zijn, krijgt men dus het valse gevoel dat alle wijzigingen staan aangeduid, maar dit blijkt dus niet het geval te zijn. Vervolgens bevat de PIV4 weliswaar een overzichtsdocument "BA_TR4303X-LC-380-GEZEL-IZGEM_Aanpassingen PIV4.pdf", maar de nummering en titels die daarin worden vermeld, stemmen totaal niet overeen met de nummering van de verantwoordingsnota, zodat het oeverloos zoeken is in de verantwoordingsnota welke wijzigingen er werden doorgevoerd. Op dit overzicht blijken dan ook nog eens stukken tekst verdwenen omdat deze niet in de kaders passen:

pdf 1. Het Ventilus Project:	Tekst aanvullen opsplitsing van project in meerdere aanvragen
2.3.1.3.2. Funderingsversterkingen	figuur gewijzigd met toevoeging van de afwerking boven de fundering
3.1.4.0. Tracé 380kV hoogspanningsverbinding Baliebrugge-Izegem	Aanpassing materiële fout in de tabel: P29 is een lijnmas ipv hoekmast
5.0.0 Algemeen	Toevoegen opsomming onderliggende bestemmingen van de overdruk Ventilus
5.0.1.1 Buffer	Toevoegen opsomming onderliggende bestemmingen van de overdruk Ventilus
5.0.1.3 Overdruk 'hoogspanningsleiding	aanvullen over toetsing aan onderliggende bestemmingen(stedenbouwkundige
5.0.1.4 Overdruk 'leidingstraat'	verduidelijking van de gehanteerde contouren en toetsing aan de stedenbouwkundige voorschriften
5.0.1.5 Gemotiveerd verzoek voor afwijking van de stedenbouwkundige voorschriften	Punt 2 Afwijkingen: duidelijker figuren en verwijzingen toegevoegd blz 155 ev
	bijkomende motivatie voor de afwijking onder meer in ruimtelijk kwetsbaar gebied met verwijzing naar de
	Punt 4 Werfdepots: Schrappen dubbel aangevraagde Werfdepots en verwijzingen naar het project MER
5.0.2 Verenigbaarheid met de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening:	(stedenbouwkundige voorschriften) en schrappen van de niet relevante passages
5.2.1 Wet Onbevaarbare Waterlopen	afwijking aanvraag indien er inbuizingen bij zitten met een al dan niet tijdelijke inname groter dan 5m
5.3 Afwijkingen bouwvrije strook autosnelwegen - domeinvergunning AWV	Aanvraag afwijking bouwverbod en toevoegen beslissing dd 24/03/2025
6.1.0 Voorafgaandelijk: ruimtelijke impact van het totaalproject	toegevoegd

De aanvraag is aldus verwarrend, om niet te zeggen misleidend.

Tot slot is het dan ook nog eens zo dat heel wat tekst in dit document is versprongen, waardoor delen tekst gewoon onleesbaar zijn. Zie bijvoorbeeld p. 89 van de verantwoordingsnota PIV4 (om slechts één van de vele voorbeelden te geven):

In het gebied, aangeduid met de overdruk 'leidingstraat', zijn alle handelingen toegelaten voor de aanleg, de exploitatie en wijzigingen van ondergrondse transportleidingen voor elektriciteit en hun aanhorigheden. Nieuwe leidingen worden gerealiseerd in functie van het optimaal ruimtegebruik van de leidingstraat. De aanvragen voor omgevingsvergunningen voor een transportleiding en aanhorigheden worden getrokken uit het overdruc in hoogspanningsleiding-
10.6. Beoordeling tot De Milieuoverdruc in hoogspanningsleiding-
ming.

Dit is uiteraard zeer moeilijk, zo niet onmogelijk werken. Dit maakt het ook voor de burgers nagenoeg onmogelijk om behoorlijk na te gaan wat er is gewijzigd in deze enorme hoeveelheid documenten. De aanvraag hangt met haken en ogen aan elkaar en lijkt zelfs niet eens te zijn nagelezen door de aanvrager. Al helemaal voor een aanvraag met zo'n impact en zo'n belang, is dit totaal onbegrijpelijk. De aanvraag moet alleen al om die reden worden geweigerd: een onduidelijk aanvraagdossier maakt een behoorlijke beoordeling van de aanvraag onmogelijk.[\[3\]](#)

Daarna laadt de aanvrager dan ook nog eens op 2 maart 2026 – meer dan halverwege de adviestermijn en in de laatste 5 dagen van het openbaar onderzoek – plots een repliek op het Omgevingsloket van maar liefst 250 bladzijden, waarin de bezwaren uit het eerste openbaar onderzoek alsook sommige adviezen besproken worden, ten behoeve van de GOVC (GOVC die oorspronkelijk op 19 januari 2026 zou doorgaan). Deze (gespecialiseerde) aanvrager heeft hier dus zélf maanden de tijd voor genomen en ons bestuur moet dit er ook nog eens bij nemen in de laatste 10 dagen van de adviestermijn, waar ook nog eens alle bijkomende bezwaren moeten verwerkt worden... .

Dit is geen manier van werken en maakt een behoorlijke vergunningverlening onmogelijk. Wat onderhavig advies betreft, moeten wij hierdoor opnieuw voorbehoud formuleren: een volledige en grondige analyse van dit dossier is binnen het korte tijdsbestek – en zeker op deze manier – onmogelijk.

2. Stedenbouwkundige basisgegevens (grondgebied Zedelgem):

De aanvraag is volgens het gewestplan Diksmuide-Torhout (koninklijk besluit van 5 februari 1979) gelegen in agrarisch gebied, bosgebied, woongebied met landelijk karakter, woongebied, landschappelijk waardevol agrarisch gebied en natuurgebied. De aanvraag is daarnaast gelegen op 85 m van woonuitbreidingsgebied, op 141 m van een zone voor milieubelastende industrieën, op 183 m van een zone voor ambachtelijke bedrijven en kmo's, op 357 m van een gebied voor dagrecreatie en op meer dan 500 m van andere gebieden.

In deze zone gelden de stedenbouwkundige voorschriften van artikels 5.1.0, 6.1.2.2, 11.4.1, 15.4.6.1, 12.4.2 en 13.4.3.1 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 over de inrichting en toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen. Deze voorschriften luiden als volgt:

De woongebieden zijn bestemd voor wonen, alsmede voor handel, dienstverlening, ambacht en kleinbedrijf voor zover deze taken van bedrijf om redenen van goede ruimtelijke ordening niet in een daartoe aangewezen gebied moeten worden afgezonderd, voor groene ruimten, voor sociaal-culturele

inrichtingen, voor openbare nutsvoorzieningen, voor toeristische voorzieningen, voor agrarische bedrijven.

Deze bedrijven, voorzieningen en inrichtingen mogen echter maar worden toegestaan voor zover ze verenigbaar zijn met de onmiddellijke omgeving.

De woongebieden met een landelijk karakter zijn bestemd voor woningbouw in het algemeen en tevens voor landbouwbedrijven.

De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven. Gebouwen bestemd voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, mogen slechts opgericht worden op ten minste 300 m van een woongebied of op ten minste 100 m van een woonuitbreidingsgebied, tenzij het een woongebied met landelijke karakter betreft. De afstand van 300 en 100 m geldt evenwel niet in geval van uitbreiding van bestaande bedrijven. De overschakeling naar bosgebied is toegestaan overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 bis van het Veldwetboek, betreffende de afbakening van de landbouw- en bosgebieden.

De landschappelijke waardevolle gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen.

In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen.

De bosgebieden zijn de beboste of de te bebossen gebieden, bestemd voor het bosbedrijf. Daarin zijn gebouwen toegelaten, noodzakelijk voor de exploitatie van en het toezicht op de bossen, evenals jagers- en vissershutten, op voorwaarde dat deze niet kunnen gebruikt worden als woonverblijf, al ware het maar tijdelijk. De overschakeling naar agrarisch gebied is toegestaan overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 van het Veldwetboek, betreffende de afbakening van de landbouw- en bosgebieden.

De natuurgebieden omvatten de bossen, wouden, venen, heiden, moerassen, duinen, rotsen, aanslibbingen, stranden en andere dergelijke gebieden. In deze gebieden mogen jagers- en vissershutten worden gebouwd voor zover deze niet kunnen gebruikt worden als woonverblijf, al ware het maar tijdelijk.

De aanvraag is 'hoofdzakelijk' gelegen in het GRUP Ventilus (definitief vastgesteld op 22 maart 2024), al is het moeilijk om vast te stellen wat de contouren van dit GRUP Ventilus zijn, nu het GRUP voor heel wat elementen slechts indicatieve aanduidingen meegeeft, waarbij niet duidelijk is hoe dit indicatief karakter moet worden geïnterpreteerd. Dit was (en is) één van de kritieken van ons bestuur op het GRUP.

De aanvraag is deels gelegen in het GRUP Afbakening regionaalstedelijk gebied Brugge (definitief vastgesteld op 4 februari 2011) in een zone zonder voorschriften.

De aanvraag is op 100 m gelegen van het GRUP Afbakening regionaalstedelijk gebied Brugge (definitief vastgesteld op 4 februari 2011) van een gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen (deelgebied Militair domein Zedelgem).

De aanvraag is niet gelegen in een BPA.

De aanvraag is op 170 m gelegen van het BPA 'Kuilputstraat-Berkenhagestraat' (ministerieel besluit van 1 februari 2002).

De aanvraag is op 338 m gelegen van het BPA 'Centrum Zedelgem' (ministerieel besluit van 17 mei 2010).

De aanvraag is op 449 m gelegen van het BPA 'Magerhillestraat' (ministerieel besluit van 24 april 2006).

3. Inhoudelijke beoordeling:

a) Wegenis:

De impact op de gemeentewegen is onduidelijk. In ieder geval staat vast dat er transporten van aanzienlijke omvang noodzakelijk zullen zijn (vb. voor paalboormachines).^[4] De routes die het werfverkeer zal volgen tot aan de masten zijn echter blijkbaar nog niet gekend.^[5] Dit impact op de gemeentewegen is dus totaal onduidelijk.

Het goed is niet getroffen door een rooilijn.

b) MER

Het CBS heeft op 2 december 2025 een negatief advies verleend over het project-MER en bracht op heden 12 maart 2026 eveneens een tweede ongunstig advies over het project-MER uit.

Overeenkomstig artikel 4.1.7, eerste lid DABM (zoals het gold op het ogenblik van de aanmelding van het project-MER) moet bij de vergunningsbeslissing rekening gehouden worden met de opmerkingen over het project-MER. Uit dit artikel volgt ook dat er geen vergunning verleend kan worden zonder een goedgekeurd project-MER.

Het CBS verwijst dan ook naar haar negatieve adviezen van 2 december 2025 en 12 maart 2026, zoals overgemaakt via het Omgevingsloket en de daarin aangehaalde argumenten, waar hier eveneens rekening mee moet worden gehouden.

De argumenten uit deze negatieve adviezen over het project-MER worden geacht integraal te zijn hernomen.

c) Mobiliteit:

3. Het aangevraagde zal vooreerst een belangrijke impact hebben op de mobiliteit tijdens de werffase.

Het ontwerp van MER bevat nu wél een hoofdstuk mobiliteit. Dit was ook nodig na het scopingsadvies, waarin het belang hiervan ook werd benadrukt:

"Discipline mobiliteit

Aspecten met betrekking tot mobiliteit worden nu bondig behandeld binnen de discipline mens-ruimtelijke aspecten. Gezien de mogelijke impact op mobiliteit (werfverkeer, onderbreken van wegen, omleidingen voor fietsers, ...) niet onbelangrijk kan zijn tijdens de aanlegfase, zal deze als een aparte discipline opgenomen worden in het MER, en verder uitgewerkt waar mogelijk. Hierbij moet rekening gehouden worden met de aandachtspunten/vragen die werden aangereikt vanuit de adviezen van de stad Zedelgem (impact t.h.v. de N368 en N32, fietsverkeer), gemeente Harelbeke (impact van werfdepot op site Mipafrost) en stad Brugge (Lentestraat, jaagpad kanaal Brugge-Oostende)."^[6]

Hoewel het belang van de mobiliteit in de aanlegfase dus werd benadrukt, moet toch worden vastgesteld dat er nog veel onzekerheden blijven. Een duidelijk zicht op alles ontbreekt.

Wat wel duidelijk is, is dat de verkeersgeneratie hoog zal zijn. Alleen werkt men de werffase en het verloop ervan weinig concreet uit, zodat de daadwerkelijke impact moeilijk kan worden nagegaan. Dat betekent meteen ook dat men kansen om milderende maatregelen of verbeteringen in te bouwen laat liggen.

Zo lazen wij bijvoorbeeld over de impact van het werfverkeer voor de ondergrondse verbindingen in de vorige versie van het ontwerp-MER:

Voor de ondergrondse verbindingen werd het werfverkeer tijdens de aanlegfase ingeschat per km, wat ongeveer overeenkomt met 1 sectie tussen mofputten (H/T = heen en terug):

- Zone aanlandingslocatie-Gezelle

Aanvoer	H/T per jaar (voor 1 km tracé)
Bestelwagens	2.606
Vrachtwagen	26.057

- Ondergrondse aanleg van 380 kV kabels te Zedelgem en Izegem

Aanvoer	H/T per jaar (voor 1 km tracé)
Bestelwagens	2.606
Vrachtwagen	19.997

De uitvoeringstermijn voor één km-sectie bedraagt ongeveer 6 tot 8 maand (ca. 170 werkdagen), waarvan 2 maand voor het uitgraven van de sleuf (de fase die het meest verkeer genereert).

Het aantal vracht- en bestelwagenbewegingen bedraagt dus gemiddeld 133 (Zedelgem/Izegem) à 169 (aanlandingslocatie-Gezelle) per werkdag, of 17 à 21 per uur, met wellicht pieken tot ca. 100 per uur in piekperiodes.

De routes langs waar de werfzones worden ontsloten zijn ofwel lokale wegen met weinig verkeer, ofwel (indirect) grotere wegen met voldoende (rest)capaciteit. Er wordt sowieso steeds gezocht naar de kortste en veiligste en best bereikbare route voor het werfverkeer, waarbij schoolomgevingen en dorpskernen maximaal vermeden worden.

Het werfverkeer kan op de kleinere wegen tijdelijk voor een verhoudingsgewijs grote verkeerstoename zorgen met occasioneel moeilijkere passage, maar vanwege de beperkte absolute intensiteiten zijn geen structurele doorstromingsproblemen te verwachten; het effect wordt hier als beperkt negatief (-1) beoordeeld.

[7]

Wij gaven in ons vorige advies aan:

"Wat betekent dit? Het gaat hier vaak om bijzonder kleine lokale wegen, waarbij inderdaad snel al de passage kan worden geblokkeerd. Hoe is dat geen structureel probleem als er in sommige gevallen tot 100 bewegingen per uur (!) kunnen plaatsvinden? In de milderende maatregelen worden slechts voorstellen gedaan voor een beperkt aantal situaties (en niet op ons grondgebied) wat dit betreft." [8]

In de PIV 4 reduceert men plots de mogelijke pieken van 100 naar 60 bewegingen per uur. In de voetnoot zegt men daarover:

"In eerdere versie van het MER werd nog 100 vermeld. Dit getal van 100 was een eerste ruwe worst case schatting van Elia. Op basis van voortschrijdend inzicht over de organisatie van de werf, heeft Elia die prognoses nu bijgesteld naar maximum 60 per uur." [9]

Dit soort *ad hoc* wijzigingen en bijstellingen omdat men op een bepaald punt even verder heeft nagedacht, legt andermaal bloot wat wij ook al in onze eerdere advisering (en ook hier) aankaarten: men neemt op alle vlakken gewoonweg niet de moeite om behoorlijk studiewerk te verrichten hoe men de (vaak enorme) hinder kan reduceren. Men stelt gewoon vast dat dit heel wat werk zal vragen (wat natuurlijk ook niet onlogisch is voor een werf van deze omvang) en maakt zich er dan van af met een "worst case" benadering, zelfs als dat betekent dat er zich dus zeer aanzienlijke effecten zullen voordoen. Dat de concrete wijze van organiseren van de werf dus wel degelijk een enorm verschil kan maken (zie ook wat we hierna zullen schrijven inzake geluid)), blijkt nog maar eens: plots zullen de mogelijke pieken in de bewegingen per uur maar liefst 40% lager zijn!

Dit is dus opnieuw een duidelijk bewijs dat het concreter maken van de denkoefening(en) inzake de reductie van de milieueffecten en de hinder, echt wel een wereld van verschil kunnen maken op het terrein. Maar tot meer dan wat extra ad hoc bedenkingen en wijzigingen, zonder daadwerkelijk plan, komt men kennelijk niet. Op diezelfde bladzijde leest men dat men in de toekomst misschien eens zal gaan nadenken over eventuele aanpassingen om de hinder te reduceren. Nochtans moet men erkennen dat dit kan *"impliceren dat er aanvullende stedenbouwkundige handelingen nodig zijn om vb. uitwijkzones in te richten"*.^[10] Dit is evident geen manier van werken. De aanvrager die nu reeds op alle fronten maximaal kosten bespaart zal niet plots, wanneer de vergunning werd bekomen, plots allerhande extra inspanningen gaan leveren die hij nu zelfs nog maar weigert te onderzoeken. In ieder geval is het ook zo dat deze bijkomende stedenbouwkundige handelingen niet mee worden aangevraagd. Ze worden zelfs niet concreet beschreven. Er kan hier aldus geen enkele rekening mee worden gehouden bij de beoordeling van de aanvraag, waardoor uw bestuur zal moeten vaststellen dat er wel degelijk een negatieve impact is, minstens is er sprake van een onterechte opdeling in verschillende aanvragen, waardoor een totaalbeoordeling niet mogelijk is, zoals ook in heel wat bezwaren wordt aangehaald.

4. Vervolgens is het zo dat er geen duidelijke routes van ontsluiting worden weergegeven van de – nochtans omvangrijke – werven. Zo zijn er wel toegangswegen aangeduid op kaartbladen 9 en 10 van BA_TR4303X-LC-380-GEZEL-IZEGEM_kaarten werfzones. Hiervan ontbreekt een duidelijke inplanting en wijze van aanleg per locatie. Sommige werfzones zijn ruim genomen (P37) waardoor er geen correcte inschatting kan gemaakt worden van mogelijke hinder gedurende de werffase.

Op grondgebied Zedelgem worden volgens kaartbladen 9 en 10 enkel masten versterkt terwijl er ook sprake is van een nieuwe mast te voorzien ter hoogte van het opstijgstation op grondgebied Zedelgem. De hinder voor de omgeving kan, door het ontbreken van deze cruciale gegevens, niet correct worden ingeschat voor het bovengronds traject.

Een ander voorbeeld is de bouw (en bijhorende hinder) van de bijkomende mast (P44). Het MER en de aanvraag bevatten op dit punt weinig duidelijke gegevens. Aangezien deze enkel bereikbaar zijn via kleine categorieën van wegenis zal dit lokaal voor enorme hinder zorgen. Dit laatste geldt overigens voor alle werftoegangen.

5. Wat betreft het ondergronds traject zijn de kaartbladen 10 tot en met 12 nog onduidelijker aangezien er hiervoor geen specifieke toegangswegen worden vermeld. De hinder wordt per kilometer aanleg ingeschat op 2606 bestelwagens en 19997 vrachtwagens per jaar.^[11] Op grondgebied Zedelgem wordt een ondergronds traject voorzien van +/- 5.3 km. Dit is allicht te spreiden over een periode van ongeveer 2,5 jaar gezien de geschatte aanleg 6-8 maand / kilometer is (?). De impact is dus groot.

Ook hier kan door het ontbreken van een duidelijke route van ontsluiting de hinder niet correct worden ingeschat. Dat was nochtans wel de bedoeling.

6. Wat het Depot Zedelgem betreft^[12] wordt vastgesteld dat het aanvraagdossier (inclusief het MER) geen informatie bevat inzake de concrete inrichting. Dit is nochtans van belang, want het betreft een gewestweg met druk fietsverkeer. Het beperken van de breedte van de toegang tot het depot is cruciaal.

De aanvrager stelt daar in de PIV4 slechts over:

"De N368 is een gewestweg en de toegang tot het depot moet (zal) dus ook voldoen aan de bepalingen van de vigerende dienstorders van AWW, zowel inzake 'werfsignalisatie' als 'de toegang tot het gewestdomein' (waarin limieten op de toegangsbreedte worden gesteld)."^[13]

Nochtans vinden wij in het dossier geen plannen terug waaruit dit zou moeten blijken. Deze limieten waaraan de toegang zagezegd zal voldoen, maken dus geen deel uit van de aanvraag, zodat er ook geen rekening mee kan worden gehouden.

Het aanvraagdossier laat dus helemaal niet toe om, zoals de aanvrager doet, er in de verantwoordingsnota laconiek op te wijzen dat de impact van het werfverkeer beperkt is, want tijdelijk. Als men zo redeneert hoeft men uiteraard nooit de werffase ten volle in rekening te brengen. Nochtans voorzien de regels inzake milieueffectrapportage wel degelijk in de verplichting om ook die werffase in kaart te brengen en rekening te houden met deze milieueffecten in de besluitvorming. De aanvrager rekent er kennelijk niet op dat dit gebeurt en maakt het uw bestuur, door een dergelijk rudimentair dossiers, ook niet mogelijk om dit behoorlijk te beoordelen.

7. Tot slot zijn er nog enkele specifieke elementen voor de werffase die bijzondere aandacht verdienen.

In het project-MER staat met betrekking tot de impact voor fietsen op de N32 het volgende te lezen:

*"De **N32** behoort strikt genomen niet tot het bovenlokale functionele fietsnetwerk. Doch omdat de fietssnelweg F32 tussen Oostkamp en Torhout nog niet is gerealiseerd langs de spoorlijn, dienen de fietsers (voorlopig) om te rijden via de N32 Torhoutsesteenweg. Het voorziene tijdelijke dubbelrichtingsfietspad garandeert de continuïteit van het netwerk (zij het met enig discomfort t.o.v. een monolietverharding, maar acceptabel in een tijdelijke werfsituatie) en met een breedte van 2m voldoet het ook aan de minimumbreedte conform het AWW-dienstorder betreffende werfsignalisatie. Let wel: het respectievelijke dienstorder dateert al van 2018 en toen waren er nog niet zo veel buitenmaatse fietsen en fietskarren (met breedte tot 1m) en speed-pedeles (met meer vetergang) in omloop als vandaag. Voor dat type fietsen is 2m te smal om elkaar veilig te kruisen en zou de breedte minstens 2,5m moeten zijn. De vernauwde doorgang van 2m – het bestaande fietspad is wel 2,5m – wordt daarom als beperkt negatief beoordeeld (effectscore -1) met de aanbeveling om het tijdelijke fietspad net zoals het bestaande op minimum 2,5m te voorzien."* [\[14\]](#)

Gelet op het discomfort én het vernieuwde fietsvademecum dat stelt dat een dubbelrichting-fietspad minimaal 3 meter breed moet zijn, is 3 m hier de op te leggen minimumbreedte. **Dit hebben wij reeds in ons eerste advies opgemerkt, maar dit werd door de aanvrager niet aangepast. Hij weigert dit ook expliciet te doen omdat het Vademecum Fietsvoorzieningen volgens hem geen bindende normen bevat... .** [\[15\]](#) Het toont andermaal aan hoe begaan de aanvrager werkelijk is met de hinder en risico's die hij veroorzaakt.

Voor de omleidingen van het openbaar vervoer wordt opnieuw erkend dat er een negatieve impact zal zijn (effectscore -1) in het ontwerp van MER. [\[16\]](#) Echter worden er geen milderende maatregelen voorgesteld.

8. Gezien de bovenvermelde impact en het gegeven dat er verschillende delen van zowel lokale als bovenlokale wegenis zal worden opgebroken en / of gebruikt voor de afvoer van materiaal dient er een plaatsbeschrijving te worden opgesteld voor wat betreft alle wegen, fietspaden en wandelpaden in de omgeving van de verschillende werfzones. Dit voor het bovengrondse deel als voor het ondergrondse deel.

9. Wat de exploitatiefase betreft, wordt er voor het opstijgpunt een toegangsweg aangelegd langs de Hollevoordestraat. Een aantakking langs de Hollevoordestraat is om verschillende redenen niet wenselijk:

- De Hollevoordestraat is een lokale weg die ingericht is als eenrichtingsverkeer. Het indraaien van de Hollevoordestraat met zwaar verkeer is niet evident gezien de bestaande infrastructuur aan het kruispunt met de Brugsestraat.
- Dit deel van de Hollevoordestraat is gevoelig voor wateroverlast waarbij de straat vaak moet worden afgesloten (zie ook verder, inzake water).

Bij voorkeur wordt de aantakking op een alternatieve locatie voorzien, rekening houdend met bovenstaande opmerkingen.

Het dossier is op dit punt dus nog onvoldoende volledig uitgewerkt.

d) Verenigbaarheid van het aangevraagde met de omgeving en de goede ruimtelijke ordening en gemotiveerde beoordeling van de aanvaardbaarheid van de ingedeelde inrichting of activiteit op het vlak van hinder en risico's voor de mens en het milieu

10. Overeenkomstig artikel 34, § 1, lid 1, 3° en 4° OVB dient het CBS een *"gemotiveerde beoordeling van de verenigbaarheid van het aangevraagde met de omgeving en de goede ruimtelijke ordening;"* alsook *"een gemotiveerde beoordeling van de aanvaardbaarheid van de ingedeelde inrichting of activiteit op het vlak van hinder en risico's voor de mens en het milieu;"* te maken in haar advies.

Onderhavige aanvraag is echter een bijzonder geval, nu het grootste deel van de uit te voeren handelingen strikt genomen geen ingedeelde inrichtingen zijn (vb. de hoogspanningslijnen en ondergrondse verbindingen zelf).

Dit maakt echter weinig uit wat de gevraagde beoordeling betreft, nu in het kader van de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening er toch sowieso voor alle handelingen moet gekeken worden wat de mobiliteitsimpact is, welke hinderaspecten er zijn, wat de impact is op de gezondheid, ... (artikel 4.3.1, § 2 VCRO).

Voormelde hinderaspecten in het kader van de goede ruimtelijke ordening omvatten daarbij ook alle aspecten die men traditioneel onder de *"milieuhinder"* bracht:

"554. "Hinderaspecten" kunnen geredelijk worden onderscheiden in visuele hinder (slechte stedenbouwkundige-architectonische inpasbaarheid), hinder ingevolge de slechte functionele inpasbaarheid in de omgeving (hinder ingevolge het ondoelmatige ruimtegebruik, mobiliteitshinder,...), c.q. geluidshinder, trillingshinder, geurhinder, stofhinder, rookhinder, stralingshinder en lichthinder (deze laatste hinderaspecten vormen uiteraard de traditionele compartimenteringen binnen de milieuhinder)." [\[17\]](#)

Daarnaast is het zo dat voor onderhavige aanvraag een MER noodzakelijk is, hetgeen impliceert dat uw bestuur rekening dient te houden met de milieu-impact van het aangevraagde bij het nemen van de beslissing (zowel wat de uitvoeringsfase als de exploitatiefase betreft). Ook dit geldt uiteraard voor het gehele project.

Het heeft dus, naar de door te voeren analyse inzake de te verwachten milieuhinder en gezondheidsimpact, geen zin om een onderscheid te maken tussen die delen van de aangevraagde handelingen die ook ingedeelde exploitaties zijn en de andere handelingen. Om bovenstaande redenen zullen beide te beoordelen aspecten uit artikel 34, § 1, lid 1, 3° en 4° OVB hier gezamenlijk behandeld worden.

Ruimte – landschap – visueel-esthetische beoordeling.

11. Wat de impact op het landschap betreft, moet een onderscheid gemaakt worden tussen de ondergrondse verbinding en de bovengrondse verbinding. De bovengrondse verbinding bestaat op ons grondgebied uit de versterking en ernstige verzwaring van een bestaande lijn, met het bijplaatsen van een mast, **bijkomende geleiders en vogelbebakening**. Daarover verder meer.

Wat de ondergrondse verbinding betreft, is het positief dat hiermee een impact op het bestaande landschap – die in een bovengronds verhaal volstrekt onaanvaardbaar zou zijn, **grotendeels** wordt vermeden.

Wel moet er meer aandacht zijn voor de impact van het bovengrondse luik van de hoogspanningsverbinding. Hier gaan wij nu op in.

12. Hoewel de aanvrager de impact op de ruimte en het landschap erkent, gebeurt daar in de praktijk weinig mee. Ook hier moet men vaststellen dat men wel enige moeite doet om het probleem in kaart te brengen, maar nauwelijks in maatregelen voorziet om er iets aan te doen.

Zelfs **dit** in kaart brengen is ook niet altijd even secuur. Zo valt op dat men soms uit het oog verliest dat er nabij het opstijgpunt ook een nieuwe mast wordt geplaatst: deze wordt soms vergeten/verkeerdelijk aanzien als een bestaande mast.

13. Wat de landschapsintegratie van de werken betreft, schuift de aanvrager heel wat zaken opnieuw vooruit. **De aanvrager betwist alvast niet dat de omgevingsvergunningsaanvraag voor de bovengrondse hoogspanningsverbindingen gewoonweg niet in buffering voorziet.** [18] Nochtans zijn we hier nu wel aan de uiteindelijke uitvoeringsfase beland, zodat niet valt in te zien hoe er nu nog vooruitgeschoven kan worden... .

Zo wordt het effectief uitvoeren van de landschapsstudie, andermaal vooruit geschoven. Blijkbaar moet men dus nog steeds beginnen nadenken over de daadwerkelijke landschapsintegratie. **Zo voegt men in de PIV4 toe dat het samenwerken met regionale landschappen zeer waardevol zou kunnen zijn, om dan vervolgens er op te wijzen dat dit geen noodzaak is.** [19] Wat zijn wij met deze informatie, als men toch alles in het midden laat?

In de vorige versie van het Ontwerp MER stond te lezen dat het niet eens zeker is welke van die (nog niet eens bepaalde) maatregelen effectief zullen (kunnen) uitgevoerd worden:

"Welke maatregelen ook effectief op terrein zullen uitgevoerd worden, hangt af van de afspraken die kunnen gemaakt worden met de eigenaars." [20]

In de PIV4 heeft men die passage wijselijk geschrapt, maar er is in de praktijk wel niets veranderd.

Op p. 128 van de discipline landschap in het MER **schrijft men dan dat** men bij het beoordelen van de effecten geen rekening heeft gehouden met dit flankerend beleid, aangezien niet duidelijk is wat men zal uitvoeren en wat niet.

Dit is evident onaanvaardbaar. Immers moet het project-MER *"een beschrijving van de geplande maatregelen om alle geïdentificeerde aanzienlijke nadelige milieueffecten te vermijden, te voorkomen, te beperken of zo mogelijk te compenseren"* bevatten (punt 7° van de bijlage IIbis DABM).

Dit houdt evident ook een verplichting in om te bekijken hoe de aanzienlijk nadelige milieueffecten kunnen worden vermeden, beperkt of gecompenseerd. De aanvrager kan dit niet voor zich uit schuiven en dan vervolgens, afhankelijk van wat hij *achteraf* nog wel of niet kan afspreken met derden, wel of niet milderende maatregelen voorzien. De aanvrager zal aanzienlijke milieueffecten veroorzaken en heeft dus de verplichting om milderende maatregelen te zoeken en deze op voorhand aan de vergunningverlenende overheid kenbaar te maken via het project-MER, zodat de vergunningverlenende overheid kan oordelen over de aanvaardbaarheid van het project én over de vraag welke milderende maatregelen in de vergunning moeten verankerd worden.

Het MER schiet dus al tekort.

De impact van een correcte werkwijze op de milieu-impact zal navenant zijn. Het behoeft weinig verbeeldingsvermogen om te beseffen dat een aanvrager die nog een vergunning moet bekomen uiteraard heel wat meer moeite zal doen om de landschappelijke inkleding mogelijk te maken (lees: de nodige afspraken te maken met derden), dan een aanvrager die al een vergunning heeft en

kennelijk naar eigen inzichten mag beslissen met welke derden hij wel of niet contracteert. Overigens staat het niet aan de aanvrager of aan die derden om te beslissen wat een goede ruimtelijke ordening is en wat niet: de ruimtelijke ordening is van openbare orde. Daar komt nog bij dat de noodzakelijke maatregelen voor landschapsintegratie niet steeds noodzakelijk gerealiseerd kunnen worden op het perceel van die personen die er het meeste last van zullen hebben. Dat zal soms zo zijn, maar vaak ook niet. In het ontwerp-MER geeft men trouwens zelf aan dat het ruimtelijk (evident) logischer en efficiënter is om eventueel milderende groenelementen te voorzien aan de rand van woningclusters (i.p.v. per individuele woning).^[21] Ook dat toont evident aan dat een ruimtelijke totaaloplossing moet gezocht worden, in plaats van een beweerde oplossing geval per geval achteraf (voor zover die er al komt).

De aanvrager dient aldus zijn project eerst behoorlijk uit te werken, met inbegrip van de milderende maatregelen die hij wel of niet zal voorzien, zeker als hij vreest dat niet alle maatregelen zomaar uitvoerbaar zullen zijn wegens het gebrek aan akkoord van derden, zodat de werkelijke impact van de werken én de (effectiviteit van de) mogelijke milderende maatregelen behoorlijk in kaart kan worden gebracht.

Dit alles werd ook reeds bij de aanmelding van het MER opgemerkt, maar hier is door de aanvrager verder niets mee gedaan.

In de PIV4 schermt de aanvrager daaromtrent nog met de "*Intentie-overeenkomst 'landschappelijke inpassing'*" die zij met de Vlaamse Regering heeft afgesloten om de indruk te wekken dat het voorzien van de nodige landschappelijke inkleding (contractueel?) verzekerd is:

"Het belangrijke is dat Elia zich geëngageerd heeft tot het voorzien van fondsen om ook niet-aanzienlijke effecten maximaal te reduceren. Dit is generiek beschreven op de website van Elia <https://www.elia.be/nl/duurzaamheid/participation-communautaire/compensation-measures> en bovendien werd in het kader van het GRUP Ventilus op 26 januari 2024 een overeenkomst afgesloten tussen de Vlaamse Regering en Elia met betrekking tot de landschappelijke integratie. Deze overeenkomst moest garanderen dat de landschapsintegratie op maat gebeurt én samen met de betrokken partijen (onder meer de gemeenten), ondersteund door landschapsexperten wordt onderhandeld. De overeenkomst tussen de Vlaamse Regering en Elia werd als bijlage 3 bij de toelichtingsnota van het GRUP Ventilus gevoegd."^[22]

Er blijkt inderdaad een dergelijke intentie-overeenkomst te zijn afgesloten. Die overeenkomst is eerder vaag en bepaalt onder meer:

Artikel 1 – Voorwerp

- 1.1. De Overeenkomst legt de wederzijdse engagementen van het Vlaamse gewest en Elia inzake de door Elia in het kader van het Ventilus-project uit te werken landschappelijke inpassing vast.
- 1.2. In het kader van het Ventilus-project engageert Elia zich tot het uitwerken van een studie inzake de mogelijke landschappelijke inpassing van de hierna bepaalde infrastructuuronderdelen onder de hierna bepaalde modaliteiten:
 - (i) Het uitwerken van een landschappelijke inpassing geldt voor de realisatie van bovengrondse hoogspanningslijnen, hoogspanningsstations en opstijgpunten;
 - (ii) Het uitwerken van een landschappelijke inpassing van de vermelde infrastructuuronderdelen behelst een onderzoek van de manier waarop de visuele impact van de voormelde infrastructuuronderdelen op het landschap maximaal beperkt kunnen worden. Bij dit onderzoek wordt rekening gehouden met de beperkingen die voortvloeien uit wettelijke, decretale of reglementaire bepalingen of enig beslissing van overheden, en uitgegaan van een inplanting van bomen en planten op een afstand van de betrokken infrastructuuronderdelen die vanuit het oogpunt van een landschappelijke inpassing nuttig is, en van een gedifferentieerde en gebiedspecifieke benadering.
 - (iii) Bij het uitwerken van de aanpak tot beperking van de visuele impact op het landschap worden de betrokken gemeenten geraadpleegd.

Elia engageert zich om de nodige fondsen te voorzien voor de studie en de praktische realisatie van de landschappelijke inpassing cf. beschreven in de intentie-overeenkomst "compensatiebeleid". Partijen erkennen dat Elia voor de uitvoering van de uitgewerkte landschappelijke inpassing afhankelijk is van het akkoord van derden en dat de effectieve landschappelijke realisatie kan afwijken van de theoretisch optimale inpassing zoals die uit de landschapsstudie naar voor kan komen.

Los van de vaagheid van deze bepalingen, vinden wij in de omgevingsvergunningsaanvraag of het Ontwerp MER nochtans geen uitwerking van de landschappelijke inpassing van de vermelde infrastructuuronderdelen of een behoorlijk onderzoek daarnaar, noch een "*gedifferentieerde en gebiedspecifieke benadering*". Evenmin zijn wij als gemeente gecontacteerd voor het uitwerken van de aanpak tot beperking van de visuele impact.

Men gaat dus helemaal niet met deze zogenaamde "verbintenissen" aan de slag. Integendeel gaat men er kennelijk van uit dat deze overeenkomst het mogelijk zou maken om die grondige studie naar de landschappelijke inpassing andermaal voor zich uit te schuiven, maar dat blijkt nochtans niet uit deze overeenkomst. Dit alles uiteraard nog los van het feit dat deze overeenkomst uiteraard geen afbreuk kan doen aan de beoordeling van de onderhavige vergunningsaanvraag, met inbegrip van de toetsing aan de stedenbouwkundige voorschriften.

14. Op vandaag moet dan ook vastgesteld worden dat niet is voldaan aan artikel 7.2 van het GRUP, dat voor de bovengrondse lijn voorziet dat er sprake moet zijn van een maximale landschappelijke integratie in de omgeving. De aanvrager stelt hieromtrent slechts:

"Om de hoogspanningsleiding te realiseren, herbenutten we vooreerst een bestaande lijn waardoor we de bestaande landschappelijke situatie zo min mogelijk wijzigen. We versterken daarnaast een bestaande lijn waardoor de bestaande landschappelijke situatie behouden blijft." [\[23\]](#)

De aanvrager lijkt er van uit te gaan dat hij het voorschrift om een maximale landschappelijke integratie te voorzien, niet zou moeten toepassen op de werken die hij uitvoert aan de bestaande bovengrondse lijn (al is het overigens zo dat, zoals hoger mocht blijken, de aanvrager eigenlijk nergens in enige buffering voorziet voor de bovengrondse hoogspanningsverbinding). Er valt niet in te zien waarom dat zo zou zijn. Ook die werken maken immers deel uit van de aanvraag. Daarbij worden versterkingen uitgevoerd aan deze lijn, om deze geschikt te maken voor de uitbreiding ervan met een veel zwaardere hoogspanningsverbinding die bovenop de bestaande komt. Daarbij wordt ook nog

eens vogelbepaling toegevoegd, die de visuele impact van de hoogspanningsverbinding verder zal vergroten.[24] Die werken hebben ook tot doel deze hoogspanningslijn voor de komende decennia als dusdanig te gebruiken (in plaats van, zoals volgens artikel 4 van het Convenant verwacht zou mogen worden, de 150 kV-lijn op termijn ondergronds te brengen).

Ook de intentie-overeenkomst waar de aanvrager zo graag naar verwijst, maakt overigens geen onderscheid tussen de te versterken lijnen en de nieuwe lijnen.

Daarnaast lijkt de aanvrager er van uit te gaan dat landschappelijke integratie niet verplicht zou zijn, omdat dit volgens het project-MER louter een aanbeveling zou zijn.[25] De aanvrager vergeet hierbij dat zijn aanvraag evident ook aan de stedenbouwkundige voorschriften uit het GRUP moet voldoen.

Dat geldt ook voor aanpassingswerken aan bestaande constructies. In zo'n geval moet dan, gelet op de verordende kracht van deze voorschriften, worden nagegaan of de uitgebreide of aangepaste constructie ook na de vergunning nog zal beantwoorden aan deze voorschriften. Daarbij moet men dan uitgaan van de constructies in zijn geheel:

"4.

*De bindende en verordenende kracht van het vigerende gewestplan, en de daarmee overeenstemmende voorschriften uit het Inrichtingsbesluit, brengt mee dat het vergunningverlenend bestuursorgaan ook bij het beoordelen van een aanvraag die slechts een uitbreiding of een beperkte verbouwing van een bouwwerk tot voorwerp heeft, nagaat of de bestemming van dit bouwwerk overeenstemt met de planologische voorschriften, maar tevens of het **bestaande bouwwerk, met de uitbreiding of na uitvoering van de verbouwingswerken**, nog thuishoort in het bepaalde bestemmingsgebied. Het onderzoek van de aard van de uit te voeren werken en de invloed daarvan op het bestemmingsgebied zijn doorslaggevend in het onderzoek naar de verenigbaarheid met de bestemming.*

5.

Het staat vast dat het aangevraagde geen woning betreft, geen sociaal-culturele inrichting, geen openbare nutsvoorziening, geen toeristische voorziening en geen agrarisch bedrijf is. Het betreft ook geen groene ruimte.

*Bij de beoordeling of het aangevraagde bestaanbaar is met het bestemmingsgebied woongebied met landelijk karakter, dient het vergunningsverlenend bestuursorgaan overeenkomstig artikel 5.1.0 van het Inrichtingsbesluit in de eerste plaats te beoordelen of het bedrijf, **in zijn geheel genomen**, kan worden aangemerkt als een "handel, dienstverlening, ambacht of kleinbedrijf".*

*Eens dit vastgesteld, dient te worden beoordeeld of het bedrijf, **in zijn geheel genomen**, dus met verbouwing en na de uitbreiding, om reden van goede ruimtelijke ordening niet in een ander daartoe aangewezen gebied moet worden afgezonderd. Deze beoordeling dient te gebeuren rekening houdend met de aard en de omvang van het bedrijf, het eventuele intrinsiek hinderlijk of storend karakter van het bedrijf, en er kan eveneens rekening gehouden worden met het bijzonder karakter van het woongebied.*

De beide vermelde beoordelingen hebben betrekking op de planologische verenigbaarheid met het bestemmingsgebied. Slechts in een derde fase komt de beoordeling van de verenigbaarheid met de onmiddellijke omgeving aan bod."[26] (Eigen onderlijning en vetdruk).

Ook de Raad van State oordeelt in die zin: . Aldus besliste de Raad van State in het arrest nr. 190.996 Van Hemelrijk, dd. 2 maart 2009:

"In tegenstelling tot hetgeen de verzoekende partij aanvoert, moest bij de toetsing van de regularisatieaanvraag die tot de bestreden beslissing heeft geleid, aan de gewestplanbestemming woongebied met landelijk karakter, het hele, bestaande, bedrijf in aanmerking worden genomen, ook al betrof de aanvraag zelf slechts de regularisatie van een onderdeel ervan."[\[27\]](#) (ook in die zin: RvS 9 augustus 1999, nr. 82.013, Daelemans; RvS 18 september 2000, nr. 89.637, Daelemans; RvS 11 mei 2009, nr. 193.182, Wolfs; RvS 26 mei 2010, nr. 204.322, Caluwaerts).

Kortom, ook wanneer er slechts aanpassingen gebeuren aan bestaande constructies, dan moet er nog steeds worden nagegaan of het geheel van de constructies, na uitvoering van de werken, wel in overeenstemming is met de geldende stedenbouwkundige voorschriften.

Dat de aanvrager er van uit gaat dat hij voor de verzwaring van de bestaande lijnen dus geen inspanningen inzake landschappelijke integratie hoeft te leveren, is een misvatting.

15. Dit alles mag niet doen vergeten dat er ook nog een mast bijkomt op ons grondgebied (P44bis). Daar wordt in het aanvraagdossier nauwelijks iets over geschreven. Zo vinden wij nauwelijks iets terug over deze mast of hoe de hoogte ervan bepaald is. Hoewel wij in de projectbeschrijving in het MER lezen dat dergelijke masten nabij een opstijgpunt lager zouden kunnen worden uitgevoerd,[\[28\]](#) lijkt dit op het terrein niet het geval te zijn.

Erg duidelijk is het allemaal evenwel niet. Wij vinden slechts één plan terug, met name het plan BA_LIJN_PRL_BN_A28_1-1_ZEDE, waarop deze eindmast er *quasi* even hoog uit ziet als de bestaande mast.

De aanvrager erkent nochtans dat een hogere mast uiteraard ook een hogere visuele impact betekent. In een bijkomende nota wijst de aanvrager er op dat de grote hoogte van deze mast mee veroorzaakt wordt omdat er op deze mast ook 150 kV-circuits hangen.[\[29\]](#) Aldus blijkt dat de combinatie van een 380 kV en een 150 kV-verbinding een ruimtelijk negatieve impact hebben. Zoals hierna zal blijken, vindt de aanvrager het nogal evident om beide verbindingen met elkaar te combineren, terwijl dit naast ruimtelijke impact ook heel wat andere negatieve milieueffecten veroorzaakt (infra, inzake geluid).

Gezondheid

16. Een belangrijke bezorgdheid is de **elektromagnetische straling** die van de aan te leggen hoogspanningslijnen en -leidingen zal uitgaan.

Dit aspect is zowat het belangrijkste thema dat de afgelopen jaren – dit dossier loopt al sedert 2019 (!) – een rode draad heeft gevormd doorheen alle bezwaren en weerstand tegen dit project. Toch moeten we vaststellen dat hier maar weinig aandacht aan besteed wordt.

Het hoofdstuk Gezondheid in het MER telt slechts 64 pagina's. Slechts een fractie daarvan heeft betrekking op dit aspect van de elektromagnetische straling en het ook zeer belangrijke aspect geluid. Dit is maar moeilijk te begrijpen en het zorgt er ook voor dat de onduidelijkheid en onzekerheden groot blijven.

In de omgevingsvergunningsaanvraag zélf besteedt men hier nog minder aandacht aan.

Het is voor ons bestuur van belang dat de burgers zo weinig mogelijk worden blootgesteld aan gezondheidsrisico's. Wij kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat er, ook binnen het huidige traject, zoals opgelegd door het GRUP, nog optimalisaties mogelijk zijn die ertoe kunnen leiden dat minder burgers in de 0,4 µT-contour zullen komen te liggen. Hierover verder meer.

17. Het enige positieve element dat wij hier wel naar voor kunnen schuiven, is dat uit de aanvraag nu gelukkig wel blijkt dat de hoogspanningsverbinding doorheen ons grondgebied inderdaad ondergronds kan worden gebracht. Dit soort verbinding laat toe om heel wat meer te slingeren en bochten te voorzien, waardoor heel wat woningen kunnen worden ontzien en dus niet binnen de 0,4 μ T-contour (althans toch niet deze zoals deze door de aanvrager wordt vooropgesteld) worden gebracht. Zeker gelet op de enorme impact op ons grondgebied is dit een absolute minimumvoorwaarde waaraan het project moet voldoen.

Aandachtspunt is nog wel dat de stralingscontouren, zoals deze op vandaag voorgesteld worden, natuurlijk wel correct en betrouwbaar moeten zijn. Zoals hierna zal blijken, is dat nog (steeds) onzeker.

18. Wat de stralingscontouren betreft, zijn er immers heel wat bezorgdheden geuit, ook tijdens het openbaar onderzoek, inzake de jaargemiddelde belasting. Die belasting, die een belangrijke impact heeft op de 0,4 μ T-stralingscontour, is zeer belangrijk en heeft dus verregaande gevolgen voor de inschatting die kan worden gemaakt naar de milieueffecten, discipline gezondheid.

Zoals dit ook tijdens de opmaak van het GRUP Ventilus het geval was, worden hier simulaties gevoegd van de 0,4 μ -contour. Deze contour gaat uit van een 30 % jaargemiddelde belasting van de Ventilus-lijn.

Weliswaar voegt men een verantwoording toe hoe men aan die jaargemiddelde belasting komt. Het hele probleem is echter dat dit alles uitgaat van een concreet project, zoals dit vandaag in het hoofd van de aanvrager bestaat en zoals het zou geëxploiteerd worden, zoals door de aanvrager op dit ogenblik voorgesteld.

Het zogenaamde projectvoornemen uit het MER is dan een project met milieueffecten die al gemilderd worden door, bijvoorbeeld, de zogezegd beperkte belasting van de lijn (30% jaargemiddelde belasting als maximum). Echter is het een feit dat:

- Deze hoogspanningsverbinding géén ingedeelde inrichting is. Er gelden dus, wat de belasting betreft en de daarmee corresponderende straling, géén regels inzake chronische blootstelling. De norm voor acute blootstelling die wel in VLAREM werd ingeschreven (als milieuvoorwaarde voor niet-ingedeelde inrichtingen), heeft geen betekenis want er is geen risico dat dit zich zal voordoen in de praktijk. Zo werd tijdens de opmaakprocedure van het GRUP Ventilus verklaard:^[30]

*"Bij zowel elektrische als magnetische velden treden er bij (zeer) hoge blootstelling, **niveaus die in de praktijk niet voorkomen en zeker niet in de buurt van hoogspanningslijnen**, acute reversibele biologische effecten op waarvan het verband tussen oorzaak en effect bewezen is. Hiervoor bestaan er op Europees niveau duidelijke grenswaarden waaraan al onze installaties moeten voldoen, namelijk 5 kV/m voor het elektrisch veld en 100 μ T voor het magnetisch veld. Deze grenswaarden voor installaties worden door Elia niet overschreden. In de nabijheid van onze hoogspanningsinstallaties ligt de blootstelling een stuk lager. **Hierdoor zullen dergelijke acute effecten in de praktijk nooit voorkomen.**"* (Eigen benadrukking).

De aanvrager moet dit ook weten. Toch verwijst de aanvrager naar deze norm om de indruk te wekken dat deze voor een handhaving (en dus een verhoging van de veiligheid) op het terrein kan leiden.^[31] Dit toont aan dat de aanvrager er niet voor terug deinst om het informatie-onevenwicht dat er bestaat tussen hemzelf als professionele uitbater van deze gespecialiseerde technologie en de burgers/overheden te gebruiken om de indruk te wekken dat er allerlei maatregelen zijn ingebouwd, terwijl dit in werkelijkheid niet echt zo is. Dit vergroot het wantrouwen natuurlijk alleen maar.

Hoewel zowel Elia als de Vlaamse Regering nu al meer dan zes jaar de omwonenden sussen met het gegeven dat de 0,4 μ -stralingscontour beperkt zal zijn omdat de belasting van de lijn wel zal meevallen, blijft het een feit dat de milieuhygiënische regels op geen enkele wijze zullen garanderen dat die beperkte stralingscontour zich ook op het terrein zo zal voordoen. Evenmin bevat het projectvoornemen duidelijke garanties hiertoe.

Zeker, men heeft in het ontwerp van MER (in vergelijking met de aanmelding) iets meer moeite gedaan om te staven dat die zogenaamde jaargemiddelde belasting van 30% realistisch zou zijn. Al deze argumentatie, zelfs het zogenaamd doorgerekende maximalistische scenario (zie 13.3.3.4 ontwerp MER), blijft echter uitgaan van situaties die men op vandaag al – op relatief korte termijn – kan voorzien. Het blijven ook theoretische beschouwingen, die niemand behoorlijk kan controleren.

Meteen is ook gezegd dat de monitoring die men aan dit projectvoornemen verbindt, een lege doos is. Men kan hierdoor de magnetische velden opvolgen, maar wat er zal gebeuren als die toch ernstiger blijken op het terrein dan gedacht, daarover rept men met geen woord. Het enige wat men daar mee zal doen is het gebruiken om de *"eerste aftoetsing te doen of de norm, vastgelegd in Vlare (HS 6.14) overal gerespecteerd wordt"* (hoofdstuk 13, p. 5 Ontwerp-MER). Dat is dus de hoger vermelde norm voor acute blootstelling waarvan de aanvrager eerder al zelf beweerde dat deze eigenlijk geen relevantie heeft in het kader van dit project... (zij het dat hij vandaag het omgekeerde beweert).

- Daaraan verwant kan er op worden gewezen dat, uiteindelijk, de omgevingsvergunningsaanvraag op zichzelf genomen niet eens garandeert dat de ontwerpcapaciteit waarvan men in alle documenten spreekt (en die maar voor minder dan 30 % jaargemiddeld belast zou worden), niet hoger zal zijn dan geschetst.

De aanvraag voorziet immers niet in een capaciteitsbeperking. Weliswaar beweert men in de begeleidende documenten dat er een bepaalde ontwerpcapaciteit is, maar uiteindelijk steken er in het dossier gewoon plannen met daarop lijnen aangeduid, die niet nader worden gespecificeerd. Men heeft het dan over een "nieuwe isolatorketting" bijvoorbeeld, zonder de capaciteit ervan te benoemen. Opnieuw is er ook op milieutechnisch vlak geen enkele beperking inzake capaciteit of vermogen die bijvoorbeeld in de vergunning zou kunnen worden opgelegd, aangezien de hoogspanningsverbinding geen ingedeelde inrichting is

Wat als de aanvrager na enkele jaren (of misschien al meteen?) toch een groter vermogen door deze lijnen jaagt (al dan niet door de kabels te vervangen door een ander type, dan wel meteen een grotere capaciteit te voorzien)? Wij zullen hier als lokaal bestuur zelfs niet over geconsulteerd moeten worden!

- Vervolgens verwijst de aanvrager ook naar het afsprakenkader dat in een Convenant werd vastgelegd, waarbij men opnieuw de indruk wekt dat de maatregelen die daarin worden vermeld ook in het project zullen worden verwerkt, maar ook daar zijn er geen garanties. Zo kan de aanvrager dit afsprakenkader eenvoudig opzeggen met een opzeggingstermijn van zes maanden (!):

Art. 20. Inwerkingtreding en duur van het convenant

Het convenant treedt in werking op de datum- van de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Ventilus en is te allen tijde opzegbaar door beide partijen, mits naleving van een opzeggingstermijn van zes maanden.

Hoe zal men dan garanderen dat de aanvrager het afsprakenkader niet opzegt alvorens aan de uitvoering van de vergunning te beginnen?

Die kans is alvast niet ondenkbaar. Zoals hierna nog zal blijken, blijkt uit de PIV4 zeer duidelijk dat de aanvrager vooral extra argumentatie heeft toegevoegd waaruit moet blijken dat er géén oorzakelijk verband is tussen de langdurige blootstelling aan magnetische velden en kinderleukemie. De aanvrager stelt nu zelfs onomwonden dat de enige gezondheidsimpact van de hoogspanningsverbinding psychosomatische klachten zijn... (zie verder).

In de door hem opgeladen repliek stelt de aanvrager dat hij niet zinnens zou zijn om dit convenant op te zeggen. Hij verklaart niet waarom hij dan een opzeggingstermijn heeft bedongen. Hij stelt ook dat een opzegging geen gevolgen zou ressorteren, omdat hij het convenant al zou hebben toegepast bij

de opmaak van de huidige omgevingsvergunningsaanvraag.^[32] Echter stelt hij dan verder in zijn argumentatie dat dit bindend afsprakenkader ook van toepassing is op latere wijzigingen, ongeacht of deze vergunningsplichtig zijn.^[33] Het is inderdaad zo dat er geen omgevingsvergunning nodig is voor handelingen aan of met betrekking tot een bestaande hoogspanningslijn als de dragende structuur ongewijzigd blijft (artikel 11.6 Vrijstellingsbesluit). Men weet ook dat dit betekent dat ook *tijdens* de uitvoering van de werken wijzigingen kunnen worden aangebracht, aangezien vrijgestelde handelingen kunnen gecombineerd worden met het uitvoeren van vergunningsplichtige werken (artikel 4.2.7 VCRO). De aanvrager kan dus zowel onmiddellijk als in de (al dan niet verre) toekomst wijzigingen aanbrengen aan het project die wel degelijk een impact kunnen hebben op de stralingsniveaus (al dan niet na opzegging van het convenant). Er is geen enkel (voldoende rechtszeker) instrument voor handen die hieromtrent garanties kan bieden.

Meteen is ook gezegd dat het convenant onvoldoende rechtszeker is om het in het kader van de evaluatie van de (milieu-)impact als project-geïntegreerde maatregelen of beslist beleid te beschouwen.

- Het doel is het bekomen van een omgevingsvergunning voor onbepaalde duur. Hoogspanningslijnen hebben zagezegd een levensduur van zo'n vijftig jaar, maar niettemin zien we dat de hoogspanningsmasten die op ons grondgebied staan (en die er al bijna vijftig jaar staan), toch gewoon hergebruikt zullen worden in het kader van dit project. Zoals hierna zal blijken, is het om die reden volgens de initiatiefnemer zelfs niet mogelijk om over te schakelen op AMS-geleiders, die nochtans **mogelijks veel** minder negatieve effecten hebben. We spreken dus van mogelijks een nog véél grotere tijdshorizon dan 50 jaar.

Het is dus nogal gemakkelijk om nu zagezegd een "maximale" belasting te berekenen volgens een (zelfs zagezegd "worst-case") scenario dat zich in de nabije toekomst kan voordoen, maar dit doet natuurlijk geen afbreuk aan het feit dat het project, zijnde dus de lijnen en leidingen die men zal aanleggen, hogere (jaargemiddelde) belastingen mogelijk maken, niet alleen vandaag maar ook over dertig jaar.

Ook om die reden kan men er niet van uit gaan dat de huidige jaargemiddelde belasting die men vooropstelt inderdaad deze zal zijn die er gedurende de gehele exploitatie / uitbating van de lijn is.

Tijdens het openbaar onderzoek werden véél vragen gesteld over de jaargemiddelde belasting die vooropgesteld wordt. Ook uw Regering ging er overigens in het verleden niet zonder meer van uit dat deze jaargemiddelde belasting in steen gebeiteld zou staan. In de nota aan de Vlaamse Regering bij de eerste principiële goedkeuring bindend afsprakenkader Vlaamse overheid en het convenant tussen de netbeheerders en de Vlaamse regering over maatregelen bij hoogspanningsverbindingen, lezen wij:

"Om te hoge energiestromen ten aanzien van de aannames bij het ontwerp te vermijden, zal bij te hoge belastingen ook overwogen worden om de uitbating en / of de configuratie van het hoogspanningsnet aan te passen."^[34]

Deze stelling stelt weinig gerust, nu er geen enkel concreet initiatief of garantie hiertoe is dat, als blijkt dat de jaargemiddelde belasting toch hoger is, er zal ingegrepen worden. Wel bewijst het dat de onzekerheid die veel burgers en besturen hier voelen, alvast niet alleen in hun hoofden bestaat.

In ieder geval is er op vandaag geen enkele grond om het projectvoornemen zo restrictief te benaderen als de aanvrager in het project-MER doet of om er bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvraag van uit te gaan dat deze restrictieve benadering ook klopt.

De restricties die er zagezegd aan het projectvoornemen zouden kleven, bestaan op vandaag immers niet.

Men paait nu al jaren de burgers met al die restricties en ingewikkelde berekeningen waaruit zagezegd absoluut zeker zou moeten blijken dat het project beperkt zal zijn tot op de vandaag ingeschatte limieten. Die technische discussie is een discussie die niemand van Elia zal winnen, gelet op het enorme informatie-onevenwicht dat er bestaat tussen deze zeer specifieke aanvrager enerzijds en de burgers, adviesverlenende instanties en zelfs de vergunningverlenende overheid. *Als het allemaal zo eenvoudig en zo zeker is, waarom kan dit dan niet zo vergrendeld worden?*

Het punt is *immers* dat geen enkele van die zogenaamde limieten ook daadwerkelijk wordt vergrendeld. De Vlaamse Regering legt geen enkele regel op inzake chronische blootstelling aan elektromagnetische straling maar deed dat vreemd genoeg wel voor de acute straling, ook al komt aan die norm eigenlijk geen waarde toe.

De netbeheerder/aanvrager heeft daarnaast een zagezegd afsprakenkader onderhandeld, dat echter blijkbaar binnen de zes maand opzegbaar moest zijn. Dat afsprakenkader bevat nochtans nagenoeg uitsluitend verbintenissen voor de netbeheerder, dus het zal ook die partij zijn die het meeste belang heeft bij dit opzeggen. De kans is dus groot dat het de aanvrager is die die opzeggingstermijn heeft bedongen. Men kan zich uiteraard de vraag stellen waarom.

Wat is dan de waarde van een zoveelste verzekering door de initiatiefnemer dat "*de straling wel zal meevallen*" als diezelfde initiatiefnemer – die nu toch overduidelijk al meer dan zes jaar in nauw contact staat met de Vlaamse Regering en het Departement Omgeving – zich niet daadwerkelijk vast wil pinnen op een definitieve breedte van een stralingscorridor? Als het allemaal zo evident is dat de belasting niet hoger zal zijn – en de straling dus niét erger zal zijn dan ingeschat – waarom worden dan op dat punt geen zekerheden ingebouwd? Zoals bijvoorbeeld de waarborg dat de 0,4µT-stralingscontour tijdens de uitbating van de lijn een bepaalde breedte niet mag overschrijden? Wat ons en de burgers interesseert is immers de stralingscontour, niet de jaargemiddelde belasting van de lijn.

Men probeert op vandaag de burgers gerust te stellen met een aangeduide stralingscorridor. Echter bestaat er op vandaag geen garantie dat die stralingscorridor inderdaad zal beperkt blijven tot de corridor die bij de aanvraag wordt gevoegd: vandaag niet, maar al helemaal niet over 20 jaar, als de situatie op het hoogspanningsnet er mogelijks helemaal anders uitziet.

Meer nog, er is eigenlijk zelfs geen enkele garantie dat als het project wordt uitgevoerd, de stralingsimpact niet vanaf het eerste jaar al hoger zal zijn dan ingeschat. Op vandaag moet men zich immers noodzakelijkerwijs behelpen met inschattingen, zonder zekerheid.

Weinig geruststellend daarbij is ook het gegeven dat, als de aanvrager bepaalde zaken beter gaat bekijken op vraag van de burgers (bvb. naar aanleiding van het eerste openbaar onderzoek), er dan meteen al blijkt dat er méér woningen binnen de 0,4 µT-contour liggen dan gedacht (bvb. 2 in plaats van 0 voor het opstijgpunt De Mol, hoofdstuk 13, p. 58 Ontwerp-MER).

Zolang er geen garanties bestaan die zullen garanderen dat de milieueffecten van dit project inderdaad beperkt zullen zijn tot hetgeen de aanvrager voorspiegelt (en niet alleen vandaag maar gedurende de gehele exploitatie van het project), is er geen grondslag om in dit project-MER het onderzoek van de milieueffecten te beperken tot die geminimaliseerde effecten, maar is een (werkelijke) worst-case benadering van het project noodzakelijk.

Er kan dus niet worden aanvaard dat in het project-MER enkel worst-case benaderingen worden gehanteerd wanneer dit de aanvrager goed uitkomt (bijvoorbeeld omdat hij dan de referentiesituatie

niet behoorlijk zou moeten onderzoeken inzake geluid, zie verder), om die benadering dan weg te redeneren wanneer dit de aanvrager niet uitkomt.

19. Nog los van bovenstaande onzekerheid is het bovendien zo dat, als wij louter kijken naar wat vandaag wél zeker is, de impact voor de inwoners van onze gemeente sowieso zeer ernstig is, zeker wat de bovengrondse hoogspanningslijn betreft.

De situatie is op ons grondgebied immers zeer specifiek, nu er gebruik gemaakt wordt van bestaande masten. Daarbij zullen 380 kV geleiders bijgehangen worden op bestaande masten, waardoor er sprake is van een cumulatief effect. Dit cumulatief effect wordt in het MER ook erkend.[\[35\]](#)

Er is in de zone Waggelwater-Zedelgem **door deze uitvoeringswijze** sprake van een toename van maar liefst 58 woningen en 8 bouwpercelen die binnen de 0,4 µT-contour zullen komen te liggen (volgens de inschattingen van de aanvrager).[\[36\]](#) **De aanvrager acht dit zonder meer aanvaardbaar en stelt zich dus niet de vraag of hier iets aan kan gedaan worden. Integendeel, de aanvrager somt deze toenames gewoon op en concludeert dan doodleuk (p. 224-226 verantwoordingsnota PIV4):**

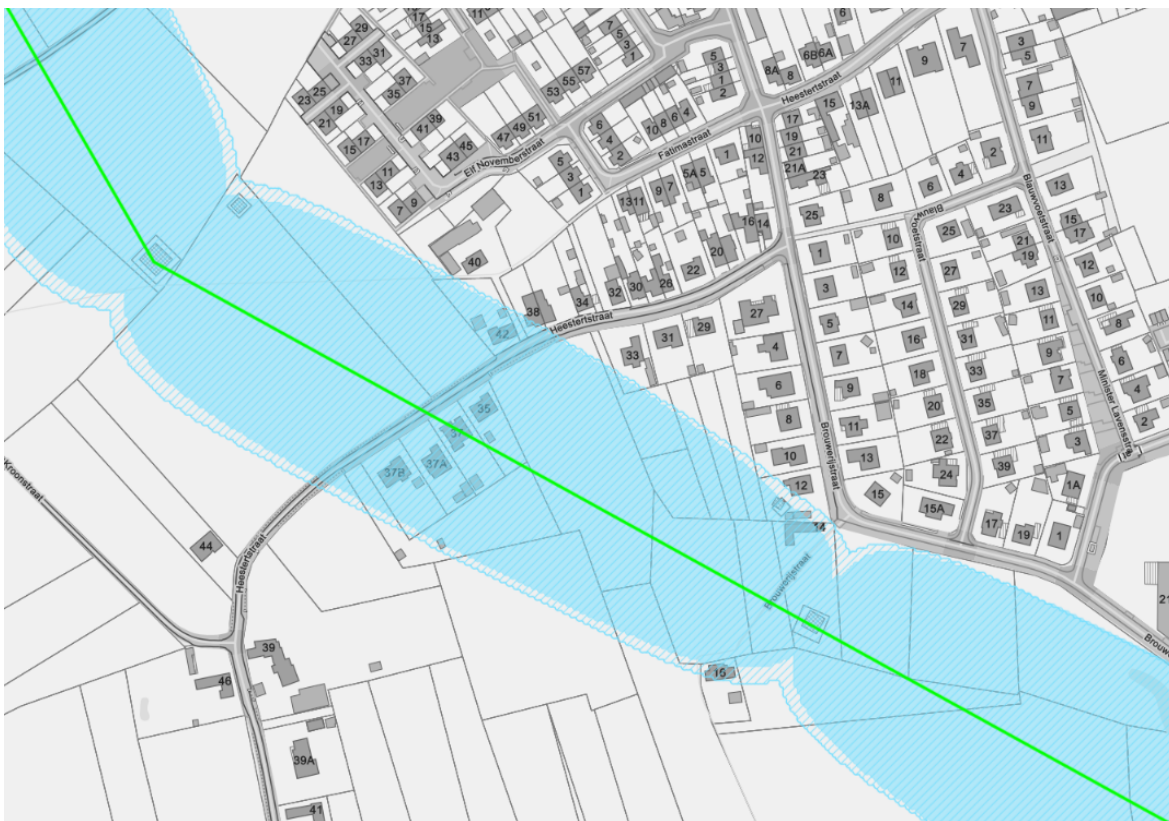
"Gelet op wat voorafgaat, kan worden besloten dat het aangevraagde project verenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening."[\[37\]](#)

Dit is evident niet ernstig.

In ieder geval, het is inderdaad enkel in de zone Waggelwater-Zedelgem waar er sprake is van een duidelijke (en omvangrijke) toename van de 0,4 µT-contour (volle blauwe markering versus de blauw gearceerde markering):

Als wij het traject op andere plaatsen bekijken via de kaart die via Geopunt beschikbaar wordt gesteld, stellen wij vast dat dit in andere zones veel minder het geval is. Daar sluit de bestaande 0,4μT-contour nagenoeg volledig aan bij de nieuwe contour:

[39]

De 0,4 μ T-corridors zijn ook gewoon veel minder breed eens men voorbij het opstijgpunt Baliebrugge is en er gebruik kan gemaakt worden van nieuwe hoogspanningsmasten.

Enerzijds is er dan geen sprake meer van een cumulatief effect, anderzijds kan men daar ook gebruik maken van nieuwere masten die de 0,4 μ T-contour beter kunnen beperken. Hoewel dit op vandaag niet zo duidelijk uit het aanvraagdossier blijkt, hadden wij eerder[40] al genoteerd dat het versterken van de lijn **op ons grondgebied** als gevolg heeft dat de 0,4 μ T contour van het magnetisch veld vanuit de as geen 65m bedraagt zoals bij nieuwe te realiseren lijnen maar dat de 0,4 μ T contour hier vanuit de as 90m bedraagt (dus in totaal een contour van 180m in de plaats van 130m).

Dit maakt uiteraard dat heel wat nieuwe woningen binnen de 0,4 μ T contour komen te liggen. Daar zitten zelfs aanzienlijke concentraties van woningen tussen, zoals de woningen gelegen in de Kronestraat, het Maantjesveld, de Diksmuidse Heirweg, de Faliestraat en de Berkenhagenstraat in de omgeving Pilse.

Specifiek op ons grondgebied doet zich dus ook de situatie voor dat het voorzorgbeleid, zoals dit uit het Convenant blijkt, maar weinig gevolgen kan ressorteren. Dat voorzorgbeleid is volgens het Convenant gebaseerd op ruimtelijke maatregelen (het creëren van afstand tussen hoogspanningsverbindingen en bestemmingen waarbij kinderen onder de 15 jaar langdurig verblijven) enerzijds en bronmaatregelen anderzijds. Die bronmaatregelen zouden bestaan in het nemen van maatregelen om de magneetvelden zoveel als mogelijk te beperken. De monitoring van de magneetvelden zou ook gelden als bronmaatregel:

1.2 GEBASEERD OP VOORZORG

Het toepassen van het voorzorgbeleid, bestaat uit de inzet op bronmaatregelen en ruimtelijke maatregelen met als uitgangspunt de impact op het zoveel mogelijk vermijden van langdurige blootstelling. Het volledig vermijden van overspanningen en woningen binnen 0,4 µT-contouren is in een Vlaamse context zeer moeilijk gezien de verspreide en dichte bebouwing.

Bronmaatregelen gaan over het nemen van maatregelen om de magnetevelden zoveel mogelijk te beperken. Deze maatregelen moeten in de praktijk toegepast worden bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen of bij de aanpassing van bestaande hoogspanningsverbindingen. Tevens wordt er voorzien in monitoring van de belasting van hoogspanningsverbindingen, wat ook geldt als bronmaatregel.

Ruimtelijke maatregelen gaan over het creëren van afstand tussen hoogspanningsverbindingen en bestemmingen waarin kinderen onder de 15 jaar langdurig verblijven (bewoonde gebouwen, onbebouwde woonpercelen, scholen en kinderopvangvoorzieningen). Bewoonde gebouwen zijn gebouwen waar bewoning mogelijk is, ook al zijn ze niet permanent bewoond. Deze maatregelen dienen in de praktijk toegepast worden bij het bepalen van een tracé voor nieuwe hoogspanningsverbindingen en stations bij het maken van ruimtelijke plannen en het bepalen van het traject van hoogspanningslijnen of bij de substantiële aanpassing van bestaande hoogspanningslijnen (cfr. Nederland).

[41]

Aangezien men per se de bestaande, verouderde masten wil hergebruiken, zijn er op ons grondgebied nauwelijks bron- of ruimtelijke maatregelen mogelijk voor deze bovengrondse hoogspanningsverbinding. De aanvrager maakt deze denkoefening echter niet eens. Hij verwijst voortdurend naar het GRUP en stelt dat het voorzorgsbeginsel reeds zou zijn toegepast bij de keuze van het traject.[42] Er valt echter niet in te zien waarom dit de aanvrager er van zou ontslaan om, bij de uitwerking van zijn concreet project binnen het GRUP, dit vorm te geven op een manier die de blootstelling maximaal kan vermijden. Zoals gezegd bepaalt het GRUP immers helemaal niet dat de bestaande masten hergebruikt moeten worden. Integendeel, men moet de vormgeving van deze verbinding afstemmen op de aanwezige activiteiten (artikel 7.2 GRUP). Daarenboven heeft het hergebruik van deze masten ook heel wat andere negatieve effecten (zie verder, inzake geluid). Bemerkt tot slot dat er hier dus *ook* niet voor gekozen wordt om de 150kV hoogspanningsverbinding die er al is ondergronds te brengen, iets wat nochtans de regel zou moeten zijn voor 150 kV verbindingen (artikel 4 van het Convenant). Dit is op geen enkel moment onderzocht. Nochtans zou het allicht mogelijk zijn om deze ondergronds te brengen (allicht zelfs op een andere locatie), waardoor de stralingscontour van de 380 kV-verbinding die men wenst te realiseren hoogstwaarschijnlijk ook veel minder ernstig zou zijn (aangezien er dan geen cumulatie meer is). Er blijkt echter niet uit het dossier dat deze piste is onderzocht. Het zou nochtans interessant zijn te weten of het niet mogelijk is om ervoor te zorgen dat (veel?) minder burgers worden getroffen door de potentiële gezondheidsimpact, door de 150 kV en de 380 kV van elkaar los te koppelen. Kan de 150 kV verbinding dan niet op een andere locatie, zoals het openbaar domein, voorzien worden? En zou dat dan geen positievere gevolgen hebben voor de gezondheidsimpact, in die zin dat veel minder burgers dit risico dienen te ondergaan? Dit inrichtingsalternatief werd in het project-MER niet onderzocht.

20. De impact voor onze gemeente is dus, zoals de aanvraag voorligt, zeer groot én onze burgers worden ernstig geraakt, ernstiger dan wat men onder het voorzorgbeleid, zoals onder meer vormgegeven in het Convenant, zou verwachten.

We begrijpen dan ook niet waarom dan niet minstens compenserende of flankerende maatregelen worden genomen voor de bovengrondse verbinding. Elia realiseert door het niet moeten vervangen van al deze masten én evenmin de bestaande 150 kV verbinding ondergronds te brengen, een gigantische besparing. Die besparing gaat dan wel ten koste van een (zeer) selecte groep burgers, die dan echter blijkbaar alle lasten moeten ondergaan.

Immers, zelfs daar waar een effect gewoonweg niet kan worden vermeden (of beter: waar men ervoor kiest om het effect niet te vermijden), kan het negatief effect minstens worden gecompenseerd of zouden er flankerende maatregelen uitgewerkt kunnen worden.

Niets van dit alles. Meer nog: vreemd genoeg is er wél een compensatiebeleid[43] uitgewerkt door Elia – op aandringen van de Vlaamse Regering – maar is dat compensatiebeleid uitsluitend gericht op visuele hinder.

Dit is niet te begrijpen. In het gehele voortraject was de visuele hinder slechts één van de belangrijke aspecten die naar voor kwamen. De geluidsimpact en bovenal ook de gezondheidsimpact waren (en zijn) minstens even belangrijke thema's.

Ook de Intendant adviseerde al in 2022:

*"Uitgangspunt van dit principe – eveneens gestoeld op internationaal wetenschappelijk onderzoek – is langdurige blootstelling aan meer dan 0,4 μ T (jaargemiddeld) bij kinderen jonger dan 15 jaar zoveel mogelijk te vermijden. Daarom wordt aanbevolen om in de woonomgeving en specifiek ook voor scholen en kinderdagverblijven de blootstelling aan magnetische velden van hoogspanningslijnen te beperken tot 0,4 μ T (jaargemiddeld). Bij de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen wordt het overspannen van woningen, scholen en kinderdagverblijven maximaal vermeden. **Het bestaande aankoopbeleid van Elia wordt daartoe best ingezet in de volledige 0,4 μ T-corridor.** Voor bestaande hoogspanningslijnen die behouden en eventueel versterkt worden, moet een bindend beleidskader opgemaakt worden in de vorm van een afsprakenprotocol met Elia, een omzendbrief voor omgevingsambtenaren over de beoordeling van omgevingsvergunningaanvragen of een aangepaste mededeling van de Vlaamse Regering met geactualiseerde aanbevelingen met betrekking tot de streefwaarde van 0,4 μ T. De ontwikkeling van een dergelijk beleidsinstrument voor chronische blootstelling heeft grote prioriteit."*^[44]

En verder:

3. Het bestaande aankoopbeleid van Elia vraagt specifiek voor Ventilus een upgrade:

- de toepasbaarheid dient bij nieuwe hoogspanningslijnen verruimd tot de 0,4 μ T-corridor
- naast de financiële vergoedingen hebben bewoners die hun woonst en/of hun bedrijvigheid wensen te herlokalisieren behoefte aan begeleiding en ondersteuning.

^[45]

Waarom wordt het compensatiebeleid dan beperkt tot één element, met name de visuele hinder?

In de PIV4 kan daarvoor de verklaring worden gevonden. Spijts alle bovenstaande aandacht voor de gezondheidsimpact, blijkt dat Elia van mening is dat het enige relevante gezondheidseffect in de exploitatiefase de psychosomatische effecten zijn (!):

***"In de exploitatiefase zijn ten gevolge van huidig projectvoornemen geen relevante effecten te verwachten ten aanzien van de menselijke gezondheid, met uitzondering van de psychosomatische effecten.** De grootste bezorgdheid bij de bevolking met betrekking tot de exploitatiefase van dit project, heeft te maken met de elektromagnetische velden. Vooral bewoners in de directe nabijheid van hoogspanningsinfrastructuur kunnen hiervoor bezorgd zijn. In de omgeving van huidig projectvoornemen zijn een aantal toekomstige projecten gekend met betrekking tot hoogspanningsinfrastructuur, met name de 150 kV kabelaanleg tussen Brugge Blauwe Toren en Brugge Waggelwater, de 150 kV kabelaanleg tussen Slijkens en Brugge Waggelwater en een nieuwe 380 kV verbinding tussen het hoogspanningsstation Avelgem en de Waalse grens (alook de uitbreiding van het hoogspanningsstation Avelgem). Op de punten waar deze projecten huidig projectvoornemen zouden kruisen, zijn geen woningen in de directe omgeving gelegen. Hierdoor kan gesteld worden dat het cumulatieve psychosomatisch effect eerder beperkt zal zijn."*^[46] (Eigen benadrukking)

De aap komt dus uit de mouw: de aanvrager ziet eigenlijk gewoon geen probleem. Nu staat het dus onomwonden in het MER te lezen: de effecten zijn volgens de aanvrager puur psychosomatisch... . Daar komt nog bij dat in de PIV4 er door de aanvrager nog een omvangrijke motivatie werd toegevoegd, waarbij de aanvrager andermaal nog méér hamert op het feit dat er geen oorzakelijk verband is aangetoond tussen de langdurige blootstelling aan magnetische velden en de kans op kinderleukemie.^[47] Vervolgens heeft de aanvrager op 2 maart 2026 ook nog een nota opgeladen, waarin hij het nodig vindt om meer dan 10 keer te wijzen op het ontbreken van voormeld oorzakelijk verband.^[48]

Meteen is verklaard waarom deze aspecten totaal stiefmoederlijk behandeld worden in het MER. Meteen is ook gezegd dat alle argumenten van de aanvrager waarom het met de straling wel zou meevallen (zie hierboven inzake maximale belasting, ...) niet veel meer zijn dan het wekken van de indruk dat er met de gezondheidsimpact rekening wordt gehouden, terwijl er voor de aanvrager eigenlijk gewoon geen issue is... .

Nu kan men voor visuele hinder wél een compensatie krijgen (volgens het naast het GRUP goedgekeurde compensatiebeleid), maar voor de ligging binnen de 0,4 µT-contour niet? Nochtans is de gezondheidsimpact iets wat de gemoederen erg beroert.

Deze vreemde kronkels in het compensatiebeleid treffen onze gemeente extra hard, net omdat hier "maar" aan verzwaring zou gedaan worden van de bestaande luchtlijnen (waarbij er zelfs een combinatie van 150 kV en 380 kV geleiders op dezelfde masten komt te liggen).^[49] Zo'n verzwaring is volgens het compensatiebeleid – als wij dit goed interpreteren want eenvoudig is dit niet – slechts een "upgrade" van de lijn, waardoor de vergoedingen de helft lager zijn dan bij een nieuwe lijn. Bovendien hebben de burgers in die hypothese niet de mogelijkheid om hun woning te laten aankopen door Elia. De woning die ter hoogte van het ondergrondse deel binnen de 0,4 µT-contour komt te liggen, zal gewoon geen enkele vergoeding krijgen volgens dit compensatiebeleid, omdat een ondergrondse verbinding visueel niet waarneembaar is... .

Deze situatie is onbegrijpelijk. Al jaren heeft men de mond vol van het gezondheidsaspect. Vervolgens wekt men op het niveau van het GRUP Ventilus de indruk dat er gekozen wordt voor een traject dat zo weinig mogelijk woningen treft. Echter blijft er dan wel een groep burgers, die dus wél getroffen worden door de 0,4 µT-contour, volledig (of gedeeltelijk) in de kou staan. De reden daarvoor is dan dat het "maar" zou gaan om een upgrade van de bestaande lijn. Visueel is het verschil misschien niet groot, maar op gezondheidvlak liggen de kaarten volledig anders. Ten eerste gaat het op dat vlak wel over een volledig nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding. Het gaat dan nog eens om een verbinding die zowel naar ruimtelijke als naar bronmaatregelen niet geoptimaliseerd kan worden. Die nieuwe verbinding komt dan ook nog eens niet in de plaats maar *bovenop* een 150 kV verbinding, met cumulatieve effecten voor gevolg. En daar houdt dit compensatiebeleid dan géén rekening mee? Dit lijkt ons geen rechtmatige verdeling van de openbare lasten over deze burgers, zodat een flankerende maatregel er minimaal in moet bestaan dat er recht is op compensatie, niet alleen voor de visuele hinder, maar ook voor de gezondheidsimpact, onder meer ingevolge de straling (maar ook inzake geluid, hierover verder meer).

Nu wordt hier niets voor voorzien en die stiefmoederlijke behandeling blijkt ook uit het MER. Er wordt niet meer nagedacht over manieren om de stralingscontour te beperken (Ander type/hoogte masten? Beperkte variaties in de plaatsing van de masten, zoals het GRUP volgens de aanvrager^[50] mogelijk maakt?).^[51] In de aanvraag gaat men er zelfs nog lichter over heen.

De **aanvrager** heeft natuurlijk ook weinig incentive om hier veel aan te doen, nu men voor het aspect gezondheid ook niet tot vergoeding dient over te gaan in het kader van het compensatiebeleid (dat de aanvrager *nota bene zelf* heeft uitgewerkt) dat men ondertussen met de Vlaamse Regering heeft afgesproken (en waarbij het advies van de Intendant kennelijk in de wind werd geslagen).

Compensatie is immers niet louter een financieel verhaal, maar heeft wel degelijk (en evident) een ruimtelijke en milieutechnische weerslag. Compensaties faciliteren immers dat wie (te) dicht bij een lijn woont kan verhuizen, hetzij rechtstreeks (door de woning te laten aankopen), hetzij onrechtstreeks (door een vergoeding, waardoor men de minwaarde gecompenseerd ziet en alsnog zelf kan beslissen om te verhuizen en elders een gelijkwaardige woning te kopen). In die zin draagt dit natuurlijk ook bij tot een ruimtelijk evenwicht. Specifiek inzake gezondheid is het bijvoorbeeld ook niet moeilijk om te bedenken dat, wellicht, gezinnen met jonge kinderen, sneller geneigd zullen zijn om te verhuizen, gelet op het statistisch verband dat in het GRUP en in het MER wordt erkend. Het zullen echter allicht ook in de eerste plaats deze gezinnen zijn waarvoor dit financieel niet altijd even evident is. In die zin heeft het totaal negeren van het gezondheidsaspect in de flankerende maatregelen wel degelijk voor gevolg dat er een groter gezondheidsrisico ontstaat.

De aanvrager gaat hier gewoon *niet* mee om. Het MER leest als een zuivere olijsting van het probleem, met eigenlijk geen enkele vraag of onderzoek naar wat er aan dit probleem kan worden gedaan (wat bijvoorbeeld voor biodiversiteit dan weer wel gebeurt). Wel steekt er een document "*standaardmaatregelen Milieubeleid 2025*" in het dossier, maar erg concreet wordt het daar niet. De aanvrager steunt zeggezd allerhande onderzoek, maar wat is de waarde daarvan als er met de bestaande bezorgdheden, die na advies van professor Adang door de Intendant ook naar voor worden geschoven, niets gebeurt? **Zelfs na dit advies en na het verslag van de Intendant, doet de aanvrager de gezondheidsimpact immers blijkbaar af als louter psychosomatisch...** ^[52]

Het eigenlijke beleid dat Elia zogezegd voert is daarnaast volledig gericht op situaties waar er een volledig nieuwe bovengrondse lijn moet komen. Opnieuw heeft men echter géén aandacht voor burgers die door een upgrade van een lijn in een zéér negatieve situatie terecht komen.

Dit kan niet worden aanvaard en moet nu worden aangepakt. Er kan niet worden aanvaard dat men hier nu een vergunning verleent voor een situatie waar een kleine groep burgers alle lasten draagt van de nieuwe hoogspanningsverbinding, terwijl Elia alle lusten (het niet moeten aanpassen van het traject of het vervangen van de masten, het niet ondergronds moeten brengen van de 150 kV-verbinding) krijgt.

21. Het niet aanpakken van deze problematiek, leidt tot absurde situaties. Zo erkent men in de aanvraagdocumenten uiteindelijk wel dat er beter zo weinig mogelijk woningen binnen de 0,4 µT-contour komen te liggen (zij het dat men het risico op andere ogenblikken dan weer geheel ontkent, zie hoger).

Op ons grondgebied zijn er echter wel onbebouwde (maar bebouwbare) percelen (sommige zelfs binnen een verkaveling gelegen) waarvoor er een gemeentelijke heffing voor onbebouwde percelen van toepassing is. Al van voor de opmaak van het GRUP Ventilus vragen wij als gemeente dat er duidelijkheid komt over hoe er moet omgegaan worden met vergunningsaanvragen die in nieuwe woningen voorzien binnen de 0,4 µT-contour, waar er volgens alle documenten beter niet gebouwd wordt. Het GRUP bepaalt hier echter niets over, waardoor wij vandaag, zoals wij dus al vreesden, voor een absurde situatie staan, waarbij de boodschap eigenlijk is dat best zo weinig mogelijk nieuwe woningen binnen de 0,4 µT-contour komen, maar waaromtrent er beleidsmatig eigenlijk geen werkelijke beslissing werd genomen. De gronden zijn immers nog steeds als bouwgrond bestemd en het GRUP heeft daar niets aan veranderd.

Er is hieromtrent gewoon géén duidelijke keuze gemaakt door het gewest over wat er nu met de stralingscontour moet gebeuren en wat wel of niet nog kan binnen die contour.

Dit is geen behoorlijk bestuur.

22. Een dergelijke werkwijze, zonder behoorlijke compensaties, is dan ook niet werkbaar.

Men lijkt er immers nogal gemakkelijk van uit te gaan dat men hier zomaar zonder weinig verantwoording de bestaande masten kan hergebruiken en dat de kous daarmee af is, maar dat is niet het geval.

Het GRUP stelt immers niet dat deze masten zomaar hergebruikt kunnen (laat staan moeten) worden.

Het GRUP zegt daar zelfs niet over. Integendeel stelt het GRUP wél dat:

- Er rekening moet gehouden worden met de in de grondkleur aangegeven bestemming (artikel 7.1 GRUP). Welnu, de aanvraag heeft een impact op heel wat delen woongebied (al dan niet met landelijk karakter).
- De afstand tussen de hoogspanningsleiding en de grond dient afgestemd op de aanwezige activiteiten (artikel 7.2 GRUP).
- Er een doordachte inplanting van de masten moet gebruiken met het oog op het maximaal beperken van de hinder (artikel 7.2 GRUP).

De aanvrager gaat er dus nogal gemakkelijk van uit dat het hergebruik van de bestaande masten een evidentie is omdat dat zou beantwoorden aan het RSV Vlaanderen. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is echter geen beoordelingsgrond voor omgevingsvergunningen (oud artikel 2.1.2, § 7 VCRO, zoals overeenkomstig artikel 214, § 1 van het decreet 8 december 2017 houdende wijziging van diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving nog van toepassing op het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen).

Het is dus niet juist om de zaken zo voor te stellen als zou de vervanging van de bestaande masten door een ander type, die bijvoorbeeld een veel minder brede stralingscontour zouden werpen, geen optie zijn, wel integendeel!

23. Als men op deze ingeslagen weg voortgaat (die dus ruimtelijk en naar milieueffecten toe allesbehalve evident is), moeten er dus voldoende compensaties worden voorzien.

Die tegemoetkomingen moeten dan ook substantieel én reëel zijn: minstens voor elke burger die de 0,4µT contour moet ondergaan door de uitvoering van het aangevraagde project.

Logischerwijs moet dit dan ook gekoppeld worden aan de monitoring: als naderhand blijkt dat méér woningen (of andere kwetsbare functies) geraakt worden, moeten ook zij natuurlijk gecompenseerd worden of moet de aanvrager kunnen gedwongen worden zijn exploitatie aan te passen teneinde de vooropgestelde corridor te respecteren. Men kan immers die monitoring moeilijk omschrijven als een bronmaatregel, zoals in het Convenant gebeurt, als men niets doet met de informatie die uit die monitoring blijkt.

24. Slotsom: er kan niet worden aanvaard dat er hier andermaal, in wat nu toch het sluitstuk zou moeten zijn van het gehele Ventilus-verhaal (het daadwerkelijke uitvoeringsdossier in de vorm van een omgevingsvergunningsaanvraag), weinig tot geen aandacht is voor de impact op de gezondheid.

Als er zou gekozen worden om de lijn aan te leggen gebruik makend van dezelfde, verouderde masten, zonder deze te vervangen en/of de 150 kV verbinding ondergronds te brengen, dan is absoluut niet te verantwoorden dat er dan niet minstens flankerende of milderende maatregelen – desnoods financieel – worden genomen ten aanzien van burgers die bijkomend en aanzienlijk getroffen worden.

De aanvrager zal ongetwijfeld opwerpen dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen onlangs heeft geoordeeld dat een financiële compensatie in beginsel niet van tel is bij de beoordeling van de ruimtelijke inpasbaarheid en de ruimtelijke aanvaardbaarheid van eventuele hinder.

De kwestie is hier echter omgekeerd. Gelet op het bovenstaande moet eigenlijk worden vastgesteld dat de aanvraag voor de bovengrondse hoogspanningsverbinding, zoals deze op vandaag is vormgegeven, volstrekt niet voldoet aan de geldende stedenbouwkundige voorschriften én onvoldoende omgaat met de veroorzaakte negatieve milieueffecten, waaronder de impact op de gezondheid (ook inzake geluid overigens, zie hierna) onaanvaardbaar is.

Als wij hier dus stellen dat compensaties nodig zijn, dan is dat enkel en alleen om er op te wijzen dat, als men deze verbinding *toch* op deze wijze wil voorzien (geen nieuwe masten, geen ondergronds brengen van de bestaande 150kV verbinding, ...), dit alleen maar zal kunnen als de aanvrager ervoor zorgt dat de veroorzaakte impact inzake gezondheidsrisico's op een andere manier worden vermeden, minstens gemilderd.

Zonder behoorlijke begeleidende maatregelen en opvolging daarvan is de aanvraag zoals deze op vandaag voorligt niet vergunbaar.

Geluid

25. Vervolgens is er het aspect **geluid**, dat in twee onderdelen op te splitsen is: de werffase en de exploitatiefase.

26. Wat de werffase betreft, wordt in het MER alvast niet betwist dat de impact gigantisch zal zijn, zeker wat betreft de aanleg van de ondergrondse verbinding. Zo lezen wij:

"Uit de berekeningen in de discipline geluid blijkt dat de MKN voor de dagperiode voor een woongebied voor elk van de werfperioden tot op zeer grote afstanden (>1km) wordt overschreden ten gevolge van geplande werfactiviteiten voor een open sleuf. Ook voor de nachtperiode wordt de MKN verwacht te worden overschreden tot op ca. 1.900 m van een werf. Ter hoogte van verschillende verbindingen is er geen maskerend effect door het heersende omgevingsgeluid en worden verschillende woningen blootgesteld aan tijdelijke geluidshinder."

Voor de werfperioden wordt een geluidsimpact van meer dan 70 dB(A) verwacht ter hoogte van woningen op minder dan 20 m van de werfzones en dit voor verschillende werfperioden en opeenvolgende maanden (het betreft een worst-case samenstelling van de werftoestellen die niet de volledige looptijd van de werfperiode actief zal zijn).

Voor woningen gelegen op minder dan 200m van een ondergrondse verbinding zal, naast de overschrijding van de MKN, – rekening houdend met de tijdsduur voor elke werfperiode – de maximale blootstellingsduur (cfr. Nederlands Bouwbesluit) meer dan waarschijnlijk overschreden worden. Voor een deel van deze woningen wordt tevens geen relevant maskerend effect verwacht door het heersende omgevingsgeluid vermits deze niet alle gelegen zijn nabij belangrijke wegen. ^[53] (Eigen benadrukking)
En in de discipline geluid (p. 77-78):

Uit de berekeningen blijkt dat de MKN voor de dagperiode voor een woongebied voor elk van de werfperioden tot op zeer grote afstanden (>1km) wordt overschreden ten gevolge van geplande werfactiviteiten voor een open sleuf. Ook voor de nachtperiode wordt de MKN verwacht te worden overschreden tot op ca. 1900m van een werf.

Rekening houdend met de zones voor de ondergrondse verbindingen, zou de berekende maximale werfimpact meer bedragen dan de MKN voor een woongebied ter hoogte van:

- 4183, 4183, 2252, 4183 en 317 hoofdgebouwen (potentiële woningen) voor de respectievelijke werfperioden tijdens de dagperiode en ter hoogte van 8014 potentiële woningen voor de nachtperiode voor de zone "aanlandingslocatie-Gezelle";
- 3590, 3590, 1935, 3590 en 179 hoofdgebouwen (potentiële woningen) voor de respectievelijke werfperioden tijdens de dagperiode en ter hoogte van 5545 potentiële woningen voor de nachtperiode voor de zone Zedelgem-ondergronds;
- 3122, 3122, 978, 3122 en 75 hoofdgebouwen (potentiële woningen) voor de respectievelijke werfperioden tijdens de dagperiode en ter hoogte van 5468 potentiële woningen voor de nachtperiode voor de zone Izegem-ondergronds.

Elders leest men nog duidelijker:

"Ook voor woningen tot op minder dan 200 m wordt een beperkt negatief tot negatief effect verwacht ten gevolge van de lange tijdsduur van de werf waardoor de toegelaten blootstellingsduur volgens het Nederlands Bouwbesluit ruim wordt overschreden. Voor een deel van deze woningen wordt geen relevant maskerend effect verwacht door het heersende omgevingsgeluid vermits deze niet alle gelegen zijn nabij belangrijke wegen. ^[54] (Eigen benadrukking)

Specifiek voor onze gemeente zou het gaan om volgende aantallen woningen waar de in het Bouwbesluit vooropgestelde aanvaardbare blootstellingsduur "meer dan waarschijnlijk" overschreden zal worden: ^[55]

- Zedelgem-ondergronds:
 - 9 Woningen op minder dan 20m
 - 26 woningen op minder dan 50m
 - 55 woningen op minder dan 100m
 - 125 woningen op minder dan 200m

Als men vervolgens ook nog eens de cumulatie van de verschillende werven (door overlapping) in rekening gaat brengen, is de situatie nog ernstiger. Dan komt men immers tot overschrijdingen van de milieukwaliteitsnorm (voor de aanleg van de ondergrondse verbinding) voor 5189 hoofdgebouwen (potentiële woningen) tijdens de dagperiode en 8346 potentiële woningen voor de nachtperiode. ^[56]

27. De manier waarop er hiermee in dit dossier wordt omgegaan, is slordig en onbegrijpelijk.

Vooreerst is de wijze waarop men hiermee in het MER omgaat al erg kort door de bocht. Meer dan vast te stellen dat er een enorme hinder zal zijn, lijkt men niet te doen.

In het scopingsadvies werd nochtans uitdrukkelijk gevraagd om de geluidshinder tijdens de werffase voldoende in kaart te brengen, ook met het oog op het bepalen van mogelijke milderende maatregelen:

"Discipline mens-gezondheid

De stad Izegem vraagt de effecten bij de aanleg van en door de aanwezigheid van het opstijgpunt De Mol niet te onderschatten. Het Team Omgevingseffecten vraagt om rekening te houden met de 2 (i.p.v. 1) nabij gelegen woningen. Tijdens de aanlegfase zal er gedurende enige tijd hinder veroorzaakt worden, zoals bijv. geluidshinder, stofhinder, lichthinder, verkeershinder, ... De cumulatie van diverse hinderaspecten samen mag niet onderschat worden. Het is dan nodig in het MER hier bijkomende aandacht aan te besteden, en de noodzaak tot en/of beschikbaarheid van milderende maatregelen vanuit dit oogpunt te evalueren. Dit geldt niet alleen voor de nabije omgeving van het opstijgpunt De Mol, maar kan ook op andere plaatsen een belangrijk gegeven zijn. ^[57]

Specifiek voor de aanleg van het ondergronds traject werd er ook op gewezen dat er kritisch en verantwoord diende omgegaan te worden met het gebruik van een worst-case scenario. Opnieuw werd gehamerd op de noodzaak om tijdig de nodige milderende maatregelen te kunnen identificeren:

"Voor de aanleg van de ondergrondse kabels in de zone Zedelgem en zone Izegem wordt voor de worst-case benadering ervan uitgegaan dat de vier sleuven binnen 1 sectie tegelijk worden uitgegraven, en dat meerdere secties gelijktijdig worden aangelegd en bemaald. Vanuit de gemeente Zedelgem wordt het gegeven van de worst-case benadering in vraag gesteld. Men vraagt zich af of het afzonderlijk uitgraven van de sleuven mogelijks in absolute grootte minder hinder, maar wel over een langere periode meer hinder kunnen veroorzaken, en om die reden eigenlijk als 'slechter' te beschouwen is. Men vraagt zich af of de factor tijd hier geen belangrijke rol speelt. Het Team Omgevingseffecten bevestigt dat het 'bepalen' van een worst-case scenario bij een complexe werf als deze voor het project Ventilus geen evidente is. Het is niet ondenkbaar dat de worst-case voor de ene effectgroep anders kan zijn dan voor een andere effectgroep. Indien de concrete aanpak van de werf nog niet gekend is (er werden diverse vragen gesteld naar concrete timing en fasering), moet men altijd vertrekken van een aantal onderbouwde aannames en principes. Het Team Omgevingseffecten vraagt om de keuze van het worst-case scenario te evalueren voor die effectgroepen waar het verschil groot kan zijn bij de aanpak van de werf. De effectbeschrijving en -beoordeling kan in die relevante disciplines er vervolgens op aangevuld worden, zodat tijdig de nodige milderende maatregelen en/of aanbevelingen kunnen voorgesteld worden, en tenslotte geïmplementeerd in de verdere uitvoering. ^[58]

En verder:

"In navolging van de adviezen van de stad Brugge en stad Zedelgem, zal in het MER

- nagegaan worden of er meer duidelijkheid kan gegeven worden rond de periodes van geluidshinder tijdens de aanlegfase. Het moet duidelijk zijn welke werken/activiteiten 's nachts kunnen/moeten plaatsvinden, en welke overdag. Voor die werken waar het momenteel nog niet duidelijk is in welke periode van de dag deze zullen/moeten plaatsvinden, zullen de nodige randvoorwaarden worden voorgesteld in het MER.
- nagegaan worden of duidelijk aangegeven is welke werfactiviteiten het meest hinderlijk zullen zijn, en op welke manier de hinder van deze activiteiten kan beperkt worden." ^[59]

Dit alles is nog steeds onvoldoende gebeurd.

Vooreerst gaat men uit van een grote hoeveelheid aannames en weigert men heel wat zaken in kaart te brengen.

Het geluidsklimaat in de omgeving van de diverse werven wordt bijvoorbeeld niet in kaart gebracht. ^[60] Men verwijst dan wat naar strategische geluidskarten om een schijnbare inschatting te maken, maar die zijn nauwelijks relevant op ons grondgebied: de aanleg van de ondergrondse verbinding ligt

immers niet langs een grote weg waarvoor gegevens beschikbaar zijn.^[61] Er valt nochtans niet in te zien waarom de milieueffecten minder grondig in kaart zouden moeten gebracht worden omdat deze zich over een groot gebied voordoen. Inderdaad is de "*beschrijving van de relevante aspecten van de huidige toestand van het milieu (referentiescenario)*" een verplicht op te nemen element in het project-MER (punt 3° van de bijlage IIbis bij het DABM). De beperking van de beschrijving van de referentiesituatie tot de vier opstijgpunten en de twee hoogspanningsstations lijkt ook willekeurig gekozen. In ieder geval wordt niet betwist dat ook het geluidsklimaat langsheen het traject relevant is, alleen is het kennelijk te veel werk om het in kaart te brengen... .

In het huidige ontwerp van MER verwijst men wel wat naar het onderscheid tussen dag en nacht en zou er in het weekend in principe niet gewerkt worden, maar erg specifiek wordt het allemaal niet. Ook zou men nog (steeds) geen zicht hebben op het concrete aantal en type van de in te zetten werfmachines, noch is er reeds concrete informatie voor handen met betrekking tot de details zoals waar welke machine voor welke tijdsduur zal moeten worden ingezet. Om die reden kiest men nog steeds voor een (rudimentaire) worst-case benadering.^[62]

Ook aan onze eerdere bedenkingen inzake de aanpak van het graven van de sleuven, waarnaar in bovenstaand citaat uit het scopingsadvies wordt verwezen, werd geen gevolg gegeven. Zo hebben wij in ons advies in het kader van de aanmelding opgemerkt:

"Ook als men kijkt naar de diverse samenstellende onderdelen van de werken, duiken gelijkaardige problemen op, waarin nogal gemakkelijk geponeerd zou worden dat men een worst case benadering hanteert. Wat betreft de aanleg van de ondergrondse verbinding op ons grondgebied, wordt bijvoorbeeld gesteld dat het mogelijk is om alle 4 sleuven tegelijk te graven en weer dicht te maken, maar ook om de sleuven 1 per 1 of 2 per 2 te graven. Het gelijktijdig uitgraven van alle 4 de sleuven wordt daarbij aanzien als "worst case". De vraag is nog maar of dat zo is. Men gaat er allicht van uit dat de hinder op één punt in de tijd in dat geval het grootst zal zijn. Het is echter niet duidelijk of het afzonderlijk uitgraven van de verschillende sleuven geen grotere impact zal hebben, bijvoorbeeld omdat de absolute hinder op één punt in de tijd weliswaar minder hoog is, maar dat de hinder zich over een veel langere periode (of over verschillende opeenvolgende periodes) zal voordoen."

Hoger mocht al blijken dat het scopingsadvies van het Team Omgevingseffecten de aanvrager oplegde om hier duidelijkheid over te verschaffen. Dit is echter niet gebeurd. Opnieuw treft men slechts een warrig betoog over de verschillende mogelijke combinaties om de sleuven te graven, zonder een duidelijk onderzoek wat de impact zal zijn op de geluidshinder van de werf en welk scenario aldus te verkiezen is vanuit geluidsoogpunt.^[63]

In de PIV4 voegt men volgende opmerking toe inzake de impact op de tijdsduur van de verschillende aanlegwijzen (1 sleuf per keer, 2 sleuven per keer of 4 sleuven in één keer):

"Inzake de totale aanlegduur van 1 sectie is er nauwelijks een verschil tussen de 3 mogelijkheden. Het grondverzet is namelijk altijd gelijk, waardoor een kraan altijd evenveel tijd nodig heeft om de werken (voornamelijk graven en terug dichten van sleuven) nodig heeft."^[64]

Dit is natuurlijk een onzinnige redenering. Als wij (en het scopingsadvies) er op wijzen dat het noodzakelijk is om na te gaan of een kortere aanlegduur (dwz. men graaft de 4 sleuven tegelijkertijd) niet mogelijks te verkiezen is wat de geluidsimpact betreft (simpel gesteld: de korte pijn i.p.v. een langgerekte periode van hinder), dan wordt evident bedoeld dat de vier sleuven dan ook daadwerkelijk tegelijkertijd worden uitgegraven. Als men ook in dat scenario maar 1 kraan inzet, die dan sleuf na sleuf gaat uitgraven, dan verandert dat evident niets aan de situatie. Dat is dan echter ook bezwaarlijk het tegelijkertijd uitgraven van sleuven, maar alsnog het serieel uitgraven, sleuf per sleuf. Ook deze redenering is opnieuw een poging van de aanvrager om onder duidelijk gevraagd studiewerk uit te komen en kan niet worden aanvaard.

Het niet in rekening brengen van de factor tijd onder het mom van een zogenaamde worst case benadering, zorgt ervoor dat de milieueffecten niet diepgravend in rekening worden gebracht. Zo gaan mogelijkheden verloren om, door gelimiteerde en/of slim(mer) op elkaar afgestemde timings, de hinder te reduceren, bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat iedere gehinderde persoon die hinder zo kort mogelijk ondergaat (vb. inzake geluids- en lichthinder) of bijvoorbeeld door het doordacht afstemmen van verschillende fasen om ervoor te zorgen dat verschillende hinder zich niet tegelijkertijd voordoet en aldus cumulatie van effecten te vermijden (vb. mobiliteitshinder door afgesloten wegen). Zoals tijdens het openbaar onderzoek terecht wordt opgemerkt, zou ook de vraag gesteld kunnen worden naar minder hinderlijke technieken, zoals het ruimer inzetten van gestuurde boringen. Ook wordt er tijdens het openbaar onderzoek verwezen naar nieuwe technieken die momenteel in Nederland gehanteerd worden, waarbij men ondergrondse kabels als het ware in de bodem "ritst", zonder voor lange tijd met open sleuven te moeten werken.

Weinig van dit alles echter in het MER.

Vervolgens zijn de redeneringen die men in het MER op elkaar stapelt weinig rechtlijnig.

Eerst stelt men dat er geen norm is in Vlaanderen om de aanvaardbare tijdelijke hinder te kwantificeren. Men stapt dus nogal gemakkelijk af van de milieukwaliteitsnorm voor geluid, ook al zou dit toch minstens een aanknopingspunt kunnen of zelfs moeten zijn. Immers voorziet de bijlage II bis DABM in fine dat men in eerste instantie de milieueffecten evalueert in het licht van de vastgestelde milieukwaliteitsnormen. Vervolgens gaat men dan gemakkelijks halve toetsen aan het Bouwbesluit (een Nederlands instrument).^[65]

Echter gaat men dan vervolgens voor bepaalde woningen zeer laks om met deze normen, of stelt men zelfs gewoon vast dat men die normen van het Bouwbesluit alsnog los zal overschrijden.

Zo doet men allerhande aannames en zogezegde "worst-case benaderingen" waaruit dan moet blijken dat het allemaal wel zal meevallen voor bepaalde woningen:

*"Uit de berekeningen blijkt dat voor woningen gelegen op 200 m of meer, de verwachte maximale werfimpact nog maximaal ca. 63 dB(A) bedraagt voor werfperioden 1.A, 1.B en 1.D, en minder dan 60 dB(A) bedraagt voor de overige werfperioden. Rekening houdend met een volgens het Nederlands Bouwbesluit onbeperkte blootstellingsduur voor niveaus tot 60 dB(A) en een aanvaardbare blootstellingsduur tot 50 dagen voor niveaus van maximaal 65 dB(A). alsook het gegeven dat bovenstaande berekende niveaus een worst-case inschatting zijn waarbij alle machines volcontinu en simultaan in werking worden beschouwd en de dagwaarde veelal lager zal zijn, kan er gesteld worden dat voor woningen gelegen op meer dan 200 m de dagwaarde van de verschillende aanlegfasen de voorwaarden in het bouwbesluit **veelal** zal respecteren.*

In werfperiode 1.A worden – naast de beschreven impact – tevens gedurende een beperkte periode (1-2 dagen) kettingzagen en/of een hakselaar ingezet voor het verwijderen van eventuele vegetatie. Tijdens het gebruik van deze toestellen kunnen er tijdelijk beduidend hogere geluidsniveaus optreden. Rekening houden met een bijkomend bronvermogen van 110-120 dB(A), kan de verhoging tot 2dB(A) bedragen of dus maximaal ca. 71 dB(A) op 50m en 68 dB(A) op 100m. Tijdens het inzetten van deze machines zouden de niveaus van 42 dB(A) en 45 dB(A) worden overschreden respectievelijk tot op 2005 m en 1620 m. ^[66] (eigen onderlijning en benadrukking)

Bemerkt ten eerste al de vaagheid: wat betekent het dat men het Bouwbesluit "veelal" zal respecteren? Nog belangrijker is het oneigenlijke en zelfs intellectueel onjuiste gebruik van de zogenaamde "worst-case benadering".

Het is immers het een of het ander. Ofwel getroost men zich niet de moeite om detailberekeningen te doen en gaat men dus uit van een worst-case benadering. In dat geval moet men natuurlijk ook alle consequenties hiervan aanvaarden. Ofwel gaat men wél in de diepte en komt men eventueel (maar niet met zekerheid) betere resultaten uit. Wat echter niet kan, is om een worst-case benadering te gaan doen, om dan vervolgens de (toch wel zeer ernstige) consequenties er van af te zwakken door boudweg te stellen dat het "in het echt wel beter zal meevallen" omdat men een worst-case

benadering heeft gebruikt ... ^[67] Dit is zuiver nattevingerwerk en intellectueel ook niet correct. Het is wel de rode draad door heel het hoofdstuk geluid.

Op de p. 79 van het hoofdstuk Geluid vindt men een identieke redenering. Ook de cumulatieve effecten door de aaneenschakeling van werven gaat men toch minder ernstig inschalen, want: *"in praktijk zal de feitelijke dagwaarde naar alle waarschijnlijkheid lager liggen"*.^[68]

Ook voor het opstijgpunt hanteert men een dergelijke redenering. Daarentoest stelt men zelfs expliciet dat de werfsamenstelling af zal nemen in de tijd om zo opnieuw de impact te minimaliseren (al geeft men zelfs dan nog niet aan dat het Bouwbesluit gerespecteerd zal kunnen worden).^[69] Echter had men bij de methodiek het volgende aangegeven om de worst-case benadering te verantwoorden: *"Momenteel is het concrete aantal en type van de in te zetten werfmachines nog niet of onvoldoende gekend en is er evenmin reeds concrete informatie beschikbaar met betrekking tot details zoals waar welke machine voor welke tijdsduur zal worden ingezet, waardoor een gedetailleerde kwantitatieve bepaling van de te verwachten geluidsniveaus voor elke fase van de geplande werken niet mogelijk is."*^[70]

Hoe valt dit te rijmen? Men kan geen goede kwantitatieve benadering doen omdat men niet weet welke machines wanneer er zullen ingezet worden? Maar als de gehanteerde benadering tot het besluit leidt dat de impact zeer ernstig zal zijn, weet men plots wel met zekerheid zaken over de werfsamenstelling?

Uiteindelijk komt men dan tot een conclusie waaruit blijkt dat de impact van de sleufwerken negatief tot aanzienlijk negatief zou kunnen zijn, maar dat wordt dan andermaal gerelativeerd op basis van:^[71]

- De mogelijke impact van het heersende geluidsklimaat (dat men echter geweigerd heeft in kaart te brengen);
- De werkelijke tijdsduur van de werf en de inzet van de machines (waar men echter zelf nog geen zicht op heeft);
- Het afschermende effect van de verdieping van het terrein én de mogelijke aanwezigheid van bermen (die men echter niet in rekening heeft gebracht omdat die er niet overal zullen zijn).

Ook dit bevestigt natuurlijk dat men dus niet aan een echte worst-case benadering doet, maar gewoon aan vaag nattevingerwerk. Men maakt een zeer vereenvoudigd model, waaruit dan blijkt dat er aanzienlijke overschrijdingen zullen zijn, zelfs van het Bouwbesluit en al helemaal van de milieukwaliteitsnormen, om dan gewoon op te merken dat het op het terrein *"naar alle waarschijnlijkheid"* wel zal meevallen.

Voorals problematisch is het dat men door die benadering duidelijk kansen laat liggen om tot project-geïntegreerde of milderende maatregelen te komen die de hinder (die onbetwistbaar aanzienlijk is) wél zouden kunnen doen afnemen.

Zo geeft men zelf aan dat het gebruik van de uitgegraven aarde van een sleuf als een berm naast de sleuf kan worden aangebracht om zo de geluidseffecten te milderen. Men brengt echter deze optie niet in kaart bij het bepalen van de effecten om dat deze *"niet altijd aanwezig zullen zijn"*.^[72] Met andere woorden, men weigert milderende maatregelen te onderzoeken voor een heel uitgestrekte zone van langdurige werkzaamheden, enkel en alleen omdat het misschien niet overal mogelijk zal zijn om de effecten te milderen door het gebruik van een berm. Strikt genomen is dat een *worst case* benadering, maar het is meteen ook een benadering die ervoor zorgt dat de aanvrager geen verder onderzoek moet doen naar waar er mogelijks bermen kunnen worden voorzien en waar niet. Het is ook niet waar een *worst case* benadering voor dient: een *worst case* benadering kan gebruikt worden om bepaalde effecten niet in detail te onderzoeken, als blijkt dat zelfs een eenvoudige *worst case* inschatting niet tot aanzienlijke effecten leidt. Dat laatste is hier echter volstrekt niet het geval.

Uit alles blijkt ook dat de werforganisatie, de opeenvolging van de diverse werffases én de keuze en de inzet van de te gebruiken machines, een zeer grote impact kunnen hebben op het geluidsklimaat. Door alles gewoon worst-case te benaderen, weigert men een daadwerkelijke denkoefening te maken over hoe men de impact *daadwerkelijk* kan reduceren. We zitten ondertussen nochtans aan de

vergunningfase. Als men nu de denkoefening niet maakt (die inderdaad geld zal kosten), waarom zou men dit na vergunning dan nog doen?

Doordat men dit weigert, kan men ook geen milderende maatregelen voorstellen of integreren, wat expliciet ook erkend wordt voor ondergrondse verbindingen op p. 137 van het hoofdstuk Geluid.

Vervolgens komt men voor de ondergrondse verbinding dan ook maar tot zeer vage, niet gekwantificeerde en volstrekt oncontroleerbare aanbevelingen, zoals *"Maak gebruik van stillere werftoestellen of tijdelijke afscherming (akoestische werfhekken, tijdelijke wand van zeecontainers, tijdelijke aarden wallen...) voor zover bouwtechnisch mogelijk."*, *"Beperk de tijdsduur van de werken op kortste afstand tot de woningen."*, *"Beperk de tijdsduur van de werken op kortste afstand tot de woningen."* *"Optimaliseer de indeling van de werf door niet-mobiele werftoestellen zo ver mogelijk van bewoning te plaatsen en indien mogelijk af te schermen."*^[73] Samengevat is de aanbeveling gewoon om "zo stil mogelijk" te doen. Bovendien is de aanbeveling om de tijdsduur van de werken te beperken, net een mogelijke maatregel die de aanvrager behoorlijk weigert te onderzoeken in het project-MER, zoals hoger al mocht blijken.

Geloof iemand dat een aanvrager die bestendig op alle fronten bespaart, ook op de denkoefening die eigenlijk in het project-MER zou moeten gebeuren, hierdoor op de werf daadwerkelijk extra kosten of moeite zal investeren om de hinder te minimaliseren? En bovenal, kan men dan stellen dat de vergunningverlenende overheid zich behoorlijk kan uitspreken over de te verwachten milieueffecten en de wijze waarop deze eventueel gemilderd kunnen worden?

Dit is al helemaal het geval wanneer de aanvrager dan vervolgens erkent dat er ook nog eens sprake kan zijn van aanzienlijke cumulatieve effecten, maar ook dat opnieuw weigert te onderzoeken, omdat het project al in *"milderende maatregelen en aanbevelingen"* voorziet:

"Mogelijk zijn er tijdens de aanlegfase van huidig projectvoornemen nog andere projecten in uitvoering in de omgeving, waarbij cumulatieve (aanzienlijke) geluidseffecten niet uit te sluiten zijn. Binnen voorliggend project zijn milderende maatregelen en aanbevelingen uitgewerkt om effecten te beperken. Bij het volgen van deze milderende maatregelen en aanbevelingen met betrekking tot voorliggend project, zal ook het cumulatieve effect beperkt worden. Bijgevolg wordt het niet nodig geacht bijkomende maatregelen of aanbevelingen uit te werken naar aanleiding van mogelijk voorkomende cumulatieve effecten."^[74]

Zoals hiervoor mocht blijken, zijn er echter geen daadwerkelijke milderende maatregelen.

Op andere plaatsen in het MER gooit men het over een andere boeg en is er plots *geen* risico meer op aanzienlijke cumulatieve effecten:

"In de aanlegfase kan niet uitgesloten worden dat er in de omgeving andere projecten / werven lopende zijn, waarbij ook geluids- of lichthinder zou kunnen optreden, alsook bijkomende luchtemissies. Ten aanzien van de menselijke gezondheid zullen hierbij geen aanzienlijke cumulatieve effecten optreden, gezien er geen langdurige blootstelling is aan cumulatieve verhoogde geluids- en luchtemissies. De aanlegfase van huidig projectvoornemen is immers per zone beperkt in de tijd."^[75]

De impact zou dus volgens deze passage in het MER dus wel meevallen, gelet op de beperking in de tijd. Nochtans:

- Is de mogelijke impact van de tijdsfactor iets wat de aanvrager pertinent weigert te onderzoeken (zie hoger).
- Valt maar moeilijk te begrijpen hoe men kan stellen dat deze werf *"beperkt in de tijd"* zal zijn. Elders in het MER wordt overigens – terecht – het omgekeerde gesteld en moet men wel degelijk erkennen dat er net "ten gevolge van de lange tijdsduur van de werf" sprake is van een beperkt negatief tot negatief effect, waarbij "de toegelaten blootstellingsduur volgens het Nederlands Bouwbesluit ruim wordt overschreden."^[76]
- Is de tijdelijkheid van bepaalde milieueffecten geen dienstig argument om deze niet naar behoren te onderzoeken, zoals de Raad van State onlangs nog mocht onderstrepen.^[77]

Hiermee is niet voldaan aan de vereiste om de milieueffecten én de mogelijke milderende maatregelen in kaart te brengen en op gestructureerde wijze inzichtelijk te maken. Daarmee is dus

niet voldaan aan wat een MER zou moeten zijn én overigens ook niet aan de hoger geciteerde vereisten uit het scopingsadvies.

Het MER schiet op dit punt tekort, wat ook de reden is waarom wij hieromtrent een negatief advies hebben uitgebracht, **eerst op 2 december 2025 en vervolgens op 12 maart 2026.**

Daar stopt het probleem echter niet. In de omgevingsvergunningsaanvraag zelf wordt er nog minder aandacht aan besteed. Wat de – nochtans enorme – impact van de werfwerkzaamheden betreft aan de ondergrondse verbindingen, omschrijft men dit dermate omfloerst dat de lezer die niet het MER zou gelezen hebben, wel eens de indruk zou kunnen krijgen dat er maar 1 of 2 dagen geluidsoverlast zou kunnen zijn:

"Voor de werfactiviteit treedt er voor sleufwerken een tijdelijk (al dan niet sterk) negatief effect op ter hoogte van de woningen gelegen dicht bij de rand van de werfzones ten gevolge van de verwachte geluidsniveaus. Dit is evenwel afhankelijk van het heersende geluidsklimaat alsook de werkelijke tijdsduur. Voor een deel van deze woningen wordt geen relevant maskerend effect verwacht door het heersende omgevingsgeluid vermits deze niet alle gelegen zijn nabij belangrijke wegen. In de voorbereidende werkperiode kunnen er tijdelijk hogere geluidsniveaus optreden dan tijdens de overige werfwerkzaamheden. Deze laatste werkzaamheden zijn evenwel van korte duur (1-2 dagen)." ^[78]

Nochtans leiden wij uit het MER af dat de werken op ons grondgebied meerdere jaren kunnen gaan duren.

Vervolgens stelt men de milderende maatregelen inzake geluid – waarvan wij hoger al aantoonde dat deze volstrekt nietszeggend zijn – zelfs enkel maar voor ter hoogte van het opstijgpunt De Mol (!). ^[79] De enorme hinder die er voor alle andere werven zal zijn is blijkbaar niet eens het milderen waard... .

Deze manier van werken is onaanvaardbaar.

Zeker, het is positief dat nu eindelijk duidelijk en zeker is dat de hoogspanningsverbinding voor een groot stuk ondergronds wordt gebracht in onze gemeente. Niettemin blijft het wel zo dat de komst van dit project een grote impact zal hebben op onze gemeente, zoals hoger al mocht blijken. Zij zullen, maandenlang, een grote hinder ondergaan die elders in Vlaanderen niet ondergaan moet worden. Het minste wat daarbij gevraagd kan worden is dat met die hinder op een oordeelkundige manier wordt omgegaan en dat er daadwerkelijk de vraag wordt gesteld hoe deze zo minimaal mogelijk kan gebeuren. Die vraag heeft de aanvrager zich duidelijk niet gesteld.

28. Vervolgens is het geluidsaspect ook tijdens de exploitatiefase relevant. Er wordt immers erkend dat de hoogspanningslijnen voor "hissing" en "humming" kunnen zorgen. Het is ook duidelijk dat dit veel minder voorkomt bij AMS-geleiders en meer bij HTLS-geleiders. ^[80]

Het probleem is echter dat, op ons grondgebied, geen gebruik zou kunnen gemaakt worden van AMS-geleiders omdat deze zwaarder zijn en de bestaande masten deze niet kunnen dragen. ^[81] Zonder veel uitleg besluit men dan dat het vervangen van de masten geen zinvol alternatief is, zonder echt een reden op te geven (allicht doelt men – zoals steeds – op de kostprijs). ^[82] Verder voegt men daar nog aan toe dat het "*maximaal gebruik van de bestaande infrastructuur*" een ruimtelijk principe is dat ook in het RSV gehanteerd wordt en ook bij het GRUP-proces gebruikt werd, om dan te concluderen dat het vervangen van de masten geen redelijk alternatief is.

Eerstens moet daarbij opgemerkt worden dat de stedenbouwkundige voorschriften van het GRUP (concreet gaat het om artikel 7. "*Hoogspanningsleiding*") helemaal niets zeggen over het al dan niet moeten behouden of maximaal hergebruiken van bestaande infrastructuur. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is vervolgens evident geen beoordelingsgrond voor omgevingsvergunningen (oud artikel 2.1.2, § 7 VCRO, zoals overeenkomstig artikel 214, § 1 van het decreet 8 december 2017 houdende wijziging van diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving nog van toepassing op het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen).

De redenen die de aanvrager opgeeft om de vervanging van de masten als niet-redelijk alternatief te weerhouden, kloppen dus juridisch niet. Meteen is ook gezegd dat niet is voldaan aan het scopingsadvies, waarin duidelijk werd gesteld:

"De stad Zedelgem merkt op dat in de aanmelding een verschil wordt gemeld in geluidshinder tussen het gebruik van AMS-geleiders en HTLS-geleiders. Voor de zone Waggelwater-Zedelgem worden HTLS-geleiders voorzien, welke meer Corona-geluid zouden veroorzaken. Er wordt in de aanmelding niet gemotiveerd waarom AMS-geleiders geen mogelijkheid vormen. Het Team Omgevingseffecten begrijpt de vraag van de stad Zedelgem. In het MER moeten de voor- en nadelen van AMS-geleiders vs. HTLS-geleiders beschreven worden, en zal gemotiveerd worden waarom voor deze zone de HTLS-geleiders 'gekozen' werd. Wanneer het gebruik van AMS-geleiders eveneens technisch mogelijk is, zal dit als alternatief aan een effectbeschrijving en -beoordeling onderworpen worden."^[83]

Het probleem daarbij is dat het onderscheid tussen de geluidsimpact van AMS-geleiders versus HTLS-geleiders volstrekt niet in kaart wordt gebracht. Veel verder dan wat vage opmerkingen over het niet continu voordoen van de geluidseffecten, komt men niet. Men wijst er op dat bepaalde effecten maar beperkt werden waargenomen *"tijdens de metingen"*, maar hoeveel er gemeten werd, in welke omstandigheden en wanneer, wordt daarbij niet verduidelijkt. *Nochtans is het zo dat er in het tracé Brugge-Waggelwater – Zedelgem heel wat woningen bijzonder dicht bij het voorziene tracé met HTLS zijn gelegen: het gaat om 24 woningen op minder dan 10m van het tracé en 28 woningen op minder dan 15m van het tracé.*^[84]

Uiteindelijk moet de initiatiefnemer wel toegeven dat zeker bij het verouderen van de lijnen, dit kan evolueren naar een beperkt negatieve of zelfs negatieve impact bij het voorkomen van het coronageluid.^[85] *Die negatieve evolutie is niet min, aangezien het volgens het MER kan gaan om toenames tot 10 dB(A).*^[86] Die toegeving is echter enkel in het MER te vinden, terwijl dan in de verantwoordingsnota wordt gesteld dat het negatief effect van het coronageluid naar verloop van tijd net zou moeten afnemen...^[87] Het aanvraagdossier is op dit punt werkelijk bijzonder slordig opgesteld. Dit kan niet worden aanvaard.

In ieder geval is het helemaal niet na te gaan wat de impact is van een keuze om toch HTLS-geleiders te gebruiken, ook al zijn deze nadeliger, zowel *qua* geluidsimpact als overigens ook inzake transportverliezen.

Wij hadden dit reeds opgemerkt in ons advies van 19 december 2025. In de PIV4 werden aanpassingen aan het MER doorgevoerd, maar deze wijzen op nog meer voordelen van AMS-verbindingen:

- Men erkent nu expliciet dat de AMS-geleiders de *"klassieke technologie"*^[88] zijn, die men dus beter kent. Hierdoor kan men ook de gevolgen op langere termijn beter inschatten en het gaat ook om milieuvriendelijkere materialen:

"AMS-geleiders maken gebruik van conventionele materialen zoals aluminium en staal, waarvoor de productieketens goed gekend zijn en waarvan de milieueffecten over de volledige levenscyclus beter zijn ingeschat. In vergelijking met HTLS-geleiders, die vaak composietkernen of speciale legeringen bevatten, is de materiaalvoetafdruk van AMS-geleiders eenvoudiger en transparanter, en is de recyclage aan het einde van de levensduur minder complex."^[89]

- AMS is *ook* voordeliger wat exploitatie en onderhoud betreft:

"Ook op vlak van exploitatie en onderhoud hebben AMS-geleiders voordelen. Ze zijn gebaseerd op bewezen en breed toegepaste technologie, wat resulteert in een hoge bedrijfszekerheid en een beperkt risico op materiaaldegradatie op lange termijn. Inspectie, herstelling en vervanging kunnen gebeuren met standaardprocedures en -materieel, waardoor onderhoudsinterventies efficiënter, korter en minder belastend zijn voor de omgeving. Bij HTLS-geleiders is vaak gespecialiseerde kennis en apparatuur nodig, wat kan leiden tot langere werfduur en tijdelijke extra hinder."^[90]

- De omvang van bijkomende transportverliezen bij HTLS, wordt nu gekwantificeerd. De impact blijkt aanzienlijk (de aanvrager noemt het zelf ook "*een wezenlijk verschil*"^[91]): "Bij hoge belasting heeft een dubbele HTLSverbinding bij dezelfde stroom een weerstand die 70% hoger is dan een 4-bundel AMS-verbinding."^[92]

Wij hadden in ons vorige advies van 2 december 2025 gevraagd om een daadwerkelijke afweging en vergelijking te maken van de milieueffecten die optreden bij het kiezen voor AMS dan wel HTLS. Dit gebeurt in de gewijzigde PIV4 nog steeds niet, alleen zijn daar nog méér elementen toegevoegd die wijzen op zeer aanzienlijke voordelen van het kiezen voor AMS, niet alleen naar de impact op de onmiddellijke omgeving toe, maar ook naar bedrijfszekerheid toe, het verminderen van transportverliezen, de recycleerbaarheid, Het enige argument van de aanvrager om te kiezen voor HTLS, met name dat de bestaande masten enkel daarvoor uitgerust zijn, klinkt hierdoor uiteraard alleen nog maar kortzichtiger... Al deze voordelen (of nadelen, indien men toch voor HTLS blijft kiezen), zullen zich immers over een enorm lange periode voordoen. En laat deze problematiek zich nu net voordoen in die zone waar ook de gezondheidsimpact (door het toevoegen van een 380 kV-verbinding aan een bestaande 150 kV-verbinding) het allergrootst is. Er zijn dus echt wel héél veel (mogelijke) redenen om in die zone van het project na te gaan of een alternatieve uitvoeringswijze niet beter zou zijn wat de milieueffecten betreft. Immers, als er voor AMS wordt gekozen zullen immers ook nieuwe en modernere masten nodig zijn, wat mogelijks *ook* nog eens extra voordelen zou kunnen bieden naar het beperken van de straling toe. Nu stelt het project MER enkel dat de verschillen tussen AMS en HTLS verwaarloosbaar zijn op vlak van het magnetisch veld, maar de vraag is of dat nog steeds zo is als die AMS-kabels ook met nieuwe masten komen. Minstens kan niet worden aanvaard dat de gevolgen van een dergelijke alternatieve uitvoeringswijze niet grondig in kaart worden gebracht, zodat de vergelijking met het huidige projectvoorstel kan gemaakt worden.

Op dit punt schort het alternatievenonderzoek in het MER dus ernstig: het enige inrichtingsalternatief dat men vermeldt, is de vergelijking tussen vakwerkmasten en Wintrack-masten.

Dit maakt het voor uw bestuur onmogelijk om te beoordelen of de huidig aangevraagde uitvoeringswijze wel aanvaardbaar is.

Daarbij kan tot slot ook worden vermeld dat als de burgers in deze zone dus deze bijkomende last inzake geluidshinder zouden moeten ondergaan – en het zullen allicht minstens deels dezelfde burgers zijn die voor een deel *ook* al de bijkomende last inzake elektromagnetische straling moeten dragen, zie hoger – rijst opnieuw de vraag of de gelijkheid van de burgers voor openbare lasten wel verantwoordt dat zij die last zonder meer moeten dragen.

Als het dan toch zo is dat de hoogspanningslijn zagezegd niet anders *kan* worden voorzien (correcter is natuurlijk: men wil hier geen kosten voor maken, bvb. voor de vervanging door modernere masten), dan blijft er natuurlijk nog steeds de impact op de woongebouwen die zeer dicht bij deze lijn staan. Compensaties zijn zeker niet de ideale oplossing om met deze ruimtelijke tweestrijd om te gaan, maar wel een minimum.

Ook hier weer moet echter worden vastgesteld dat het compensatiebeleid hier geen rekening mee houdt, omdat het niet gaat om visuele hinder. De impact hiervan kan echter, op basis van het MER, onvoldoende ingeschat worden. Een betere inschatting van dit aspect zou dus ook hier – zoals hoger al werd aangetoond voor elektromagnetische straling – een beter zicht kunnen brengen op de noodzaak aan milderende of flankerende maatregelen op dit punt.

Water

29. Het dossier omvat ook een aanvraag tot het inbuizen van de gracht gelegen langs de Hollevoordestraat, samen met wat bijhorende aanpassingen aan het terreinprofiel.

Het ontwerp heeft een onaanvaardbare negatieve impact op dit punt. Er zijn meerdere aspecten.

Vooreerst is er uiteraard de hydrologische functie van de gracht. Het betrokken gebied wordt, in tegenstelling tot de algemene overstromingsgevoeligheidskaart, lokaal als uiterst kritisch beschouwd. Bij hevige neerslag komen zowel de grachten als de aanpalende wegenis (Hollevoordestraat) volledig onder water te staan. *De aanvrager negeert deze problematiek. Wij hebben hier reeds in ons advies van 19 december 2025 op gewezen. De aanvrager legt dan echter op 2 maart 2026 een nota neer voor de GOVC waarin hij wijst op het feit dat volgens de overstromingskaarten de waterproblematiek zich net aan de Strubbenslag zou voordoen.[93] Zoals gezegd kloppen de overstromingskaarten niet met de plaatselijke situatie, waar wij wel degelijk ook problemen vaststellen in de Hollevoordestraat.* Het behoud van deze langsgrachten in open profiel is daarom essentieel om de beschikbare buffercapaciteit maximaal te behouden en om de overstromingsdruk op de Hollevoordestraat te beperken. *Inbuizingen van beken worden overigens niet toegelaten (artikel 1.6 GRUP).* Een toegang tot een perceel moet wel altijd mogelijk zijn, weliswaar beperkt in evenredigheid met de breedte van de wegenis, namelijk 3.10m.

Uit de plannen blijkt vervolgens dat de toegangsweg wordt verhoogd van 14.07 m TAW naar 14.87 m TAW, een ophoging van circa 80 cm ten opzichte van het bestaande maaiveld.

Deze ophoging vormt een volledige barrière voor de natuurlijke afstroming van het perceel richting de gracht. Hierdoor:

- gaat de natuurlijke afwateringswijze van het perceel volledig verloren
- ontstaat extra hydraulische druk op de achterliggende gronden
- neemt het risico op lokale plasvorming en schade aan aanpalende percelen fors toe (perceel D0150)

Ook de geplande ophoging van de voorpost + wegenis (van 13.94 m TAW naar 14.87 m TAW) is bijzonder ingrijpend. Deze aanzienlijke verhoging:

- veroorzaakt een versnelde afvoer richting de grachten
- leidt tot een verhoogde waterbelasting voor de omliggende percelen
- verstoort de bestaande waterbalans en infiltratiecapaciteit

In het dossier worden op meerdere locaties tijdelijke inbuizingen voorzien. Hoewel deze als tijdelijk worden benoemd, veroorzaken ze verlies aan bergingsvolume en opvangcapaciteit tijdens piekbuien.

30. Ter hoogte van het opstijgpunt stellen wij vervolgens vast dat één van de tweede wadi's helemaal in de hoek ligt van het perceel, tegen de oostelijke en zuidelijke perceelsgrenzen in de groenbuffer. Hoe zal deze wadi onderhouden worden gezien de ligging in de hoek én in de groenbuffer? *De aanvrager antwoordt hier niet op, maar stelt in zijn nota van 2 maart 2026:*

"De stelling dat de wadi niet zal worden onderhouden betreft een loutere bewering niet geenszins kan worden gestaafd. Dat is immers niet de bedoeling van de aanvrager en zou tot gevolg kunnen hebben dat zij zelf wateroverlast ondervindt, wat uiteraard geenszins haar bedoeling is."

Wij beweren echter niets over de intenties van de aanvrager, maar stellen ons de vraag hoe men een wadi zal kunnen onderhouden als deze tegen de uiterste rand van de groenzone is gelegen. Die buffer moet immers *"breed en dicht beplant"* worden (artikel 2 van het RUP). Het argument dat de aanvrager zelf wateroverlast zou kunnen ondervinden, is ook weinig waarschijnlijk, nu zijn installaties (gelet op bovenvermelde aanzienlijke ophogingen) op het hoogste punt zijn gelegen, zodat een gebrek aan onderhoud van de wadi er eerder toe zal leiden dat het water zich een weg zoekt naar aanpalende percelen (nog los van het feit dat het (daadwerkelijk) vermijden van wateroverlast op het eigen terrein uiteraard *ook* een aspect van goede ruimtelijke ordening is).

Gelet op bovenstaande opmerkingen moet worden vastgesteld dat er sprake is van schadelijke effecten op de waterhuishouding.

31. Daarnaast werden er tijdens het openbaar onderzoek ook nog heel wat andere bezwaren ingesproken met betrekking tot de waterhuishouding (bemaling, migratie van verontreiniging, impact op drainage, ...). Het is voor ons bestuur binnen de bijzonder korte termijn die ons is gegund niet mogelijk om al deze elementen in detail te onderzoeken.

e) Resultaten eerste openbaar onderzoek:

32. De aanvraag werd onderworpen aan een openbaar onderzoek. Het openbaar onderzoek vond plaats van 8 november 2025 tot en met 7 december 2025. Naar aanleiding van het openbaar onderzoek werden er 346 bezwaarschriften ingediend, waarvan één blanco.

Het gaat dus om een aanzienlijke hoeveelheid (vaak uitvoerig onderbouwde) bezwaren, die door onze diensten op zeer korte termijn dienden te worden doorgenomen. Het openbaar onderzoek eindigde immers pas op 7 december 2025, terwijl de adviestermin voor het lokaal bestuur al verstrijkt op dinsdag 23 december (in de kerstvakantie nota bene), wat betekent dat het advies reeds vóór die datum in het CBS moest worden gebracht.

Onze diensten hebben uiteraard al het nodige gedaan om een goed zicht te krijgen op deze bezwaren en hebben hieronder gepoogd tot een vorm van synthese te komen, zij het dat dit gelet op de tijdsdruk en de omvang van het werk uiteraard geen sinecure was. Wij verzoeken de vergunningverlenende overheid dan ook expliciet om ook zelf de nodige aandacht te besteden aan de inhoud van al deze bezwaren. Wij focussen hieronder uiteraard op die bezwaren die relevant zijn voor ons grondgebied.

Hieronder worden in vetdruk de bezwaren weergegeven, waarna onze gemotiveerde beoordeling per thema volgt in gewone druk.

Gezondheid

- **De burger maakt zich zorgen over de mogelijke gevolgen voor de gezondheid en het welzijn van omwonenden, inclusief kinderen en kleinkinderen. De uitbreiding van 150 kV naar 380 kV met 2 x 3 GW brengt aanzienlijke elektromagnetische velden (EMV) met zich mee. De gehanteerde 0,4 µT-contouren zijn mogelijk een onderschatting omdat ze gebaseerd zijn op slechts één derde van het maximaal mogelijke vermogen van de 380 kV-uitbreiding. De feitelijke blootstellingszones reiken hierdoor realistisch verder dan voorgesteld.**
- **Er is grote onzekerheid over de langetermijneffecten van langdurige blootstelling aan dergelijke sterke elektromagnetische velden.**
- **Wetenschappelijke literatuur beschrijft verhoogde risico's op onder meer: kinderleukemie, hersentumoren, Alzheimer/dementie, borstkanker, en vruchtbaarheidsproblemen. Deze effecten werden vastgesteld bij veldsterktes lager dan 0,4 µT, wat lager is dan de niveaus die mogelijk voorkomen onder Ventilus. Het project introduceert een ongeëvenaarde schaal en intensiteit van wisselstroomtransport in Europa, waardoor wetenschappelijke data ontoereikend zijn.**
- **West-Vlaanderen kent al een opvallend hoge kankercijferlast; het toevoegen van bijkomende risico's wordt maatschappelijk onverantwoord geacht.**
- **Er zijn zorgen over mogelijke fysiologische, psychologische effecten en structurele hersenveranderingen onder bepaalde blootstellingscondities. De permanente indruk van risico en de voortdurende zichtbaarheid leiden tot een erkende psychosociale gezondheidsimpact (verhoogde angst, stress, slaapverstoring en gezondheidsklachten).**

- De voorgestelde oplossing heeft een disproportionele impact op de volksgezondheid.
- De overheid dient volgens het voorzorgsbeginsel (Artikel 191 VWEU) risico's te vermijden zolang wetenschappelijke zekerheid ontbreekt.
- Het project wordt gezien als een ongecontroleerd gezondheidsexperiment.
- Een grondig onderzoek naar het gebruik van Hoogspanningsgelijkstroom (HVDC) ontbreekt; literatuur suggereert dat gelijkstroom minder gezondheidsrisico's met zich meebrengt dan wisselstroom.
- Er is een mogelijk oorzakelijk verband tussen langdurige blootstelling aan magnetische velden en leukemie bij kinderen.
- Meer dan 60 wetenschappelijke studies tonen een verband aan tussen kankers en de magnetische velden van hoogspanningslijnen.
- De Ventilus-lijn heeft een hoge transportcapaciteit van 6 GW, wat significant hoger is dan de bestaande infrastructuur. Dit leidt tot hogere gemiddelde magnetische velden, bredere blootstellingszones en grotere jaarlijkse variaties.
- Diverse epidemiologische studies tonen een verhoogde prevalentie van kinderleukemie aan bij langdurige blootstelling (> 1 jaar) aan een jaargemiddelde magnetische fluxdichtheid van meer dan 0,3 à 0,4 microtesla. De stralingsexpert van de KULeuven adviseerde minstens 200 m afstand.

Onvoldoende metingen en transparantie:

- De belasting van 30% in de MER-studies is te laag en schetst een verkeerd beeld van de uiteindelijke blootstelling. Er is onzekerheid over de maximale capaciteit, er kan niet gegarandeerd worden dat er zal kunnen beperkt worden tot 30%, dus kunnen de 0,4 μ T contouren ook niet met zekerheid bepaald worden.
- De jaargemiddelde belasting van 30% is een ernstige onderschatting; op basis van federale ambities (8 GW offshore) zal dit stijgen naar 50-60%.
- Bij een realistische belasting zullen de magnetische velden in woningen oplopen tot 20-26 μ T, wat de interventiewaarde van het Binnenmilieubesluit dagelijks overschrijdt.
- Magnetische velden direct boven ondergrondse wisselstroomkabels kunnen sterker zijn dan onder bovengrondse lijnen vanwege de kortere afstand tot de bron.
- Op de plannen zijn geen elektromagnetische stralingsvelden rond de opstijgpunten getekend, niettegenstaande men zich hier aan grotere stralingsvelden mag verwachten. Er zijn door Elia geen studies verricht naar de omvang van de magnetische stralingsvelden die rond opstijgpunten ontstaan. Uit een Nederlandse studie blijkt dat de 0,4 μ T grens ongeveer 150 m bedraagt. Voor Zedelgem betekent dit dat er 21 woningen binnen de 150 m rond het opstijgpunt liggen.
- In het afsprakenkader voor netwerkbeheerders staat duidelijk vermeld dat de straling rond de inspectieputten en mofputten sterker zal zijn. Er is echter geen aparte berekening van het EM-veld voor de inspectieputten gemaakt, noch zijn er inspanningen gedaan om deze verder van woningen te plaatsen, wat in strijd is met het bindende afsprakenkader.
- De aanvraag bevat geen nulmetingen en geen realistische berekeningen voor 100% belasting of studies op woningniveau, en geen structurele monitoring zoals beslist door de Vlaamse Regering.
- Er moeten bijkomende, permanente, onafhankelijke EMV-metingen en berekeningen gebeuren (o.a. zone Kronestraat) en de stralingstransparant monitoren.
- Het is problematisch dat metingen en modelleringen door de initiatiefnemers (Elia) zelf worden uitgevoerd, wat het gelijkheidsbeginsel schendt.

- **Er is onvoldoende recent, onafhankelijk en gebiedsspecifiek onderzoek uitgevoerd omtrent de mogelijke gezondheidsimpact van de nieuwe hoogspanningsconfiguratie op bewoners die zich onder of nabij de lijn bevinden.**
- **Er is achteraf geen monitoring voorzien. Moest dit er zijn, dan zou er zekerheid moeten zijn dat men zou ingrijpen als bepaalde waarden worden overschreden.**
- **Er is geen enkele zekerheid rond correctieve maatregelen indien de veronderstelde stralingswaarden fout blijken te zijn.**
- **Het MER bevat geen volwaardige gezondheidsimpactanalyse.**
- **De zorgvuldigheidsplicht en het motiveringsbeginsel worden geschonden wegens onvoldoende vergelijking van technische haalbaarheid, kosten-baten en gezondheidseffecten.**
- **De gedeeltelijke ondergrondse aanleg wegens nabijheid van een kinderopvang wijst op een erkenning van risico's. Men vraagt waarom niet alle inwoners nabij het bovengrondse traject beschermd worden, wat een schending van het gelijkheidsbeginsel is.**
- **De introductie van bijkomende blootstelling staat haaks op het grondwettelijk recht op een gezonde leefomgeving (Artikel 23 Grondwet).**

Zoals uit bovenstaand advies mocht blijken, delen wij de bezorgdheid van onze burgers inzake de gezondheidsimpact. De onzekerheden inzake de werkelijke hoeveelheid straling moeten worden weggewerkt of ondervangen, wat perfect zou kunnen door duidelijke beleidskeuzes én daadwerkelijke opvolging daarvan, bijvoorbeeld door nu te bepalen wat er moet gebeuren als uit de monitoring blijkt dat bovenstaande bezorgdheden terecht zijn. Nu wordt deze immers weggeredeneerd enerzijds, zonder echte opvolging in de toekomst. Er is weliswaar de monitoring die zou gebeuren, maar er wordt geen enkel gevolg gekoppeld aan de resultaten.

Er is al een toenadering tot een beter ruimtelijk evenwicht door het deels ondergronds brengen van de verbinding, althans voor zover we de stralingscontouren die worden vooropgesteld mogen geloven.^[94] Het evenwicht is echter totaal zoek bij de bovengrondse hoogspanningsverbinding. De aanvrager kan er niet voor kiezen om de aanvraag op een voor hem zo voordelig mogelijke wijze te realiseren en daarbij de lasten volledig bij de omwonenden te leggen. Een beter ruimtelijk evenwicht is nodig, hetzij via het aanpassen van het project (vb. wél modernere masten ter hoogte van woonomgevingen, onderzoek naar de mogelijks gunstige impact van een afsplitsing van de 150 kV verbinding van de te realiseren 380 kV-verbinding om de cumulatieve effecten te vermijden), hetzij door het minstens mogelijk te maken dat omwonenden die niet met deze straling willen leven, ook echt een keuze hebben (compensaties / uitbreiding aankoopbeleid).

In ieder geval moet het streven zijn om ervoor te zorgen dat zo weinig mogelijk burgers een potentiële gezondheidsimpact ondergaan. Zoals ook uit ons bovenstaand advies blijkt, laat de aanvrager op dit punt kansen liggen, minstens lijken niet alle mogelijkheden te zijn onderzocht. Bij dit alles moet uiteraard worden uitgegaan van de werkelijke hoeveelheid straling, op alle onderdelen van de verbinding.

Technologie (Gelijkstroom / HVDC-Alternatieven)

- **Een grondig onderzoek naar het ondergrondse gelijkstroom (HVDC) alternatief ontbreekt.**
- **De wetenschappelijke literatuur suggereert dat gelijkstroom minder gezondheidsrisico's met zich meebrengt dan wisselstroom.**
- **De argumentatie rond ondergrondse of hybride alternatieven blijft volgens onafhankelijke experts onvoldoende onderbouwd.**
- **Andere landen passen dergelijke oplossingen (ondergronds of langere gelijkstroomverbindingen) wél succesvol toe, zoals in Duitsland, Nederland en Denemarken.**

- De expert van de Vlaamse Regering concludeerde dat ondergrondse aanleg in gelijkstroom technisch haalbaar is.
- Dit alternatief wordt echter geblokkeerd door de huidige plandoelstellingen (i.e. internationale exportcapaciteit). Dit impliceert dat de belangenafweging economisch en niet maatschappelijk gedreven is.
- Door de koppeling van de verschillende plandoelstellingen maakt Elia gelijkstroom ondergronds moeilijker. Indien de plandoelstellingen apart behandeld worden, dan is gelijkstroom technisch wel mogelijk en moet voor de andere doelstellingen bovengronds veel minder verzwaard worden.
- Er ontbreekt een doorgedreven investering in onderzoek naar en ontwikkeling van gelijkstroom technologie.
- Een investering in HVDC-technologie kan bijdragen aan een veiligere en toekomstgerichte energie-infrastructuur, economische groei stimuleren, en België als koploper in duurzame energietechnologie op de kaart zetten (tewerkstelling, export, kennisontwikkeling).
- Het aangehaalde argument dat ondergrondse AC-oplossingen technisch niet haalbaar zijn, is fout.
- Gelijkstroomverbindingen van 2 GW op 525 kV zijn inmiddels de Europese standaard (o.a. in Duitsland en Nederland) en technisch perfect uitvoerbaar voor Ventilus. Er zijn wereldwijd al meer dan 70 gerealiseerde HVDC-projecten van minstens 1.500 MW, wat de stelling dat de technologie "niet bestaat" weerlegt. In tegenstelling tot wisselstroomkabels, die bij lange ondergrondse trajecten instabiliteit (resonantie) veroorzaken, verbeteren gelijkstroomverbindingen juist de netstabiliteit.
- Het bedrijfsbelang van de black-box technologie weegt zwaarder door dan het maatschappelijk belang van een ondergrondse oplossing.
- Transport van de windparken naar de kust gebeurt ondergronds (onder de zee), maar aan land niet.

Bovenstaande bezwaren hebben eerder betrekking op de fundamentele keuze die met het GRUP Ventilus is gemaakt. Onze gemeente is tegen die fundamentele keuze naar de Raad van State getrokken.

Tracé

- Er loopt nog een procedure bij de Raad van State tot vernietiging van het GRUP Ventilus.
- Het alternatievenonderzoek is verouderd (2019).
- Er is onvoldoende motivering om aan te tonen dat er geen minder ingrijpende alternatieven bestaan en dat de locatiekeuze zorgvuldig is onderbouwd.
- Het dossier heeft geen aantoonbare verwerking van opmerkingen, noch een onderbouwing waarom alternatieve corridors niet haalbaar zouden zijn. Dit is een schending van het recht op inspraak (Aarhus-verdrag).
- Gezien het bovengrondse traject slechts 2,5 keer langer is dan het ondergrondse tracé van 8 km, zou een volledig ondergronds tracé mogelijk moeten zijn of zou men op bepaalde plaatsen onder de grond moeten gaan.
- Het meest schadelijke type zeer brede hoogspanningsmasten (type Donau) in Brugge, Jabbeke en Zedelgem wil men hergebruiken en de bestaande twee 150 kV-verbindingen laten hangen in plaats van de masten te vervangen en de bestaande verbindingen ondergronds te brengen. Bij de slechts 30 % belasting (niet de 50-60 %) van Ventilus is de 0,4 microTesla-zone daar reeds 90 m breed (122 m bij 60 %) aan beide zijden van de masten terwijl dit bij nieuwe masten maar 57 meter is aan elke zijde. Vanaf reeds 42 % jaargemiddelde belasting wordt daar zelfs de 20 microTesla gedurende 365 dagen per jaar overschreden in de woningen, de interventiewaarde uit het Binnenmilieubesluit waaraan men geen dag mag blootgesteld worden. Dit is maatschappelijk en juridisch onaanvaardbaar.

- Een gelijkwaardige vergelijking tussen bovengronds en ondergronds werd niet transparant uitgewerkt.
- Er moet gezocht worden naar een veiliger en minder belastend alternatief.
- Het geplande traject toont onaanvaardbare willekeur.
- Tracéwijziging Kronestraat: Door de hoogspanningsmast ter hoogte van Kronestraat 29 ongeveer 200 m in zuidwestelijke richting te verplaatsen, zouden naar schatting 50 gezinnen gevrijwaard blijven van mogelijke gezondheidsrisico's en overspanning van woningen langs de Faliestraat vermijden.
- Tracéwijziging Berkenhagestraat: Door de hoogspanningsmast ter hoogte van Berkenhagestraat 76 wat te verplaatsen in zuidwestelijke richting, zouden bepaalde gezinnen gevrijwaard blijven van mogelijke gezondheidsrisico's.
- Tracéwijziging Moubekewallei/Kronemolenstraat: Dit alternatief werd niet onderzocht tijdens de fase van het GRUP, maar het neemt de gezondheidsrisico's van de 12 betrokken woningen uit het origineel traject volledig weg, zonder nieuwe woningen toe te voegen.
- Er wordt onvoldoende gemotiveerd waarom een tracé-aanpassing niet mogelijk is. Er gezegd dat het ondergronds gedeelte maximum 8 à 12 km mag zijn voor de efficiëntie: dit is onjuist. Het ondergrondse gedeelte is slechts 6,373 km, wat ruim onder de grens ligt. Het GRUP zegt dat een afwijking op het rechte tracé enkel gebeurt om aanliggende elementen (vb. woningen) te ontzien, niet voor weilanden.
- Er werd op sommige locaties wel onderhandeld met eigenaars om de lijn te verplaatsen, waardoor het blijkt dat er effectief wel aanpassingen aan het traject mogelijk zijn. Het is een ongelijke behandeling dat ons voorstel van alternatieve ondergrondse route (achter Kronemolenstraat 24) niet meer objectief bekeken wordt. Dit is een ongelijke behandeling.
- De sleufloze techniek (HDD) wordt systematisch toegepast voor ecologisch of infrastructureel waardevolle zones (duinen, wegen, spoorwegen, bomenrijen), omdat dit profielverstoring en grootschalige bemaling vermijdt. De open sleuf wordt als standaardtechniek gehanteerd voor landbouwgronden, wat leidt tot permanente vernietiging van de bodemstructuur en langdurige inname. Dit impliceert dat economische en maatschappelijke belangen in landbouw als aanvaardbare milieuschade worden beschouwd, terwijl deze effecten op andere locaties via de duurdere HDD-techniek vermeden worden. Ook effecten op de mens (EM straling) kunnen aanzienlijk verminderd worden door de HDD-techniek, toe te passen, aangezien de kabels dieper onder het maaiveld liggen en er dus een minder groot magnetisch veld is ter hoogte van het maaiveld.
- Er is geen onderzoek gebeurd naar minder invasieve technieken voor ondiepe aanleg over agrarisch land, zoals mechanisch inploegen, om de grootschalige hinder van de 77 meter brede werkstrook en permanente bodemverstoring te vermijden.
- Het voorzien van een nieuwe mast in een private tuin is onaanvaardbaar op vlak van alle hinderaspecten (gezondheid, geluid, visuele hinder,...).
- De 380 kV Ventiluslimn wordt primair beschouwd als een buitenproportionele back-up voor de bestaande, operationele 30 kV Stevinlijn. De back-up zou eenvoudiger en goedkoper kunnen door extra kabels op de bestaande Stevinlijn te voorzien.
- De kosteneffectiviteit op lange termijn (inclusief maatschappelijke kosten) is niet onderzocht.
- Netwerkversterking kan ook zonder Ventilimn, via lokale ingrepen en via spreiding van injectie en afname.
- Bovengrondse hoogspanningsinfrastructuur vormt een kwetsbaar element bij geopolitieke risico's (sabotage/aanslagen).

- **Het tracé in de omgevingsvergunningsaanvraag is aangeduid als 'indicatief' en laat afwijkingen toe in uitvoering. Dit is in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel en vereist planologische precisie omtrent mastposities, hoogte en veiligheidszones.**
- **Er mogen geen bouwvergunningen meer worden afgeleverd in de directe omgeving van pylonen, maar toch worden pylonen gezet of verzwaaard in de omgeving van woonwijken?**
- **Het voorzorgsprincipe wordt onvoldoende toegepast, aangezien de installatie in de onmiddellijke nabijheid van woongebieden komt.**
- **De noodzaak voor de grootschalige verbinding is weggefallen doordat alle cruciale interconnecties (Nautilus, TrilonLink, Cronos) jarenlange vertragingen oplopen (tussen +2 en +4 jaar). Dit ondermijnt de rechtvaardiging voor de omvang en snelheid van het project.**
- **Het tracé moet opgeschoven worden richting de Boutensdreef zodat er geen gebouwen of bomen in de weg staan.**

Wat de opmerkingen inzake het ruimere tracé (voor de gehele Ventilus-verbinding) betreft, kan verwezen worden naar wat wij hierboven stelden over het GRUP Ventilus bij de bespreking van de bezwaren over de technologie.

Wat vervolgens de opmerkingen inzake de tracékeuze en de gebruikte technieken op ons grondgebied betreft, vragen wij aandacht voor de vragen van onze burgers om te bekijken op welke wijze de impact, vooral op vlak van gezondheid maar ook op vlak van de andere vormen van hinder, gereduceerd kan worden enerzijds en daadwerkelijk opgevolgd worden anderzijds. Er kan ter zake onder meer verwezen worden naar wat wij zelf in ons advies hierboven schreven inzake gezondheid. Een doorgedreven onderzoek van de diverse – vaak zeer concrete – suggesties van de burgers dringt zich op, zodat er geen kansen onbenut worden gelaten om na te gaan of het project niet kan gerealiseerd worden met een minder ernstige gezondheidsimpact.

Veiligheid

- **Het bovengronds transporteren van energie vormt een gemakkelijk doelwit bij internationale sabotage/aanslagen in het huidige geopolitieke klimaat. Er is geen duidelijkheid verschaft over de omvang van de veiligheids- en ontploffingszone bij een technisch incident.**
- **Omwonenden van hoogspanningsleidingen lopen veiligheidsrisico's ten gevolge van zwerfstromen. Deze ongewenste elektrische stromen kunnen leiden tot brandgevaar en/of elektrische schokken.**
- **De aanwezigheid van een 380kV-leiding boven of vlak naast een landbouwbedrijf brengt aantoonbare veiligheidsrisico's en operationele hinder met zich mee: de kans bestaat op statische elektriciteit en overslag (alle metalen gebouwonderdelen moeten namelijk geaard worden zoals stalinrichtingen, drinkbakken, etc.), bij beregening/besproeiing is er gevaar op spanningsoverslag en de leiding zal ook impact hebben op de apparatuur van smart farming (gps-gestuurde machines, drones, draadloze communicatie etc.).**
- **Zelfs speelgoeddrones met een koperen kabel van een drietal meter kunnen kortsluiting veroorzaken.**

Wij vragen de vergunningverlenende overheid om de nodige afwegingen te maken inzake veiligheid.

Landschap en ruimtelijke kwaliteit

Aantasting en Schaal:

- **De Ventiluslijn veroorzaakt een blijvende en ingrijpende verandering en continue schade aan het landschap.**
- **De combinatie van hoogspanningslijnen en windturbines leidt tot een dubbele visuele belasting.**
- **De bovengrondse lijnen doorkruisen huizen, akker en natuurgebied.**

- **Het project creëert een massieve visuele barrière door zeer hoge pylonen (tot 60 meter hoog) en kronen.**
- **De omgeving heeft al te veel zware industrie.**
- **Het open, landelijke karakter van West-Vlaanderen dreigt onherroepelijk te worden aangetast.**
- **Er wordt gevraagd of de kost van de continue schade aan gezondheid en landschap wel in verhouding staat tot de totale kost.**
- **Het uitzicht op Vloethemveld wordt verstoord.**
- **Er is onvoldoende stilgestaan bij het verwijderen of beschadigen van kleine landschapselementen en natuur in een landelijke omgeving.**
- **Er wordt gevraagd om een ander mastmodel te kiezen dat esthetischer is en een smaller magneetveld creëert.**
- **De geplande knipperlichten/luchtvaartbakens op de masten veroorzaken nachtelijke lichtvervuiling, slaapverstoring en reflecties in woningen, waarvoor geen mitigatie of impactanalyse is uitgevoerd.**
- **Er worden verminderde prestaties van zonnepanelen en hernieuwbare energieprojecten verwacht.**

De bezwaren zijn begrijpelijk. Hoger wezen wij er al op dat de aanvrager totaal voorbij gaat aan de negatieve impact van de bovengrondse hoogspanningslijnen, zowel visueel als wat de hinder betreft. Wel positief is dat een deel van de hoogspanningsverbinding ondergronds wordt gebracht. Dit mag echter geen vrijbrief zijn om de impact van de bovengrondse hoogspanningsverbinding te verwaarlozen, zoals nu in de aanvraag gebeurt.

Impact op Leefkwaliteit en Economie:

- **De aanwezigheid van de infrastructuur heeft een negatieve impact op recreatie, toerisme en de woonkwaliteit.**
- **Er is onvoldoende onderzoek gedaan naar de woonkwaliteit en leefbaarheid voor bewoners binnen de 100 m van de lijn.**
- **Bewoners van woningen binnen 150 m zullen aan stralingsvelden hoger dan 0,4 μ T worden blootgesteld en de woningen zullen daardoor onbewoonbaar worden geacht.**
- **De toegankelijkheid van woningen wordt beperkt.**
- **De nabijheid van de lijn leidt tot visuele dominantie en ruimtelijke verstoring.**
- **De infrastructuur heeft gevolgen voor de waarde van woningen (waardevermindering), de verkoopbaarheid/verhuur, en de economische aantrekkelijkheid van de regio.**
- **Elia zal woningen onder de kabels doorverkopen aan verminderde prijs waardoor er een verschuiving in het sociaal profiel van de buurt komt. De leefomgeving verandert ingrijpend, met mogelijke gevolgen voor sociale cohesie en veiligheid.**
- **De beslissing zou niet mogen afhangen van zuiver economische overwegingen (duurdere investering = minder winst voor Elia).**
- **Er zijn beperkingen op toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen en bouw mogelijkheden.**

De bezwaren sluiten aan bij ons bovenstaand advies.

De stelling dat Elia woningen onder de kabels zal doorverkopen, klopt echter volgens ons niet: het probleem lijkt zelfs ernstiger, nu er op ons grondgebied bijna alleen maar sprake is van een upgrade van de bestaande lijn (in de woorden van Elia), waar er helemaal geen aankoopbeleid is. Zoals hoger mocht blijken, betreuren wij het gegeven dat het compensatiebeleid volstrekt geen rekening houdt met het gezondheidsaspect, tegen het advies van de Intendant in.

Opstijppunt:

- **Het voorziene opstijppunt vormt een ernstige visuele en ruimtelijke verstoring.**

- **Het opstijgpunt heeft een landschapsverstorend effect door de bouw op een terrein van 2 ha, de aanleg van een ontsluitingsweg, de toevoeging van kabels en de pyloon van 55 m hoog.**
- **De zichtbaarheid van zowel de bovengrondse lijn als de locatie waar de kabel ondergronds gaat (het opstijgpunt) leidt tot een duidelijke verslechtering van de ruimtelijke kwaliteit.**
- **De voorziene groenbuffer van slechts 5 m breed met jonge bomen is onvoldoende om de visuele impact van het opstijgpunt te beperken.**
- **Het opstijgstation moet verder op de lijn geplaatst worden, in open velden zijn en verder weg van de bebouwing en het bos.**

Wij begrijpen de bezorgdheden rond het opstijgpunt, anderzijds is het opstijgpunt uiteraard essentieel noodzakelijk om de impact op de rest van ons grondgebied te matigen. Wij vragen niettemin de aandacht van de vergunningverlenende overheid om de impact van dit alles goed in rekening te brengen. Nu gebeurt dit door de aanvrager te weinig. Zo moet er hiervoor een mast worden bijgeplaatst, maar dat lijkt men zelfs niet in rekening te brengen (zie hoger). Daarnaast geldt uiteraard ook hier dat de nodige aandacht moet gaan naar mogelijkheden om de impact van de werffase te reduceren, alsook dat de gezondheidsimpact niet zomaar op enkele burgers mag afgewenteld worden (en er dus minstens compensaties nodig zijn).

Projectdocumentatie en Mitigatie:

- **De projectdocumentatie is onvolledig en de feiten worden geminimaliseerd door Elia.**
- **Er ontbreken betrouwbare 3D-visualisaties/foto-simulaties om de visuele impact correct te beoordelen (bv. perspectief vanop honderden meters hoogte met groothoeklens).**
- **De integratie van de infrastructuur in het landschap wordt onvoldoende onderbouwd.**
- **Er is geen groenaanplant voorzien ter compensatie.**
- **Het aangekondigde flankerend beleid (landschapsstudies, bufferzones, mitigerende maatregelen) is in de aanvraag niet concreet uitgewerkt en juridisch niet bindend.**
- **Er is geen bindend plan voor beplanting, afscherming of integratie in het landschap.**
- **De huidige procedure laat gemeenten toe om zelf te bepalen hoe visuele hinder wordt beperkt, wat leidt tot een ongelijke bescherming van burgers afhankelijk van de gemeentegrenzen. Er zijn uniforme, faire en gelijke normen nodig.**

Deze bezwaren dienen integraal te worden bijgetreden. De impact van dit alles wordt door de aanvrager onvolledig in rekening gebracht. Wat men dan wél vermeldt, is vaak minimaliserend of louter beschrijvend, waarbij men nauwelijks ingaat op de vraag hoe de impact van heel wat elementen zou kunnen worden gereduceerd.

Inderdaad moet, zoals hoger is gebleken, worden vastgesteld dat de aanvraag gewoonweg niet voldoet aan de vereisten inzake maximale landschappelijke integratie.

Het flankerend beleid is inderdaad onvoldoende uitgewerkt, zoals hoger al mocht blijken.

De stelling dat de huidige procedure gemeenten zelf toelaat om te bepalen hoe de visuele hinder wordt beperkt, is nog te zacht uitgedrukt. Wij hebben hier als gemeente helemaal niets in te zeggen als de aanvrager hier geen initiatieven toe neemt. Dit is ook niet de juiste insteek. De landschappelijke integratie moet deel uitmaken van de aanvraag, anders moet gewoon vastgesteld worden dat deze er niet is en er dus ook geen vergunning kan worden verleend, **aangezien niet aan de stedenbouwkundige voorschriften wordt voldaan (artikel 7.2 GRUP).**

Geluid

Hinder door hoogspanningslijnen en bij het opstijgpunt:

- **Hoogspanningslijnen produceren hoorbare geluiden, vooral in vochtige weersomstandigheden zoals bij vocht, mist en regen. Dit geluid wordt veroorzaakt door het zogenaamde corona-effect en het geluid dat ontstaat bij druppelvorming.**
- **Dit geluid wordt als hinderlijk ervaren en is zelfs hinderlijker bevonden dan wegverkeersgeluid.**
- **De hinder is moeilijk te vermijden en kan de leefbaarheid aanzienlijk verminderen.**
- **De hinder betreft vaak indirect geluid, zoals het zoemen van geleiders bij hoge belasting.**
- **Transformatoren, schakelaars en kabelovergangen bij het opstijgpunt zullen extra geluid genereren.**

Zoals uit bovenstaand advies mocht blijken, besteedt de aanvraag onvoldoende aandacht aan de geluidsimpact van het corona-effect. Verder kunnen wij ook verwijzen naar onze opmerkingen over het onvoldoende milderen van de aanzienlijke impact van de werffase.

Tekortkomingen in Analyse:

- **Geluid- en stofhinder zijn onvoldoende behandeld in de hinderanalyse.**
- **Het besluit gaat niet in op de verwachte verandering in geluidsniveaus.**
- **De geluidsimpact wordt door Elia te veel afgewenteld op reeds bestaand achtergrondgeluid.**
- **Er wordt onvoldoende rekening gehouden met transformatorstations of schakelinrichtingen die dicht bij woningen zullen liggen.**
- **Er is ook bezorgdheid over eenmalig bouwfasegeluid.**
- **Er zijn onvoldoende garanties in de aanvraag omtrent normen voor geluid en trillingen (Vlarem II en III).**

De bezorgdheden zijn begrijpelijk. Wij verwijzen naar ons bovenstaand advies, aspect "geluid".

Bodem

- **Door de zware machines tijdens de werken kan bodemverdichting nog decennialang aanhouden, wat een negatief effect heeft op de landbouw (akkerbouw en fruitteelt).**
- **Bodemverontreiniging is een risico, zowel door graafwerken als door calamiteiten (zoals brandstoflekkage).**
- **Zettingen en schade: door de bodemzetting (veroorzaakt door bemalingen of andere werken) is er kans op scheurvorming of verzakkingen aan funderingen van woningen of erfgoed.**
- **De sleufaanleg en opvulling met vreemd materiaal wijzigen de textuur, capillaire werking en fysische continuïteit van de bodem, met langdurige gevolgen voor waterhuishouding en bewortelbaarheid.**
- **Er zal bodemopwarming optreden, wat voor bepaalde teelten extra stress en opbrengstverlies kan veroorzaken, zeker in de eerste jaren na aanleg.**
- **Zonder volwaardige bodemimpactanalyse en herstelplan is niet aangetoond dat de ingreep verenigbaar is met duurzaam bodembeheer.**
- **Het MER bevat kritische leemten in kennis (onvolledige data voor bemalingsstudie) en onafgewerkte verontreinigingsdossiers, waardoor de zorgvuldigheid van de effectbeoordeling wordt ondermijnd.**

Bovenstaande bezwaren zijn evident belangrijke aandachtspunten. Het ondergronds brengen van de hoogspanningsverbinding is essentieel, maar dat betekent uiteraard niet dat er geen aandacht moet zijn voor de impact ervan, die maximaal moet gereduceerd worden. Een gebeurlijke vergunning zou in ieder geval in de nodige voorwaarden en waarborgen moeten voorzien om de impact op de bodemkwaliteit zo minimaal mogelijk te houden én te voorzien in integrale compensatie voor de resterende impact (vb. inzake landbouw).^[95] Eventuele onvolledigheden dienen verder te worden onderzocht en uitgewerkt in het MER.

Water

- **Grondwaterstand:** Door bemalingen tijdens de werken zal de grondwaterstand verlagen, wat leidt tot verdroging van vegetatie en droogvallen van poelen.
- **Waterkwaliteit:** Bemalingen kunnen het zout- en zoetwater evenwicht verstoren. De lozing van bemalingswater kan het oppervlaktewater verontreinigen.
- **Langdurige bemaling** kan de grondwaterstand tijdelijk of permanent verlagen met risico op schade door uitdroging en verzakkingen, op droogtrekking van beplanting in tuinen, alsook gewassen op akkerland, verstoring van bodemwaterstromen, infiltratie en lokale drainage.
- **Elia vraagt een afwijking aan om miljoenen liters verontreinigd bemalingswater (met PFAS, arseen, kwik, etc.) ongefiltreerd te lozen in lokale waterlopen om kosten te besparen.**
- **Het aanvraagdossier omvat geen rubriek 'Ingedeelde Inrichting of Activiteit' (IIOA). Nochtans vereist de realisatie van het aangevraagde project zowel bemalings- als drainagewerkzaamheden, waarvoor in principe een IIOA-aanvraag vereist is. Voor de bemaling (die wel mee opgenomen is in de project-MER) is aangegeven dat deze het voorwerp zal uitmaken van een afzonderlijke omgevingsvergunningsaanvraag.**
- **I.f.v. de drainagewerkzaamheden is kennelijk geen vergunningsaanvraag voorzien. Evenwel stelt het aanvraagdossier dat, door de aanleg van één van de opstijpunten, 15 drainagebuizen geknipt zullen moeten worden (zie plan nr. IN01_G). Ter vervanging zal er een moerriool voorzien worden.**

Het is voor ons bestuur onmogelijk om deze impact volledig in kaart te brengen en te onderzoeken op de korte termijn die ons hiertoe gegund is. Het is echter evident dat dit bezorgdheden zijn die moeten worden meegenomen in de beoordeling van de vergunningverlenende overheid. In geen geval kan een negatieve impact op het leefmilieu worden aanvaard door bepaalde kostenbesparende afwijkingen. Daarnaast is het inderdaad zo dat de impact van de bemalingen die voor het project noodzakelijk zijn nu reeds in de milieubeoordeling moet worden betrokken, of deze nu al mee aangevraagd wordt of niet.

Biodiversiteit

- **De uitvoering van werken tijdens of nabij het broedseizoen kan leiden tot verstoring, nestvernietiging en habitatverlies, wat wettelijk verboden is tenzij uitzonderingen worden aangevraagd en onderbouwd.**
- **Er is verstoring te verwachten van flora en fauna tijdens de aanleg, waaronder nestende vogels, vleermuizen en kleine zoogdieren.**
- **De gekozen oplossing vormt een risico voor dieren (vee, vogels, reptielen, vleermuizen) in de buurt van de leiding.**
- **De infrastructuur is een ernstige (extra) aantasting van het landschap en verstoring van de natuurbeleving.**
- **Het gebied is een vogelrijk natuurgebied en essentieel broed- en foerageergebied van meerdere beschermde vogelsoorten, waaronder de steenuil, veldleeuwerik en kievit.**
- **De lijnen en masten veroorzaken verhoogde vogelsterfte door vogelaanvaringen en elektrocutie. Natuurpunt becijferde in 2016 dat ongeveer 466 vogels per dag sterven door hoogspanningslijnen in Vlaanderen.**
- **Duivenmelkers vrezen dat tientallen duiven per jaar de hoogspanningslijn niet zullen overleven.**
- **Onderzoek toont verstoord gedrag van bijen aan onder elektromagnetische blootstelling. Ze mijden gebieden met EM-straling, wat leidt tot minder bestuiving, minder bloei en verminderde biodiversiteit.**
- **Er wordt een biologisch waardevol geklasseerde bomenrij doorgesneden. Er wordt gezegd dat de waarde van de bomenrij niks is omdat ze "geen mooi**

aaneengesloten bomenrij” is en het effect gelijkwaardig is aan een alternatief tracé. Dit is een verkeerde voorstelling van de feiten.

- **Er wordt gevreesd voor het doodgaan van aanwezige bomen thv het gepland ondergrondse tracé. Dit moet vermeden worden.**
- **De infrastructuur veroorzaakt verstoorde migratielijnen en een stijging van de barrièrewerking in open ruimte. Dit leidt tot ecologische versnippering.**
- **Masten en veiligheidszones kunnen migratieroutes van kleine fauna beïnvloeden (barrière-effect).**
- **Er is sprake van mogelijk verlies van kleine natuurgebieden, houtkanten of singels.**
- **Werfverlichting zal de vleermuizen verstoren.**
- **Verstoringen door onderhoud (voertuigen) kunnen tijdelijk leefgebieden beïnvloeden.**
- **Er is sprake van statistisch meer diersterfte in de buurt van EM-straling.**
- **De ecologische impact op Vloethemveld is onvoldoende onderzocht.**
- **De effecten op bijen door elektromagnetische blootstelling zijn onvoldoende onderzocht.**
- **Het onvoldoende onderzoeken van de effecten is in strijd met de zorgplicht uit het Milieuhandhavingsdecreet (Artikel 16.6.1 DABM).**
- **In de inspraakreactie van de West-Vlaamse Milieufederatie (punt 2.3.2) worden ook nog specifieke opmerkingen gemaakt over het natuurgebied De Pilse op ons grondgebied, waar vrij recente ontwikkelingen zijn die nog niet op luchtfoto's zichtbaar zijn.**

De impact op de biodiversiteit is uiteraard een belangrijk mee te nemen aspect. Wij vragen de vergunningverlenende overheid dat deze impact grondig wordt onderzocht en dat waar noodzakelijk aanpassingen gebeuren aan het project / de nodige voorwaarden worden opgelegd. Het hoofdstuk Biodiversiteit in het MER bedraagt 247 bladzijden, met daarnaast nog talloze bijlagen. Het is binnen de korte termijn die ons bestuur is gegund volstrekt onmogelijk om dit alles te analyseren en te becommentariëren. Dit wordt aan de vergunningverlenende overheid, die het dossier reeds sedert juni in zijn bezit heeft, overgelaten. Wel vragen wij hier de nodige aandacht voor.

Mobiliteit en Verkeer

- **Er zal overlast zijn in het verkeer door het werfverkeer en omleidingen, vooral op kleine wegen.**
- **De transportstromen met zwaar bouwverkeer zijn onvoldoende behandeld in de hinderanalyse.**
- **Er is geen plan voor de bereikbaarheid of tijdelijke voorzieningen.**
- **Er is onvoldoende informatie gegeven over de ontsluitingsweg (verlichting, frequentie van gebruik, type voertuigen), waardoor er onvoldoende garanties zijn dat deze geen hinder zal veroorzaken.**

Deze bezwaren worden bijgetreden: het dossier is onvoldoende uitgewerkt, hetgeen voor nodeloos veel hinder doet vrezen. Er kan ook worden verwezen naar ons bovenstaand advies inzake mobiliteit en wegenis.

Hinder tijdens de uitvoering

Algemeen

- **De hinderaspecten tijdens de uitvoering zijn ontoereikend behandeld.**
- **Dit omvat risico's met betrekking tot:**
 - **Trillingsschade aan woningen.**
 - **Zettingen en schade: Bemalingen veroorzaken zettingen met risico op scheuren in woningen en erfgoed. Overschrijdende zettingen >20 mm zijn berekend nabij Zedelgem-Izegem en De Mol.**
 - **Veiligheidsrisico's tijdens funderingswerken.**

- **Er is bezorgdheid over de duurtijd van de werken.**
- **Door het ondergronds tracé hoofdzakelijk aan te leggen via de open sleufmethode zal er aanzienlijke en langdurige hinder zijn op de leefsituatie.**

Deze bezwaren worden bijgetreden: de hinder is in het MER en al helemaal in de aanvraag véél te stiefmoederlijk behandeld. De impact van de werffase zal zéér aanzienlijk zijn. Het kan niet worden aanvaard dat geen moeite wordt gedaan om deze hinder aan te pakken en daadwerkelijk te verminderen.

Tijdens de werken zal, zoals steeds, aandacht moeten besteed worden aan de oordeelkundige uitvoering en mag er geen schade aan eigendommen worden veroorzaakt.

Specifieke Hinderaspecten

- **Geluidshinder: Werfactiviteiten veroorzaken tijdelijk maar aanzienlijk geluid door zware machines en werfverkeer. Bij het opstijgpunt Zedelgem wordt >60 dB(A) verwacht, wat slaapverstoring en gezondheidsproblemen kan veroorzaken. Langdurige en extreme geluidsoverlast zowel overdag als 's nachts.**
- **Luchtkwaliteit/stofhinder: werfmachines en verkeer veroorzaken tijdelijke luchtvervuiling en stofhinder. Voor 7 woningen wordt >10% extra NO2 verwacht, bovenop reeds overschreden grenswaarden.**
- **Visuele hinder: werfzones, stockages en kranen zullen tijdelijk het landschap verstoren.**

Zoals uit bovenstaand advies mocht blijken, is er inderdaad veel te weinig aandacht voor de enorme impact van de werf. Dit moet beter aangepakt worden.

Gebrek aan bindende mitigerende maatregelen

- **Er zijn in het MER geen bindende maatregelen voorzien die de geluidshinder zullen beperken of die zekerheid geven aan de omwonenden dat zij zullen ondersteund worden in deze periode die extreme stress, zeer grote overlast en ook heel veel bijkomende kosten met zich mee zal brengen.**
- **De initiatiefnemer (Elia) wordt aangeraden (maar dus niet verplicht) duidelijk te communiceren met de omwonenden wanneer extra hinder wordt verwacht, hoe lang deze hinder aanhoudt, en een concreet aanspreekpunt te voorzien. Dit is echter niet verplicht in het MER en het wordt ook niet concreet uitgewerkt. De mogelijkheid tot alternatieve huisvesting is een van de maatregelen die deel uitmaken van deze communicatie, maar ook dit wordt niet concreet gemaakt, terwijl de woningen die hiervoor in aanmerking komen al zeer goed gekend zijn.**

De bezwaren worden bijgetreden. Er kan verwezen naar wat wij hoger schreven inzake het aspect "geluid".

Impact op landbouw

- **Besturingstechnieken: Moderne besturingstechnieken (bv. GPS-gestuurde bewerkingen, gyroscoop in landbouwmachines) lopen een groot risico op falen, wat de toekomst van moderne varkensbedrijven in het gedrang brengt.**
- **Gronden zullen moeilijker te bewerken zijn omdat er rond een mast moet gereden worden. Er is effect te verwachten op de rendabiliteit van landbouwgronden.**
- **De landbouwers vragen zich af of hun producten nog ok zullen zijn voor verkoop en kweek (vb. melk, gezondheid van runderen, kweken van voedsel).**
- **De landbouwers worden opnieuw het zwaarst getroffen, aangezien masten en hoogspanningskabels worden ingepland op productieve landbouwgrond. Dit veroorzaakt blijvend verlies van landbouwoppervlakte, bemoeilijkt de bedrijfsvoering en brengt bijkomende veiligheids- en hinderaspecten met zich mee.**
- **Er is stress te verwachten bij dieren door het lawaai.**

- **Elektromagnetische velden veroorzaken zenuwachtigheid en mastitis (uierontsteking) bij koeien, wat leidt tot melk die ongeschikt is voor consumptie en zware economische verliezen.**
- **Dode vogels ('draadslachtoffers') onder de lijnen kunnen voedergewassen besmetten met botulisme, wat leidt tot verlamming of sterfte van het vee.**
- **Er is tijdelijk verlies aan landbouwgrond. De totale oppervlakte van de werfzones en toegangswegen in de zone 'Zedelgem ondergronds' is ca. 65,6 hectare.**
- **Een mogelijkheid voor de landbouwer om de eigendom te beschermen is er niet, want dan wordt er gezwaaid met erfdienstbaarheid voor openbaar nut.**
- **De inname van de weinige landbouwgrond die West-Vlaanderen nog heeft, is niet meer van deze tijd.**
- **Verstoring van bodemwaterstromen, infiltratie en lokale drainage**
- **De werken doorsnijden bestaande drainagesystemen. Uitstel van herstel tot na de zetting van de sleuf verhoogt het risico op (her)verdichting en structuurschade aan de bodem.**
- **Onduidelijkheid over compensatie bij schade door hoogspanning: bv. kadavers van vogels die tegen hoogspanning vliegen en in de serres vallen**
- **Vrees voor negatieve impact op landbouwteelten door magnetisch veld/bodemopwarming/ondergrondse aanleg.**
- **Vraag naar uitgebreidere bodemkundige studie en duidelijk herstel- en monitoringstraject.**
- **Hoewel het MER de stikstofproblematiek uitvoering behandelt in relatie tot beschermde natuur, is de beoordeling van de impact op commerciële landbouwpercelen in de werfzone en het omliggende agrarisch gebied systematisch verwaarloosd. De milieuhygiënische en functionele impact van de tijdelijke stikstofdepositie (veroorzaakt door werfactiviteiten) op het agrarisch gebied werd niet afdoende onderzocht, waarbij niet volstaan kan worden met de stelling dat de effecten 'tijdelijk' zijn voor de landbouwer die de oogst verliest of een verstoorde bodemchemie moet aanpakken.**

Er dient met deze bezorgdheden rekening gehouden te worden. Ons bestuur beoordeelt het ondergronds brengen van een deel van het tracé als positief. Dat wil echter niet zeggen dat de kosten van de impact hiervan mogen afgewenteld worden op de landbouwers, zodat zij naar behoren vergoed zullen moeten worden voor alle mogelijke kosten en schade die dit met zich meebrengt (zowel in de werffase als de exploitatiefase). Daarnaast is het minimaal impacteren van de bodem én een zo goed mogelijk herstel ervan na impact een belangrijk aandachtspunt dat verplicht in rekening moet worden gebracht (artikel 6.3 en 7.4 GRUP).

Wat de bezorgdheden betreft over de impact van het geluid, kan verwezen worden naar ons bovenstaand advies.

Waardevermindering en Compensatie

- **Er is bezorgdheid dat de waarde van de woning zal dalen. Studies tonen gemiddeld een waardevermindering van 5-15% aan. Dit wordt gezien als een ongerechtvaardigde aantasting van het eigendomsrecht (Artikel 16 Grondwet en Eerste Protocol EVRM).**
- **De schade is niet gecompenseerd of meegenomen in een maatschappelijke kosten-batenanalyse.**
- **De compensaties van Elia worden enkel voorzien voor de woningen en niet voor de waarde van de volledige eigendom (grondwaarde daalt ook).**
- **Er is geen raming van waardeverlies of precieze bepaling van compensatiegrenzen. Dit is geen behoorlijk ruimtelijk beleid.**

- **Er is onzekerheid over waardeverlies en toekomstperspectieven.**
- **De compensaties worden voorzien voor zichthinder maar enkel tot 200 m ver bij de nieuwe delen terwijl duidelijk in het MER-rapport staat dat de dominante zichthinder 350 m ver reikt.**
- **Er worden geen vergoedingen voorzien voor woningen in de nabijheid, maar er is wel blijvende impact.**
- **Nazorg en aansprakelijkheid: Er ontbreekt een voorafgaand bouwkundige opname of verzekering van herstel. Er is onzekerheid over de nazorg en aansprakelijkheid (schadeprocedures of compensaties).**
- **Afschaffen van heffingen op leegstand of verkrotting van nabijgelegen woningen, of de heffing te laten betalen door Elia.**
- **De huurprijs zal onveranderd blijven voor de huurder, terwijl de waarde van de huurwoning daalt.**
- **In het dossier ontbreekt een transparante en perceelsgebonden raming van blijvende waardevermindering door kwaliteitsverlies van de bodem, dalende exploitatiemogelijkheden, risico-opslag voor teeltschade in de rotatie en bijkomende kosten voor herstel en verhoogd bedrijfsrisico.**
- **De economische schade is substantieel en wordt momenteel onderschat. Een herberekening op basis van bodemkundige en teelttechnische impact is noodzakelijk, conform de principes van kapitaalschade en gebruikerscompensatie (Gebruikerscompensatie voor landbouwgronden, Vlaanderen.be).**

In het algemeen kunnen wij ons aansluiten bij de vraag om in behoorlijke(re) compensaties te voorzien, zoals uit bovenstaand advies mocht blijken.

Communicatie

- **De transparantie en communicatie moet verbeteren, alsook de individuele kennisgeving aan omwonenden binnen een straal van 200 m.**
- **Onvoldoende participatie en inspraak.**
- **Zowel de Vlaamse regering als Elia hebben stelselmatig geweigerd om het lokale alternatief (Moubekestraat/Kronemolenstraat) te onderzoeken of in dialoog te gaan, ondanks meerdere pogingen.**
- **Het niet verder onderzoeken van het alternatief om procesvertraging te vermijden, is in strijd met de ethische code van Elia over een systematische participatieve aanpak.**

Wij stellen inderdaad vast dat de communicatie uitgaande van de aanvrager niet steeds rechtlijnig is en ook vaak niet erg duidelijk. Zoals hierboven ook werd aangegeven, is dat overigens ook zo voor het aanvraagdossier: de aanpassingen daaraan zijn verwarrend en soms ronduit slordig. Dat er zelfs gewoon (op heel wat plaatsen) stukken tekst wegvallen omdat er een titel te midden de tekst komt te staan, doet vermoeden dat de aanvrager zijn herwerkte documenten zelfs niet eens naleest. Dergelijk haastwerk is inderdaad niet iets wat men bij zo'n belangrijk dossier zou (mogen) verwachten (zie ook hoger, punt 1. van onderhavig advies).

Onterechte opsplitsing van de aanvraag

- **Het Ventilus-project is opgesplitst in vijf afzonderlijke omgevingsvergunningsaanvragen.**
- **De indieners stellen dat deze deelprojecten een onlosmakelijk geheel vormen, en dat de realisatie van het totale project niet mogelijk is als slechts een deel wordt vergund. Dit zou in strijd zijn met het Omgevingsvergunningsdecreet.**

Hier kunnen inderdaad vragen over gesteld worden. Wij kunnen hier echter moeilijk standpunt over innemen, net omdat wij slechts advies verlenen over 1 van de vijf subaanvragen. De

vergunningverlenende overheid zal zich de vraag moeten stellen of zij wel een helder overzicht heeft dat haar toelaat om te oordelen over het project via vijf afzonderlijke vergunningsbeslissingen.

Ongeoorloofde afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften

- **De aanvraag vraagt om zeer veel afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften onder artikel 4.4.7, §S 2, VCRO.**
- **De indieners betwisten of het project wel kan worden gekwalificeerd als een "handeling van algemeen belang met een ruimtelijk beperkte impact".**
- **Er is geen motivatie in het aanvraagdossier om de ruimtelijk beperkte impact aan te tonen**
- **Specifieke afwijkingen worden aangevraagd voor werfzones in:**
 - Ruimtelijk kwetsbaar gebied (met "tijdelijk biotoopverlies").
 - Woonuitbreidingsgebied (wordt als niet bestemmingsconform beschouwd).
 - Industriegebied, Landbouwgebied, en Recreatiegebied
- **De afwijkingen voor het plaatsen van 31 masten en aanhorigheden binnen de 10 tot 30 meter bouwvrije strook langs de E403 worden als een ernstige uitholling van het bouwverbod beschouwd.**

Bovenstaande bezwaren zijn begrijpelijk. Al in de planfase hebben wij er op gewezen dat de plan- en de uitvoeringsfase te los van elkaar werden bekeken. In de planfase werd alles dermate vaag gehouden dat het vaak onmogelijk was om concrete uitspraken te doen over bepaalde aspecten. Dit heeft ook geresulteerd in een GRUP dat veel te vaag is én veel te veel vragen open laat. Dat nu al afwijkingen moeten gevraagd worden van dit GRUP, is een bewijs dat onze kritiek ter zake (zoals deze actueel overigens ook aan de Raad van State wordt voorgelegd) terecht is. **In de PIV4 heeft men zelfs nog extra afwijkingen toegevoegd, zodat de bezwaren des te pertinenter zijn.**

f) Resultaten tweede openbaar onderzoek:

33. Wat hierboven werd gesteld inzake het eerste openbaar onderzoek, geldt helaas nog meer voor het tweede openbaar onderzoek. Dit onderzoek eindigde op zaterdag 7 maart 2026, terwijl ons advies reeds uiterlijk op 13 maart 2026 moet worden afgeleverd. Op die tijd (niet eens vijf werkdagen) moeten alle ingediende bezwaren, waarvan het merendeel begrijpelijkerwijs tegen het einde van het openbaar onderzoek werden ingediend, opgelijst en gemotiveerd beoordeeld worden én in het CBS gebracht worden.

Het is evident gewoon onmogelijk om dit voor een dossier van deze complexiteit te doen. Wij betreuren dit dan ook ten zeerste. Onze diensten hebben niettemin een poging gedaan om toch een overzicht te krijgen op de bijkomende bezwaren, maar door de tijdsdruk is het nogal evident dat een grondige analyse gewoonweg onmogelijk was.

Hieronder geven wij de bezwaren weer die nieuw zijn ten aanzien van het eerste openbaar onderzoek. Tijdens het tweede openbaar onderzoek werden uiteraard ook nog bezwaren ingediend die ook al in het eerste openbaar onderzoek werden ingesproken (al dan niet met andere accenten). Wij hebben deze echter niet nogmaals opgelijst. Gelet op de zeer rudimentaire wijze waarop onze diensten deze bezwaren slechts hebben kunnen analyseren, is het in ieder geval noodzakelijk dat uw bestuur ook zelf nog tot een grondige analyse en verwerking van de bezwaren overgaat.

Ook hier beperken wij ons tot de bezwaren die betrekking hebben op ons grondgebied.

Er werden – in totaal – 117 bezwaarschriften ingediend tijdens het tweede openbaar onderzoek.

Gezondheid

- Er is felle kritiek op het kaderen van gezondheidszorgen van burgers als louter "psychosomatisch", wat de wetenschappelijk onderbouwde risico's (IARC Groep 2B) zou trivialisieren.
- Het MER bevat een interne tegenstrijdigheid door te stellen dat er "geen luchtmissies" zijn, terwijl het elders erkent dat HTLS-geleiders fijnstof elektrisch kunnen opladen via het corona-effect, wat de longdepositie met een factor 3,4 kan verhogen.
- Magnetische velden stoppen niet binnenshuis. Binnen het Vlaamse Binnenmilieubesluit hanteert men een actieniveau van 20µT voor magnetische velden in binnenruimten. Boven dit niveau moeten er maatregelen getroffen worden om de blootstelling te verlagen. Het MER documenteert magnetische veldwaarden van 12-37µT buitenshuis, wat evenzeer problematisch is vanuit het gezondheidsoogpunt.
- In het MER/GRUP lijkt de norm van 0,4 µT als "voorzorgscontour" te worden gebruikt, maar uit de documentatie blijkt dat die waarde niet is gebaseerd op een wetenschappelijk bewezen kritieke grenswaarde voor langdurige blootstelling: het is een beleidsmatige grens gebruikt bij voorzorg. Voor acute piekbelasting is wel een norm (100 µT), maar die zegt niets over mogelijke langetermijneffecten bij lagere blootstelling — de wetenschappelijke kennis over lange termijn blootstelling is nog onzeker voor veel mogelijke gezondheidseffecten.
- Er wordt een formele normnaleving voorzien, maar dit is betwistbaar of er ook voldoende mitigerende maatregelen in voorzorgszin worden opgenomen op het vlak van gezondheid.
- Er werd geen diepgaand nieuw gezondheidsonderzoek toegevoegd, enkel een technische actualisatie.
- In het kader van het Ventilus-project werd er in het addendum MER een beperkte aanvulling gedaan op de beoordeling van de effecten op de gezondheid van de mens, maar dit onderzoek is onvoldoende en methodologisch gebrekkig.
- Doordat de berekeningen van de magneetveldcontouren en de weergave van de aangenomen elektromagnetische stralingsvelden rond opstijgpunten niet uitgevoerd zijn door de vergunningsaanvrager of Elia, maar door de Vlaamse Overheid (Departement Omgeving) is er belangenverstrengeling aanwezig waardoor de objectieve behandeling van het dossier in het gedrang komt.
- Er is onzekerheid met betrekking tot de maximale capaciteit, er kan niet gegarandeerd worden dat er zal kunnen worden beperkt tot 30 %. Dus kunnen de 0,4 µT contouren ook niet met zekerheid bepaald worden. Hierdoor komt het rechtszekerheidsbeginsel en voorzorgsbeginsel in het gedrang.
- Het MER maakt wel een onderscheid tussen AMS-geleiders (nieuwbouwmasten) en HTLS-geleiders (herbenutting bestaande masten), maar vergelijkt nergens de EMF-contouren van beide geleidertypes bij gelijke belasting. De keuze voor HTLS bij herbenutting heeft directe gevolgen voor de breedte van de EMF-contour, doch deze gevolgen worden niet in kaart gebracht. Een vergelijkende analyse van de EMF-impact bij AMS versus HTLS had deel moeten uitmaken van het alternatieven-onderzoek.
- De wijzigingen in Zedelgem hebben vooral betrekking op technische aanpassingen aan bestaande lijnen (hogere capaciteit en nieuwe geleiders), zonder fysieke uitbreiding van tracé of masten. De blijvende negatieve effecten zijn voornamelijk onzekerheid over EMF-blootstelling, beperkte visuele impact, mogelijke waterverontreiniging door bemaling, en het feit dat zowel het voorzorgsbeginsel als het rechtszekerheidsbeginsel niet volledig worden gewaarborgd.
- Het Departement Omgeving doet geen eigen inhoudelijke toetsing wat in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het fair-playbeginsel. Volgende gebreken worden vertoond:
 - (a) Geen eigen technische analyse: Het Departement accepteert Elia's motivering dat ruimtelijke optimalisatie "niet mogelijk" is bij herbenutting, zonder dit zelfstandig te verifiëren of tegenexpertise uit te voeren.

(b) Geen vermelding van het aantal getroffen woningen: De brief vermeldt dat er "nieuwe woningen en nieuwe onbebouwde woonpercelen" in de 0,4 uT zone liggen, maar noemt geen aantallen. Het Departement voert zelf de EMF-berekeningen uit (via het IMEC/ULiege-model) en beschikt dus over deze gegevens.

(c) Circulaire redenering. De conclusie "Maatregelen die mogelijk zijn, worden toegepast. De motivatie van de afwijking geeft aan dat die maatregelen niet kunnen worden toegepast" is een tautologie die Elia's eigen bewering herhaalt zonder deze te toetsen.

(d) Geen proportionaliteitsafweging. Er wordt niet afgewogen of het niet toepassen van ruimtelijke optimalisatie proportioneel is in het licht van het aantal bijkomend blootgestelde woningen (170) en bouwpercelen (13).

(e) Geen verwijzing naar voorzorgsbeginsel. De brief verwijst niet naar artikel 191 lid 2 VWEU, niet naar de IARC-classificatie, en niet naar het advies van de Hoge Gezondheidsraad (9432-2020).

(f) Interne inconsistentie. De brief vermeldt op pagina 1 dat Elia de maatregel "kleinere tussenafstand geleiders" (art. 7 en 9) toepast, maar stelt op pagina 2 dat de motivatie voor niet toepassing ook betrekking heeft op "de kleinere tussenafstand van de geleiders EN de ruimtelijke optimalisatie." Dezelfde maatregel wordt derhalve zowel als toegepast als niet toegepast vermeld.

- Het MER voorziet in monitoring van de EMF-blootstelling via sensoren van het Departement Omgeving. Er is echter geen sanctiemechanisme voorzien voor het geval de gemeten waarden de berekende contouren overschrijden. Er is geen drempelwaarde vastgelegd die tot maatregelen verplicht, geen termijn waarbinnen maatregelen moeten worden genomen, en geen consequentie bij niet-naleving. Het monitoringsysteem is een "lege doos".

- Door het pro-actief opkopen van woningen door de aanvrager wordt er impliciet erkend dat er bepaalde gezondheids- en leefbaarheidsrisico's zijn waardoor het wonen in de directe nabijheid ervan problematisch wordt.

- Het MER erkent dat effecten van elektromagnetische velden (EMF) en corona-geluid op fauna "leemten in de kennis" zijn, maar verbindt hier geen negatieve scores of voorzorgsmaatregelen aan.

Onvoldoende metingen en transparantie:

- Een magneetveldzoneberekening is niet beschikbaar voor het opstijgpunt omdat de opstijgpunten te verschillend zijn en het aantal opstijgpunten te laag. Er blijft dus onzekerheid over de magnetische stralingsvelden rond de opstijgpunten.

- De meest recente wetenschappelijke review waarop het MER inhoudelijk steunt is het SCENIHR-rapport uit 2015 — meer dan tien jaar oud. Sindsdien zijn meerdere substantieve meta-analyses gepubliceerd die het verband tussen ELF-EMF en kinderleukemie bevestigen met hogere odds ratio's dan eerder aangenomen: Seomun et al. 2021 (OR=1,72; 186.223 deelnemers), Brabant et al. 2023 (OR=1,88 voor ALL), en GEOCAP/Mancini 2025 (OR=3,2 bij <50m van 225-400 kV lijnen). Een MER dat deze studies negeert voldoet niet aan art. 5 MER-richtlijn.

- het project-Mer steunt op een expertadvies (SCHEER) waarvan de onpartijdigheid formeel wordt onderzocht door de Europese Ombudsman (zaak 1898/2025/MIK).

- De cumulatieve effecten met minstens 4 andere hoogspanningsprojecten zijn onvoldoende beoordeeld.

- Het ontwerpMER kent geen effectscore van de elektromagnetische velden, hoewel er 170 woningen binnen de 0,4 µT-contour vallen. Het MER kent aan elke milieudiscipline een kwantitatieve effectscore toe, behalve aan EMF-gezondheid. Circa 170 nieuwe woningen komen binnen de 0,4 µT jaargemiddelde magnetische veldcontour te liggen — een door het IARC als "mogelijk kankerverwekkend" (groep 2B) geclassificeerde blootstelling. Ter vergelijking: een toename van 1 dB(A) geluid levert wel een effectscore

van -1 op. Het weglaten van een effectscore voor EMF is methodologisch onverdedigbaar en in strijd met art. 5(1)(b) MER-richtlijn 2014/52/EU.

Terecht wijzen de bezwaarindieners op het meer trivialisieren van de gezondheidseffecten in de PIV4. Het MER en de aanvraag onderzoeken dit niet volwaardig en er wordt ook niet mee aan de slag gegaan. Zoals uit ons advies mocht blijken, staat nu in het MER plots te lezen dat de enige gezondheidsimpact psychosomatisch zou zijn, terwijl in het gehele Ventilus-proces toch duidelijk naar voor is gekomen dat er voldoende redenen zijn om het voorzorgsbeginsel toe te passen. Dat de aanvrager zelf het daarnaast nodig vindt om talloze malen bijkomend te benadrukken dat er géén oorzakelijk verband zou zijn, helpt uiteraard ook niet en wekt weinig vertrouwen. Hetzelfde geldt voor diens argumentatie dat het Binnenmilieubesluit niet van toepassing zou zijn. Aangezien het duidelijk de bedoeling moet zijn om zo weinig mogelijk woningen en kwetsbare functies binnen de 0,4 µT-contour te brengen (iets waarover de aanvrager trouwens zelf een convenant heeft afgesloten), is de stralingscontour wel degelijk iets waar rekening mee moet worden gehouden. De aanvrager lijkt echter niet aan de slag te zijn gegaan met het voorzorgsbeginsel.

Zoals uit bovenstaand advies mocht blijken, delen wij de bezorgdheid van onze burgers inzake de gezondheidsimpact. De onzekerheden inzake de werkelijke hoeveelheid straling moeten worden weggewerkt of ondervangen, wat perfect zou kunnen door duidelijke beleidskeuzes én daadwerkelijke opvolging daarvan, bijvoorbeeld door nu te bepalen wat er moet gebeuren als uit de monitoring blijkt dat bovenstaande bezorgdheden terecht zijn. Nu wordt deze immers weggeredeneerd enerzijds, zonder echte opvolging in de toekomst. Er is weliswaar de monitoring die zou gebeuren, maar er wordt geen enkel gevolg gekoppeld aan de resultaten.

Er is al een toenadering tot een beter ruimtelijk evenwicht door het deels ondergronds brengen van de verbinding, althans voor zover we de stralingscontouren die worden vooropgesteld mogen geloven.^[96] Het evenwicht is echter totaal zoek bij de bovengrondse hoogspanningsverbinding. De aanvrager kan er niet voor kiezen om de aanvraag op een voor hem zo voordelig mogelijke wijze te realiseren en daarbij de lasten volledig bij de omwonenden te leggen. Een beter ruimtelijk evenwicht is nodig, hetzij via het aanpassen van het project (vb. wél modernere masten ter hoogte van woonomgevingen, onderzoek naar de mogelijks gunstige impact van een afsplitsing van de 150 kV verbinding van de te realiseren 380 kV-verbinding om de cumulatieve effecten te vermijden), hetzij door het minstens mogelijk te maken dat omwonenden die niet met deze straling willen leven, ook echt een keuze hebben (compensaties / uitbreiding aankoopbeleid).

In ieder geval moet het streven zijn om ervoor te zorgen dat zo weinig mogelijk burgers een potentiële gezondheidsimpact ondergaan. Zoals ook uit ons bovenstaand advies blijkt, laat de aanvrager op dit punt kansen liggen, minstens lijken niet alle mogelijkheden te zijn onderzocht. De aanvullingen in de PIV4 wijzen nog meer in die richting. De bezwaren kunnen daarbij ook gevolgd worden dat de Vlaamse overheid nogal snel lijkt aan te nemen dat zonder meer aan het convenant is voldaan, terwijl er, bijvoorbeeld, niet eens is onderzocht of er écht geen bijkomende maatregelen mogelijk zijn. Dit moet grondiger worden geanalyseerd.

Wij vestigen de aandacht van de vergunningverlenende overheid op de discrepanties die worden signaleerd inzake luchtemissies. Wij beschikken als lokaal bestuur niet over de tijd om dit te evalueren.

Wij stellen vast dat er ook tijdens het openbaar onderzoek bezwaren worden geformuleerd over het ontbreken van een daadwerkelijke vergelijking tussen AMS en HTLS en wat dit concreet zou kunnen betekenen voor dit project, bijvoorbeeld als uitvoeringsalternatief. Dit hebben wij ook in ons advies aangekaart. Belangrijk daar is om aan te stippen dat *in casu* het gebruik van AMS – althans volgens de aanvrager – nieuwe masten zou vereisen. Om die reden moeten niet alleen de twee technologieën vergeleken worden, maar moet dus ook worden nagegaan of het concrete gebruik van nieuwe masten (die *de facto* in dit project gepaard zou gaan met AMS) op ons grondgebied niet nog voor bijkomende gezondheidsvoordelen zou zorgen.

Wij vragen de bijzondere aandacht van de vergunningverlenende overheid voor de opmerkingen van de bezwaarindieners dat het MER zich op onvoldoende actuele studies (en/of twijfelachtige) studies zou baseren. Wij bezitten als lokaal bestuur niet over de expertise om dit te evalueren (laat staan op deze korte termijn), maar stellen wel vast dat de bezwaarindieners met zeer concrete argumenten en studies komen.

Sommige bezwaren stellen dat Elia pro-actief woningen zou opkopen omwille van de gezondheidssimpact. Wij hebben hier als lokaal bestuur geen zicht op. In ieder geval zijn wij, zoals blijkt, voorstander van tegemoetkomingen indien het project toch zou door gaan. Het is in zo'n geval wel beter dat dit dan duidelijk en open gebeurt, eerder dan ad hoc.

De onzekerheid over de jaargemiddelde belasting hebben wij eveneens reeds in ons advies aangekaart.

De bezwaren vereisen in ieder geval een grondig(er) onderzoek.

Technologie (Gelijkstroom/HVDC-Alternatieven):

- Volgens het studierapport van Elia 'Studie van het gedeeltelijk ondergronds brengen van de 380kV hoogspanningsverbinding' op pagina 60 is af te leiden dat Ventilus NIET ondergronds kan zonder bijkomende instabiliteit voor het hoogspanningsnetwerk. Het optreden van gevaarlijke resonantieverschijnselen rond 100 Hz zorgt namelijk voor ernstige instabiliteit van het netwerk. De risico's zijn er niet bij een volledige ondergrondse aanleg met gelijkstroom.

- Waar Elia claimt dat het net verzadigd is, tonen cijfers van de minister een werkelijke jaargemiddelde belasting van slechts 9% tot 12,6% aan. (netbelasting)

- De noodzaak/dringendheid is afgenomen door het schrappen, uitstappen of vertragen van de projecten die deze capaciteit zouden benutten. Minister Brouns heeft in december 2025 officieel bevestigd dat de werkelijke netbelasting op de relevante transmissielijnen momenteel slechts 9% tot 12,6% bedraagt. De acute capaciteitscrisis die Elia als urgentie inroept, wordt hiermee door de minister zelf weerlegd.

- Het volwaardige, door Elia zelf opgestelde volledig ondergronds gelijkstroomalternatief ontbreekt in de officiële documenten van het GRUP en de huidige vergunningsaanvraag. Het Departement Omgeving en de Vlaamse Regering hebben dit alternatief bewust uit het openbaar onderzoek houden. Omdat dit alternatief een aanzienlijk lagere milieu-impact heeft dan de huidige plannen, toont het weglaten ervan aan dat alternatieven onvoldoende en oneerlijk zijn onderzocht. Dit fundamentele procedurele gebrek maakt het huidige bovengrondse voorstel volgens juridisch onvergunbaar.

Het is inderdaad technisch bijzonder moeilijk (en als buitenstaander eigenlijk onmogelijk) om in te schatten hoe dringend de realisatie van dit project werkelijk is en hoe groot de benodigde (en uiteindelijk te verwachten) capaciteit, zowel op korte als op langere termijn, is. De aanvrager meent dat het allemaal zeer helder en evident is en de Vlaamse Regering volgde die aannames van de aanvrager op planniveau (vb. inzake jaargemiddelde belasting). In bovenstaand advies vragen wij andermaal om, als er dan toch zoveel zaken zeker zijn, dan ook daadwerkelijke limieten op te leggen (vb. inzake maximale stralingscontour) om te verzekeren dat er inderdaad geen onderschatting gebeurt van de werkelijke gevolgen (die sowieso al ernstig zijn). In ieder geval zijn wij voorstander van een grondiger onderzoek én een grondiger omgaan met de gesignaleerde problematieken, eerder dan snel-snel tot een vergunning over te willen gaan, iets waar de aanvrager duidelijk op aanstuurt.

Wat de opmerkingen inzake de technologiekeuze betreft, hebben deze eerder betrekking op de fundamentele keuze die met het GRUP Ventilus is gemaakt. Onze gemeente is tegen die fundamentele keuze naar de Raad van State getrokken, waar het beroep nog hangende is.

Tracé:

- Er is een flagrante schending van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, dat stelt dat de totale lengte van het bovengrondse net niet mag worden uitgebreid. Hiermee wordt het stand-stillprincipe geschonden.

Dit lijkt ons eerder kritiek op het GRUP, dat evenwel op heden nog ter beoordeling ligt van de Raad van State.

Veiligheid:

- De magnetische velden nabij de lijn (12-37 μ T) overschrijden ruim de Europese EMC-immuniteitsgrens (3,77 μ T), wat storingen kan veroorzaken in medische apparatuur (pacemakers), precisielandbouw (GPS, melkrobots) en huishoudelijke elektronica.

Wij vragen de aandacht van de vergunningverlenende overheid voor dit bezwaar. Ons lokaal bestuur beschikt niet over de expertise om dit te beoordelen.

Landschap en ruimtelijke kwaliteit:

Aantasting en schaal:

- Het Europees Landschapsverdrag (Florence, 2000) is niet als toetsingskader gebruikt voor de 12 doorkruiste landschapstypes.**
- De bovengrondse lijn trekt via het ruimtelijk bundelingsprincipe toekomstige windturbineprojecten aan, wat leidt tot een systematische industrialisatie van de open ruimte ("cascade-effect").**
- Het beschermde landschap Vloethemveld wordt aangetast door de kap van structuurbepalende houtkanten voor mast P35.**
- De fysieke dimensies van het project maken de landschapsaantasting permanent, onmiddellijk en onomkeerbaar gedurende de exploitatieduur van 40-60 jaar.**
- Er wordt opgemerkt dat Wintrackmasten beter zijn voor visuele impact en veldbeperking, maar niet optimaal worden ingezet voor deze schaal.**
- Het budget van €100 miljoen voor landschapsintegratie is gebaseerd op vrijwillige medewerking en biedt geen juridische afdwingbaarheid. Het convenant met Elia is bovendien opzegbaar na 6 maanden.**

Wat de impact op het landschap betreft, hebben wij inderdaad opgemerkt dat hier onvoldoende aandacht aan wordt besteed in de aanvraag, waardoor er zelfs sprake is van een strijdigheid met het GRUP. De wijze waarop de aanvrager hier mee omgaat (of beter gezegd niet omgaat) kan niet worden aanvaard.

Positief (en essentieel) is wel het ondergronds brengen van een groot deel van de verbinding.

Opstijgpunt:

- De nieuwe rijbaan naar het opstijgpunt zal negatieve effecten hebben op de Hollevoordestraat die opgenomen is in de inventaris onroerend erfgoed.

Dit moet mee geëvalueerd worden. In ieder geval zijn wij geen voorstander van een ontsluiting via de Hollevoordestraat, zoals uiteengezet in het advies.

Projectdocumentatie en Mitigatie:

- **Het significantiekader van het MER is onjuist omdat er geen onderscheid gemaakt wordt tussen beschermd en vastgesteld erfgoed (cf. agentschap Onroerend Erfgoed).**
- **Door het weigeren van adviezen zoals agentschap Onroerend Erfgoed over mastverplaatsingen op te volgen, wordt de zorgplicht geschonden.**

Dit dient te worden nagezien door de vergunningverlenende overheid, al dan niet in overleg met het Agentschap Onroerend Erfgoed. In het algemeen is het sowieso zo dat de landschappelijke impact onvoldoende wordt onderkend en de nodige integratiemaatregelen ontbreken (zie ons advies hieromtrent).

Geluid:

- **De hoogspanningslijnen worden niet getoetst aan de VLAREM II-geluidsnormen voor ingedeelde inrichtingen. Hierdoor ontstaat een gebrek aan wettelijk afdwingbare grenswaarden voor het permanente corona-geluid.**
- **De tonale 100Hz bromtoon wordt systematisch ondergewaardeerd door de gehanteerde A-weging (dB(A)), die bij deze frequentie 19,1dB lager registreert dan de werkelijke waarde.**
- **Het corona-geluid kan na verloop van tijd met 10dB(A) toenemen, een effect dat in de huidige effectenbeoordeling onvoldoende is meegewogen.**

De geluidsimpact van de hoogspanningslijnen in de exploitatiefase wordt inderdaad onvoldoende in rekening gebracht en onderzocht, laat staan dat er rekening mee wordt gehouden in de aanvraag. Dat de hoogspanningslijnen geen ingedeelde inrichting zijn, ontslaat de vergunningverlenende overheid niet van het volwaardig onderzoeken van deze problematiek (minstens vast te stellen dat deze problematiek onvoldoende in het MER is onderzocht, vb. uitvoeringsalternatief). Immers moeten de milieueffecten sowieso een plaats krijgen in de beoordeling en bovendien is milieuhinder *ook* een vorm van hinder die volwaardig in de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening moet worden betrokken. Het zonder meer verzwaren van de lijnen met een technologie die voor aanzienlijke geluidshinder kan zorgen op zéér dichte afstand van woningen, moet dus ook vanuit die bril worden bekeken.

Bodem:

- **De effecten van de bemaling of permanente bodemopwarming op het rendement van aanwezige geothermische installaties werd niet onderzocht.**
- **De berekende zettingen in Zedelgem (29,3 mm) overschrijden de drempelwaarde van 20 mm. Dit vormt een groot risico voor ongefundeerde historische constructies, zoals een schuur uit 1864.**
- **PFAS is onvoldoende onderzocht bij meer dan 650.000 m3 grondverzet, met risico op verspreiding van verontreiniging.**
- **Er is onduidelijkheid over de effecten van tijdelijke bemalingen op de lokale bodem- en grondwaterkwaliteit. Dit wordt doorgeschoven naar het vergunningsniveau.**

Het is voor ons bestuur onmogelijk om deze impact volledig in kaart te brengen en te onderzoeken op de korte termijn die ons hiertoe gegund is. Het is echter evident dat dit bezorgdheden zijn die moeten worden meegenomen in de beoordeling van de vergunningverlenende overheid. In geen geval kan een negatieve impact op het leefmilieu worden aanvaard door bepaalde kostenbesparende afwijkingen. Daarnaast is het inderdaad zo dat de impact van de bemalingen die voor het project noodzakelijk zijn nu reeds in de milieubeoordeling moet worden betrokken, of deze nu al mee aangevraagd wordt of niet.

Water:

- De grachten en aanpalende wegen staan volledig onder water bij hevige regenval rondom het geplande opstijgpunt. De realisatie van het opstijgpunt zal dus een verhoogde waterbelasting op de Hollevoordestraat en omliggende percelen creëren.
- De aanvraag voldoet niet aan artikel 4(7) van de Kaderrichtlijn Water (Wezer-arrest) wegens ontbreken van analyses per waterlichaam en lozingsnormen.
- Er wordt onterecht een afwijking gevraagd op artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet integraal waterbeleid (Waterwetboek): de cumulatieve effecten en regionale verontreiniging worden geminimaliseerd, er is een onaanvaardbare impact op de lokale waterlichamen (volgens het Wezer-arrest zou dergelijke aanvraag moeten geweigerd worden), het gebruik van gestuurde boringen werd niet maximaal ingezet, er wordt geen rekening gehouden met de lokale topografie en er is een algemeen gebrek aan onderzoek naar minder invasieve technieken.
- Het MER documenteert meer dan 15 sterk negatieve effecten (score -3) op de oppervlaktewaterkwaliteit door lozingen van arseen (tot 640µg/l), nikkel (tot 140µg/l) en PFAS op waterlichamen die al in een "slechte" ecologische toestand verkeren.
- De watertoets is uitsluitend uitgevoerd voor het huidige klimaat en negeert toekomstige scenario's van droogte en intensieve neerslag.
- De KWR-afwijkingaanvraag is ongeldig: er is geen beoordeling op de aparte waterlichamen, er zijn geen lozingsnormen aanwezig in het dossier en geen specifieke maatregelen.
- Het MER biedt geen concrete zekerheid over waterzuivering; alles wordt uitgesteld naar het vergunningsniveau, waardoor zowel milieukundige als juridische risico's ontstaan.
- Het project is in strijd met de Vlaamse Blue-deal, die ontharding en waterinfiltratie nastreeft. Het project zorgt voor aanzienlijke verharding (werfzones, funderingen, kabeltracés).

Het is voor ons bestuur onmogelijk om deze impact volledig in kaart te brengen en te onderzoeken op de korte termijn die ons hiertoe gegund is. Het is echter evident dat dit bezorgdheden zijn die moeten worden meegenomen in de beoordeling van de vergunningverlenende overheid. In geen geval kan een negatieve impact op het leefmilieu worden aanvaard door bepaalde kostenbesparende afwijkingen. Daarnaast is het inderdaad zo dat de impact van de bemalingen die voor het project noodzakelijk zijn nu reeds in de milieubeoordeling moet worden betrokken, of deze nu al mee aangevraagd wordt of niet.

Biodiversiteit en milieu:

- De passende beoordeling (Natura 2000) zou niet geactualiseerd zijn voor de gewijzigde tracés in de nieuwste MER-versie.
- Het MER bevat nog 510 "Track Changes"-fragmenten, wat wijst op een niet-gefinaliseerd document dat ongeschikt is voor zorgvuldige besluitvorming.
- In het dossier moeten dwingende en afdwingbare milderende maatregelen voor water, geluid, landschap, erfgoed en biodiversiteit genomen worden.
- De kernconclusie van de Passende Beoordeling (Bijlage 10.1) bevat de vermelding "[Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.]" in plaats van de vereiste wetenschappelijke onderbouwing. Dit is een formeel dodelijk gebrek: een Passende Beoordeling die haar eigen conclusie niet kan onderbouwen met de juiste verwijzingen voldoet niet aan art. 6(3) Habitatrichtlijn (Sweetman-arrest, HvJ EU C-258/11).
- Bij mast EV209 P27 bevindt zich een mogelijke dassenburcht: de voorgestelde beschermingsmaatregelen zijn niet verplicht gesteld.
- Het project overlapt met of grenst aan 4 Speciale Beschermingszones en 8 VEN-gebieden (waaronder het Vloethemveld). De effecten worden systematisch gescoord op maximaal -2, terwijl een globale score -3 ("sterk negatief") gerechtvaardigd wordt geacht.

- Door het inbuizen van de Masteneikbeek wordt het leefgebied van de waterinsecten, vissen en salamanders een donkere pijp. De buis zorgt voor een barrière.
- De Passende Beoordeling, Verscherpte Natuurtoets en Soortentoets zijn enkel als bijlage toegevoegd en niet inhoudelijk geïntegreerd in het MER-hoofdstuk.
- Het project-MER is in februari 2026 ingediend als versie 4 (PIV4). Het overzichtsdokument "Aanpassingen PIV4" bevestigt dat de Passende Beoordeling (Bijlage 10.1) "geen aanpassingen" heeft ondergaan ten opzichte van versie 2. Dit ondanks het feit dat:
 - (a) De kapotte verwijzing "[Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.]" (p. 10-246) reeds in versie 2 aanwezig was en in versie 4 niet is hersteld;
 - (b) Het tracé is gewijzigd tussen versie 2 en versie 4, waardoor de effecten op beschermde gebieden anders kunnen zijn;
 - (c) De effecten van de bemalingen in het aangepaste MER dieper zijn uitgewerkt.
 - (d) De B26 Nota PIV4 -- het document dat de aanpassingen in versie 4 motiveert -- bevestigt eveneens dat de Passende Beoordeling niet is bijgewerkt en de Kaderrichtlijn Water niet wordt besproken in relatie tot de beschermde gebieden. Het nalaten om een Passende Beoordeling bij te werken bij gewijzigde projectomstandigheden is in strijd met de verplichting onder artikel 6 lid 3 Habitatrichtlijn om een beoordeling uit te voeren die rekening houdt met de actuele kenmerken van het project en de actuele staat van instandhouding van het betrokken gebied.
- Er worden geen afwijkingen aangevraagd onder het Soortenbesluit
 Het project voorziet in activiteiten die vallen onder deze verbodsbepalingen (kap van bomen met vleermuisholtes, verstoring van dassenburcht, droogleggen van amfibiepoelen, verstoring van broedplaatsen). Nergens in het MER-hoofdstuk wordt een afwijking aangevraagd of onderbouwd onder artikel 20bis van het Soortenbesluit. In bijlage 10-1 worden herhaaldelijk maatregelen voorgesteld en wordt geconcludeerd dat :
 'Indien bovenstaande maatregelen gevolgd worden, dan kan geoordeeld worden dat er geen sprake is van opzettelijk doden of vangen of opzettelijk betekenisvol verstoren, waardoor geen afwijking moet aangevraagd worden in relatie tot artikel 10 van het soortenbesluit.
 De maatregelen zijn echter nergens bindend opgenomen, waardoor de conclusie te voorbarig is.
 Het nalaten om de vereiste afwijkingen aan te vragen kan leiden tot overtreding van het Soortenbesluit bij de uitvoering van het project.
- Er wordt een jaarlijkse sterfte van 2.460 tot 12.874 vogels geraamd voor het 82 km lange bovengrondse tracé op basis van Belgische velddata. Het MER kwantificeert dit risico niet op populatieniveau.
- Er wordt een financiële zekerheid gevraagd voor de kosten van waterzuivering en ecologisch herstel.
- Bij station Gezelle gaat ruim 10ha waardevolle vegetatie verloren, terwijl de compensatie slechts 1,6 hectare bedraagt (ratio 6:1 tekort) en bovendien een ander biotooptype betreft.
- Het EC Richtsnoer C/2018/2619 over energieinfrastructuur en natuurwetgeving — niet vermeld in het MER — vereist een passende beoordeling en erkent ondergrondse aanleg als relevant alternatief. Het project kruist 3 SBZ-H en 1 SBZ-V zonder verwijzing naar dit richtsnoer.
- Het voorzorgsbeginsel vervat in art. 1.2.1. DABM moet nageleefd te worden. Dit is niet het geval. De flankerende maatregelen die uitgaan van de Vlaamse Regering zijn compleet luchtledig en zelfs inzake handhaving niet afdwingbaar.
- Het broeikasgas met GWP 23.500 wordt geïnstalleerd voor decennia terwijl de EU het uitfaseert via de F-gassenverordening (EU 2024/573). SF6-vrije alternatieven zijn commercieel beschikbaar maar niet onderzocht.

- Het MER beoordeelt klimaateffecten als "beperkt negatief (-1)" voor de aanlegfase en "positief (+2)" voor de exploitatiefase (facilitering energietransitie), zonder een volledige levenscyclusanalyse (LCA).

Ontbrekende elementen:

- Productie en transport van honderden stalen masten, duizenden kilometers geleiders, transformatoren en GIS-installaties;
- SF6-levenscyclusemissies (productie, lekkage, ontmanteling);
- Energieverbruik voor aanleg (dieselmachines, betonproductie);
- Ontmanteling aan het einde van de levensduur;
- Vergelijking met het alternatief van volledige ondergrondse aanleg.

Zonder volledige LCA is de bewering dat het project "de energietransitie faciliteert" en netto klimaatpositief is, onverifieerbaar.

De impact op de biodiversiteit en het klimaat is uiteraard een belangrijk mee te nemen aspect. Wij vragen de vergunningverlenende overheid dat deze impact grondig wordt onderzocht en dat waar noodzakelijk aanpassingen gebeuren aan het project / de nodige voorwaarden worden opgelegd. Het hoofdstuk Biodiversiteit in het MER bedraagt 248 bladzijden, met daarnaast nog talloze bijlagen. Het is binnen de korte termijn die ons bestuur is gegund volstrekt onmogelijk om dit alles te analyseren en te becommentariëren. Dit wordt aan de vergunningverlenende overheid, die het dossier reeds sedert juni in zijn bezit heeft, overgelaten. Wel vragen wij hier de nodige aandacht voor.

Daarnaast moeten wij met de bezwaarindieners vaststellen dat de aanpassingen die aan het dossier gebeurd zijn eerder haastig knip- en plakwerk lijken te zijn om de vergunning er door te krijgen, eerder dan een daadwerkelijk aan de slag gaan met toch heel wat pertinente problemen die er zijn. De uitwerking is daarbij vaak slordig, wat weinig vertrouwen geeft dat er ook daadwerkelijk grondig aandacht aan is besteed.

De toepassing van het voorzorgsbeginsel laat tot slot inderdaad te wensen over, wij hebben in ons advies dan ook aangestuurd om meer concrete maatregelen en zekerheden alvorens dit project doorgang te laten vinden.

Mobiliteit en Verkeer:

- Er wordt een verkeersinfarct voorspeld op de kleine landelijke wegen tijdens de uitvoering.

- Agentschap Wegen en Verkeer stelt in haar advies dat de vergunning onuitvoerbaar is zonder bijkomende domeinvergunningen, die nog niet zijn aangevraagd. Er wordt namelijk een mast voorzien op privaat domein van het Vlaamse Gewest zonder dat hiervoor een overeenkomst is. Een vergunning verlenen voor een project waarvan een Vlaams agentschap expliciet stelt dat het onuitvoerbaar is, is in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur.

De aangekaarte mobiliteitsproblematiek op kleine lokale wegen is reëel en onvoldoende ondervangen in de aanvraag en het MER, zie hoger.

Wat de nodige domeinvergunningen betreft, is de vergunningverlenende overheid als bewaarder van het voormelde openbaar domein het best geplaatst dit te beoordelen.

Hinder tijdens de uitvoering:

Algemeen:

Specifieke hinderaspecten:

- De bemalingen duren tot 6,2 jaar, wat niet als "tijdelijk" kan beschouwd worden.**
- Door de combinatie van geluid, stof en trillingen zullen de woningen gedurende 5 à 8 maanden onbewoonbaar zijn.**

- Zonder verdere onderbouw werd het aantal vrachtwagens met 40% verlaagd door voortschrijdend inzicht. Dit geeft weinig vertrouwen in de kwaliteit van de MER. Meer details hierrond zijn noodzakelijk.

Deze bezwaren worden bijgetreden, zie ons advies hoger inzake geluid.

Impact op landbouw:

- Binnen het dossier moet een volledige landbouwimpactstudie aanwezig zijn. De opmaak van een LIS is vereist bij inname van HAG boven bepaalde drempels. Het MER beoordeelt elke mastvoet afzonderlijk als "beperkt" maar negeert de cumulatieve impact: 49 nieuwe masten op landbouwpercelen, elk met een veiligheidszone met gebruiksbeperkingen, plus de werfzones (77 meter breed), plus de beperkingen op precisielandbouw, vormen samen een aanzienlijke landbouwimpact die cumulatief beoordeeld had moeten worden in een LIS.

- Door het ontbreken van Kritische Depositiewaarden (KDW's) voor commercieel agrarisch gebied, kan de overheid niet objectief aantonen dat de tijdelijke maar aanzienlijke lokale stikstofemissies (vooral van stationaire bronnen) geen onaanvaardbare schade toebrengen aan de bodemkwaliteit en de agrarische bedrijfsvoering. Dit druist in tegen het zorgvuldigheidsbeginsel.

- Het botulismesico bij vee door draadslachtoffers is niet beoordeeld. Vogelkadavers die na aanvaring met de bovengrondse lijn in grasland terechtkomen, kunnen Clostridium botulinum bevatten. Bij opname in graskuil of hooi leidt dit tot botulisme met sterftepercentages van 20-80% bij rundvee en vrijwel altijd fataal bij paarden. Dit cascade-effect (vogelsterfte door biodiversiteit naar veeziekte door landbouw) is niet in het MER beoordeeld.

- Het project veroorzaakt een permanent verlies van circa 23 hectare landbouwgrond door HS-stations, mofputten en mastvoeten. Het MER minimaliseert dit door de veiligheidszones (met irrigatiebeperkingen) niet mee te tellen als functioneel verlies.

- De impact van stikstofdeposities (werfverkeer, generatoren) is uitsluitend getoetst aan Natura 2000-normen en niet aan de effecten op gewasopbrengsten in commercieel agrarisch gebied.

- Het MER negeert de specifieke gevoeligheid van paarden voor chronische stress door corona-geluid (schrik-effecten), schaduwflikkering van 75m hoge masten en hormonale verstoring door EMF (vruchtbaarheidsproblemen).

Er dient met deze bezorgdheden rekening gehouden te worden. Ons bestuur beoordeelt het ondergronds brengen van een deel van het tracé als positief. Dat wil echter niet zeggen dat de kosten van de impact hiervan mogen afgewenteld worden op de landbouwers, zodat zij naar behoren vergoed zullen moeten worden voor alle mogelijke kosten en schade die dit met zich meebrengt (zowel in de werffase als de exploitatiefase).

Waardevermindering en compensatie:

- Het compensatiebeleid is ongelijk: het geldt wel voor het nieuwe tracé, maar niet voor bewoners langs het verzwaarde bestaande tracé (IW227). Ook voor omwonenden van de nieuwe ondergrondse tracés (in o.a. Zedelgem en Izegem) is niets voorzien, hoewel zij blootgesteld zullen worden aan waarden boven de 0,4 microTesla.

Deze bezorgdheden worden bijgetreden, zie hoger.

Ontbrekende dossierstukken, verkeerde inhoud en procedurele gebreken in vergunningsaanvraag

Er zijn materiële, procedurele en inhoudelijke hiaten in het concrete aanvraagdossier. Er worden onderdelen van de uitvoering doorverwezen naar latere fases, zoals bemalingen, wijzigingen aan drainages, bomenkap ea.

- De plannen via het omgevingsloket zijn te groot en niet downloadbaar voor detailstudie, de plannenlijst zit weggestopt onder andere documenten.

Het dossier in deze staat is ontoegankelijk, onvolledig en misleidend, waardoor een correcte beoordeling door de overheid én de burger onmogelijk is gemaakt.

-Er wordt gewezen op een belangenconflict bij de opsteller van het MER (Antea Group). Antea Group is ook actief als windturbine-ontwikkelaar in het plangebied, wat hun objectiviteit in het gedrang brengt.

- In het eerste openbaar onderzoek werden 2.514 bezwaren ingediend. Elia heeft het dossier hierna gewijzigd, maar het gaat enkel om louter cosmetische ingrepen (een bliksemafleider verplaatsen, een omheining of groenzone aanpassen). Elia misbruikt dit tweede openbaar onderzoek enkel om juridische gaten in het eigen dossier te dichten, zonder inhoudelijk aan de bezwaren tegemoet te komen.

- Het addendum-MER is onduidelijk door vele doorschappingsen en tekstveranderingen, wat effectieve inspraak bemoeilijkt.

Deze bezwaren worden bijgetreden, zie hoger ("*1. Omvang en onduidelijkheid aanvraag / voorbehoud*"). Het is inderdaad zeer moeilijk werken in dit dossier. De aanvrager zet opmerkingen hierover nogal gemakkelijk weg als kritiek op de regelgeving (die inderdaad de duur van het openbaar onderzoek en de adviestermijnen vastlegt), maar geen enkele regel verbiedt natuurlijk dat een aanvraag al eerder actief ter inzage zou worden gelegd of openbaar gemaakt worden, zelf alvorens de vergunningsprocedure opstart. Evenmin is uw bestuur verplicht om gewijzigde projectinhouden te aanvaarden (die dan aanleiding geven tot een nog kortere adviestermijn: 30 dagen i.p.v. 50 dagen). De aanvrager staat duidelijk in nauw overleg met de vergunningverlenende overheid, dus afstemming was zeker mogelijk geweest. Daarnaast blijkt de aanvrager inderdaad de gewijzigde projectinhoudversie vooral te gebruiken om te argumenteren waarom hij niets moet aanpassen, eerder dan aan de slag te gaan met pertinente bezorgdheden.

g) Conclusie

34. Positief is dat uit het aanvraagdossier blijkt dat de hoogspanningsverbinding ondergronds zal worden aangelegd in onze gemeente, zoals voorzien in het GRUP. Wij hebben immers eerder al vaak hieromtrent zekerheid gevraagd, maar nooit gekregen. Zoals eerder al aangegeven is dit een essentiële minimumwaarborg.

Echter moet worden vastgesteld dat de aanvrager te weinig moeite doet om de impact van deze enorme werken grondig in kaart te brengen. Dit zou dan toelaten om met kennis van zaken te oordelen op welke wijze een aanvaardba(arde)re uitvoering van de werken zou kunnen gebeuren. Nu laat men duidelijk kansen liggen om de impact van deze werken te milderen. Dit is, zoals aangetoond, zeker zo voor de uitvoeringsfase. **We stellen vast dat de aanvrager, hierop nochtans dus al eerder gewezen (bv. in ons advies van 19 december 2025), niet echt veel moeite doet om hier extra maatregelen te voorzien. Hij blijkt zich eerder uit te putten in (vaak niet erg correcte, zie hoger) argumenten om toch maar geen extra onderzoek te moeten doen of maatregelen te nemen.**

Vervolgens lijkt het ons zeker niet uitgesloten dat er, ook binnen het huidige traject, zoals opgelegd door het GRUP, nog optimalisaties mogelijk zijn die ertoe kunnen leiden dat minder burgers in de 0,4 µT-contour zullen komen te liggen. Dit moet minstens onderzocht worden.

In ieder geval kan niet worden aanvaard dat, wanneer voor een loutere versterking van de bovengrondse lijn wordt gekozen, de lasten daarvan (geluid, gezondheidsimpact, ...), zonder enige vergoeding, bij de omwonenden worden gelegd.

Het college van burgemeester en schepenen stemt in met het advies en maakt het zich eigen.

[1] Om maar 1 voorbeeld te geven: op p. 13 van de Verantwoordingsnota is er heel wat toegevoegd, maar dit staat niet aangeduid. Sommige wijzigingen worden dan weer onvolledig aangeduid, vb. p.

105 van de Verantwoordingsnota: men markeert een passage geel, maar vermeld niet dat er – nochtans toch wel opmerkelijke – wijzigingen zijn gebeurd aan de alinea erboven.

[2] Zie bijvoorbeeld het hoofdstuk 5.2.1 Wet Onbevaarbare Waterlopen: dit hoofdstuk werd grondig herschreven en aangevuld, maar er zijn maar enkele zinnen geel gemarkeerd.

[3] Vgl. RvVb, nr. RvVb/A/2425/0202, 14 november 2024.

[4] B.26 Verantwoordingsnota, p. 28.

[5] B.26 Verantwoordingsnota, p. 214.

[6] Scopingsadvies 3 juni 2025, p. 24.

[7] Hoofdstuk mobiliteit p. 26 (hier in de versie ten tijde van de eerste adviesvraag)

[8] Zie ons eerder advies voer het ontwerp-MER van 2 december 2025.

[9] Hoofdstuk mobiliteit p. 27.

[10] Hoofdstuk Mobiliteit, p. 37.

[11] Hoofdstuk Mobiliteit p. 27.

[12] Hoofdstuk Mobiliteit p. 34

[13] Hoofdstuk Mobiliteit p. 34

[14] Ontwerp van project-MER, hoofdstuk mobiliteit, p. 24.

[15] Document "Behandeling bezwaren en adviezen Ventilus", zoals opgeladen door de aanvrager op 2 maart 2026, p. 236.

[16] Ontwerp van project-MER, hoofdstuk mobiliteit, p. 24-25.

[17] Parl. St. VI. ParI. 2008-09, Stuk 2011/1, 186; zie ook RvVb 28 februari 2012, nr. A/2012/0060.

[18] Document "Behandeling bezwaren en adviezen Ventilus", zoals opgeladen door de aanvrager op 2 maart 2026, p. 13

[19] Niet-technische samenvatting p. 96-97.

[20] Ontwerp van MER, discipline Mens Ruimte p. 58 (in de versie van Ontwerp MER ten tijde van het eerste openbaar onderzoek).

[21] Niet-technische samenvatting p. 192.

[22] Niet-technische samenvatting, p. 97.

[23] Verantwoordingsnota p. 106.

[24] Zie onder meer Ontwerp van project-MER, hoofdstuk Landschap, p. 90.

[25] Document "Behandeling bezwaren en adviezen Ventilus", zoals opgeladen door de aanvrager op 2 maart 2026, p. 1'.

[26] RvVb 19 juni 2012, nr. A/2012/0253; die rechtspraak is vast (zie o.m. RvVb 12 juni 2012, nr. A/2012/0236; RvVb 23 oktober 2012, nr. A/2012/0429).

[27] RvS 2 maart 2009, nr. 190.996, Van Hemelrijck. Ook in die zin: RvS 9 augustus 1999, nr. 82.013, Daelemans; RvS 18 september 2000, nr. 89.637, Daelemans; RvS 11 mei 2009, nr. 193.182, Wolfs; RvS 26 mei 2010, nr. 204.322, Caluwaerts.

[28] Projectbeschrijving bij het ontwerp-MER, p. 172.

[29] Document "Behandeling bezwaren en adviezen Ventilus", zoals opgeladen door de aanvrager op 2 maart 2026, p. 216.

[30] P. 2 van de bijlage 8 bij de scopingsnota 3 bij het GRUP Ventilus: *"Bij zowel elektrische als magnetische velden treden er bij (zeer) hoge blootstelling, niveaus die in de praktijk niet voorkomen en zeker niet in de buurt van hoogspanningslijnen, acute reversibele biologische effecten op waarvan het verband tussen oorzaak en effect bewezen is. Hiervoor bestaan er op Europees niveau duidelijke grenswaarden waaraan al onze installaties moeten voldoen, namelijk 5 kV/m voor het elektrisch veld en 100 μ T voor het magnetisch veld. Deze grenswaarden voor installaties worden door Elia niet overschreden. In de nabijheid van onze hoogspanningsinstallaties ligt de blootstelling een stuk lager. Hierdoor zullen dergelijke acute effecten in de praktijk nooit voorkomen."* (Eigen benadrukking).

[31] Zie bijvoorbeeld Document "Behandeling bezwaren en adviezen Ventilus", zoals opgeladen door de aanvrager op 2 maart 2026, p. 194: *"Eerst en vooral is de 0,4 μ T geen norm als dusdanig maar een streefwaarde binnen het afsprakenkader en het convenant gesloten tussen Elia en de Vlaamse*

overheid. Bijkomend worden verwezen naar het Besluit over de oprichting van het monitoringsnetwerk dat principieel werd goedgekeurd op 7 juli 2023. Dit besluit voorziet in de oprichting van het monitoringsnetwerk en de publicatie van de meetresultaten en simulaties, dat publiek consulteerbaar zal worden gemaakt, ter uitvoering van de aanbevelingen van de intendant. Voor acute blootstelling werd een bindende norm ingevoerd in Hoofdstuk 6.14 van het Vlare. Dit maakt handhavend optreden bij overschrijdingen mogelijk.”

[32] Document “Behandeling bezwaren en adviezen Ventilus”, zoals opgeladen door de aanvrager op 2 maart 2026, p. 89.

[33] Document “Behandeling bezwaren en adviezen Ventilus”, zoals opgeladen door de aanvrager op 2 maart 2026, p. 194.

[34] Nota aan de Vlaamse Regering bij de eerste principiële goedkeuring bindend afsprakenkader Vlaamse overheid en het convenant tussen de netbeheerders en de Vlaamse regering over maatregelen bij hoogspanningsverbindingen, bijlage 1 bij het GRUP, p. 4).

[35] Hoofdstuk Gezondheid, p. 17.

[36] Verantwoordingsnota PIV4, p. 225.

[37] Verantwoordingsnota PIV4, p. 226.

[38] Eigen rode aanduiding met vermelding “Zedelgem” net onder de gemeentegrens; uittreksel uit kaart 6 met de bestaande en toekomstige magneetveldcontour.

[39] Bron: <https://www.geopunt.be/embed/073b3631-0152-4457-a3d2-5521a8168faf> , uittreksel ter hoogte van Zwevegem, geraadpleegd op 11 december 2025.

[40] N.a.v. de opmaak van het GRUP.

[41] Nota aan de Vlaamse Regering bij de eerste principiële goedkeuring bindend afsprakenkader Vlaamse overheid en het convenant tussen de netbeheerders en de Vlaamse regering over maatregelen bij hoogspanningsverbindingen, bijlage 1 bij het GRUP, p. 2 (eigen groene aanduidingen).

[42] Zie bijvoorbeeld Document “Behandeling bezwaren en adviezen Ventilus”, zoals opgeladen door de aanvrager op 2 maart 2026, p. 60-63.

[43] Zie bijlage 2 bij de toelichtingsnota bij het GRUP Ventilus.

[44] Eindrapport van de Intendant van 28 februari 2022, p. 68; eigen benadrukking.

[45] Eindrapport van de Intendant van 28 februari 2022, p. 75; eigen groene markering.

[46] Hoofdstuk Gezondheid, p. 61.

[47] Verantwoordingsnota PIV, p. 217-219.

[48] Document “Behandeling bezwaren en adviezen Ventilus”, zoals opgeladen door de aanvrager op 2 maart 2026.

[49] Hoofdstuk Gezondheid, p. 17.

[50] Het GRUP is naar onze mening op dit punt totaal onduidelijk, wat een van de grieven is die wij dan ook voor de Raad van State aanvoeren tegen het GRUP.

[51] De aanvrager wekt ook de indruk dat hij volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen de bestaande masten moet hergebruiken (p. 53-54 projectbeschrijving). Hierover verder meer.

[52] Hoofdstuk Gezondheid, p. 61.

[53] Hoofdstuk Gezondheid, p. 39.

[54] Hoofdstuk Geluid, p. 133.

[55] Hoofdstuk Geluid p. 78.

[56] Hoofdstuk Geluid p. 82.

[57] Scopingsadvies van 3 juni 2025, p. 20.

[58] Scopingsadvies van 3 juni 2025, p. 10.

[59] Scopingsadvies van 3 juni 2025, p. 19.

[60] Hoofdstuk Geluid, p. 7.

[61] Zie zeer duidelijk de kaart op p. 33 van het Hoofdstuk Geluid.

[62] Hoofdstuk Geluid, p. 12.

[63] Eindconclusie en leemte in de kennis, p. 11-13.

[64] Eindconclusie en leemte in de kennis, p. 12.

- [65] Hoofdstuk Geluid, p. 17-18.
- [66] Hoofdstuk Geluid, p. 78.
- [67] Zie bijvoorbeeld ook p. 79 en p. 80 hoofdstuk Geluid, waar men eenzelfde redenering maakt.
- [68] Hoofdstuk Geluid p. 82.
- [69] Hoofdstuk Geluid p. 86.
- [70] Hoofdstuk Geluid, p. 12.
- [71] Hoofdstuk Geluid p. 133.
- [72] Hoofdstuk Geluid, p. 77.
- [73] Hoofdstuk Geluid, p. 140.
- [74] Hoofdstuk Geluid, p. 130.
- [75] Hoofdstuk Gezondheid, p. 61.
- [76] Hoofdstuk Geluid p. 133 (eigen onderlijning).
- [77] Rvs 3 november 2025, nr. 264.738,: daar ging het om een plan-MER, waar artikel 4.2.8 DABM stelt dat ook tijdelijke effecten in rekening moeten worden gebracht. Dat geldt echter ook voor een project-MER (zie Punt 7° van de bijlage IIbis "*informatie op te nemen in het project-MER als vermeld in artikel 4.3.7, §1*" bij het DABM).
- [78] Bijlage B.26 Verantwoordingsnota, p. 216.
- [79] Bijlage B.26 Verantwoordingsnota, p. 232-234.
- [80] Projectbeschrijving p. 52.
- [81] Projectbeschrijving p. 543.
- [82] Projectbeschrijving p. 43.
- [83] Scopingsadvies van 3 juni 2025, p. 8.
- [84] Hoofdstuk Geluid p. 73.
- [85] Hoofdstuk Geluid p. 132.
- [86] Hoofdstuk Geluid p. 73.
- [87] Bijlage B.26 Verantwoordingsnota, p. 215.
- [88] Projectbeschrijving MER, p. 52.
- [89] Projectbeschrijving MER, p. 53.
- [90] Projectbeschrijving MER, p. 53.
- [91] Projectbeschrijving MER, p. 52.
- [92] Projectbeschrijving MER, p. 52.
- [93] Document "Behandeling bezwaren en adviezen Ventilus", zoals opgeladen door de aanvrager op 2 maart 2026, p. 169.
- [94] Zie echter hoger inzake het gebrek aan zekerheid inzake deze contouren, zowel op korte als op lange termijn.
- [95] Zoals hoger al mocht blijken, is het huidige dossier niet aan vergunning toe.
- [96] Zie echter hoger inzake het gebrek aan zekerheid inzake deze contouren, zowel op korte als op lange termijn.

Dossierstukken

- Advies van het CBS van 18 maart 2025 over het aangemeld project-MER.
- E-mail van het Departement Omgeving, afdeling GOP van 27 augustus 2025 met uitnodiging voor een online overleg tussen het Departement Omgeving en de lokale besturen.
- E-mail van het Departement Omgeving, afdeling GOP van 26 september 2025 met slides na het overleg van 5 september 2025.
- E-mail van het Departement Omgeving, afdeling GOP van 23 oktober 2025 inzake de voorbereiding en organisatie van het openbaar onderzoek.
- Bericht via het Omgevingsloket van het Team Omgevingseffecten van 3 november 2025 met de vraag om advies te geven op het ontwerp van MER.
- E-mail van het Departement Omgeving, afdeling GOP van 6 november 2025
- Ontwerp van Project-MER 'Ventilus' - dossiernummer – PR3731 met bijlagen.
- Aanvraagdossier omgevingsvergunning van Elia Asset NV, Keizerslaan 20, 1000 Brussel voor het deel van het Ventilus-traject dat over het grondgebied Zedelgem loopt (OMV_2025025781).
- Advies van het CBS van 2 december 2025 over het ontwerp van project-MER.

- Over het ontwerp van project-MER ingediende adviezen (eerste adviesronde)
- Tijdens het eerste openbaar onderzoek ingediende bezwaren.
- Advies van het CBS van 2 december 2025 over het ontwerp van project-MER.
- Advies van het CBS van 19 december 2025 over de omgevingsvergunningsaanvraag
- E-mail van het Departement Omgeving van 19 januari 2026.
- E-mail van het Departement Omgeving van 23 januari 2026 met samenvatting van het overleg van die datum.
- Adviesvraag van het Departement Omgeving over het aangepaste project-MER van 11 februari 2026.
- Adviesvraag van de Gewestelijke Omgevingscommissie over de aangepaste omgevingsvergunningsaanvraag (PIV4) van 11 februari 2026.
- Aangepast Ontwerp van Project-MER 'Ventilus' - dossiernummer – PR3731 met bijlagen (versie ingediend op 30/01/2026 in de PIV4 van de omgevingsvergunningsaanvraag).
- Aangepast aanvraagdossier omgevingsvergunning van Elia Asset NV, Keizerslaan 20, 1000 Brussel voor het deel van het Ventilus-traject dat over het grondgebied Zedelgem loopt (OMV_2025025781; PIV4).
- Ontwerp van advies van het CBS over het aangepaste ontwerp van project-MER (PIV4).
- Over het ontwerp van project-MER ingediende adviezen (tweede adviesronde)
- Tijdens het tweede openbaar onderzoek ingediende bezwaren.

Besluit

Artikel 1

Het college van burgemeester en schepenen verleent een ongunstig advies over de omgevingsvergunningsaanvraag van Elia Asset, Keizerslaan 20, 1000 Brussel voor een deel van het Ventilus-traject (traject Gezelle-Izegem) (OMV_2025025781 – PIV4).

Artikel 2

Dit advies wordt overgemaakt aan de GOVC via het omgevingsloket (dossier OMV_2025025781).

Hilde Hoebanx
waarnemend algemeen directeur

Annick Vermeulen
burgemeester

Voor eensluidend verklaard afschrift

Sabine Vermeire
algemeen directeur

Annick Vermeulen
burgemeester